

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
Навчально-науковий інститут економіки і управління
Кафедра фінансів

«До захисту в ЕК»

Директор інституту

_____
(підпис)

Олег ШЕРЕМЕТ
(ім'я та прізвище)

«__» _____ 2023 р.

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

_____
(підпис)

Лада ШІРІНЯН
(ім'я та прізвище)

«__» _____ 2023 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування
на тему: **Управління платоспроможністю підприємства**

Виконав: здобувач 2 курсу, групи ФІ-2-9М

Жук Дарія Андріївна
(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

_____
(підпис)

Керівник: Бойко Світлана Василівна
(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

_____
(підпис)

Рецензент Ольга Петухова
(ім'я та прізвище)

_____
(підпис)

Я, як здобувач (ка) Національного університету харчових технологій, розумію і підтримую політику університету з академічної доброчесності. Я, не надавав (ла) і не одержував (ла) незарядженої допомоги під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Здобувач (ка) _____
(підпис)

Київ – 2023р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Інститут (факультет) Навчально-науковий інститут економіки і управління
 Кафедра фінансів
 Освітній ступінь магістр
 Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(шифр і назва)
 Освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування
(назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри фінансів

/Лада ШІРІНЯН/

«   »   20   року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА

Жук Дарії Андріївни

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Управління платоспроможністю підприємства

керівник проекту (роботи) Бойко С.В., доцент, к.е.н.
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від «29» вересня 2022 р. № 575-КС

2. Строк подання здобувачем роботи 02 лютого 2023 р.

3. Вихідні дані до роботи монографії, підручники, навчальні посібники, періодичні видання, статті вітчизняних і зарубіжних вчених, які займаються дослідженням особливостей організації фінансів підприємств з різними формами власності, матеріали фінансових звітів про діяльність ПрАТ «Оболонь»

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

Розділ 1. Теоретичні аспекти управління платоспроможністю підприємств

Розділ 2. Оцінка ефективності управління платоспроможністю ПрАТ «ОБОЛОНЬ»

Розділ 3. Шляхи удосконалення управління платоспроможністю ПрАТ «ОБОЛОНЬ»

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

табл. 1. Платоспроможність як характеристика захищеності інтересів стейкхолдерів, рис. 1.1. Взаємозв'язок між показниками ліквідності та платоспроможності підприємства, Рис. 2. Структура управління ПрАТ «Оболонь», табл. 3. Власний капітал та зобов'язання ПрАТ «Оболонь», тис. грн., табл. 4. Динаміка фінансових результатів діяльності ПрАТ «Оболонь», тис. грн., табл. 5. Аналіз показників фінансової стійкості ПрАТ «Оболонь», табл. 6. Динаміка показників поточної платоспроможності (ліквідності) ПрАТ «Оболонь», табл. 7. Показники ПрАТ «Оболонь» для факторного аналізу платоспроможності, тис. грн., табл. 8. Результати факторного аналізу зміни платоспроможності ПрАТ «Оболонь», табл. 9.

Прогресивні підходи до управління платоспроможністю ПрАТ «Оболонь» за виділеними видами платоспроможності, табл. 10. Вихідні дані для прогнозування платоспроможності ПрАТ «Оболонь», тис. грн.

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
I	Бойко С.В.		
II	Бойко С.В.		
III	Бойко С.В.		

7. Дата видачі завдання 29 вересня 2022 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
1	Вибір теми, написання заяви і узгодження плану кваліфікаційної роботи з керівником	29.09.2022	
2	Робота над 1-м розділом та перевірка керівником	09.11.2022	
3	Робота над 2-м розділом та перевірка керівником	30.11.2022	
4	Робота над 3-м розділом та перевірка керівником	21.12.2022	
5	Оформлення роботи і подання керівникові для проходження попереднього захисту	09.01.2023	
6	Попередній захист	17.01.2023	
7	Подання кваліфікаційної роботи з підтвердження керівника на перевірку академічного плагіату.	24.01.2023	
8	Доопрацювання кваліфікаційної роботи після попереднього захисту та перевірки на плагіат, узгодження змісту доповіді та презентації з керівником, отримання відзивів на роботу	30.01.2023	
9	Підпис остаточного варіанту роботи завідувачем кафедри	02.02.2023	

Здобувач

_____ (підпис)

Жук Д.А.

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____ (підпис)

Бойко С.В.

_____ (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Жук Д. А. «Управління платоспроможністю підприємства»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування. Національний університет харчових технологій, Київ, 2022.

Кваліфікаційна робота присвячена узагальненню теоретичних основ платоспроможності підприємства, обґрунтуванню та розробці рекомендацій щодо управління платоспроможністю підприємства.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, переліку використаної літератури і додатків.

У вступі обґрунтовано актуальність теми та сформульовано завдання дослідження.

У першому розділі узагальнено сутність поняття платоспроможності підприємства, досліджено механізм формування і реалізації політики управління платоспроможністю підприємств, розкрито особливості аналізу платоспроможності підприємства;

Другий розділ присвячено фінансово-економічному аналізу діяльності ПрАТ «Оболонь» та аналізу платоспроможності підприємства.

У третьому розділі обґрунтовано необхідність застосування прогресивних підходів до управління платоспроможністю підприємства, запропоновано напрями удосконалення платоспроможності підприємства з врахуванням оптимізації умов розрахунків з покупцями та постачальниками; визначено ефективність заходів з підвищення ефективності управління платоспроможністю підприємства.

***Ключові слова:** платоспроможність, поточна платоспроможність (ліквідність), перспективна платоспроможність, управління платоспроможністю, фінансовий менеджмент*

SUMMARY

Zhuk D. A. "Management of solvency of enterprise "

Master's work for obtaining Master's degree in specialty 072 Financial, Banking and Insurance. National University of Food Technologies, Kyiv, 2022.

The master's work is devoted to the generalization of the theoretical foundations of the company's solvency, justification and development of recommendations for managing the company's solvency.

The master's work consists of an introduction, three chapters, conclusions, a list of used literature and applications.

The introduction substantiates the relevance of the topic and formulates the research task.

In the first chapter, the essence of the concept of enterprise solvency is summarized, the mechanism of formation and implementation of enterprise solvency management policy is investigated, the peculiarities of enterprise solvency analysis are revealed;

The second chapter is devoted to the financial and economic analysis of the activity of PrJSC "Obolon" and the analysis of the company's solvency.

In the third chapter, the necessity of applying progressive approaches to managing the company's solvency is substantiated, directions for improving the company's solvency are proposed, taking into account the optimization of settlement terms with buyers and suppliers; the effectiveness of measures to improve the efficiency of management of the company's solvency is determined.

Keywords: *solvency, current solvency (liquidity), prospective solvency, solvency management, financial management*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ	
ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ.....	9
1.1. Платоспроможність як необхідна умова діяльності підприємства.....	9
1.2. Теоретичні засади формування і реалізації управління платоспроможністю підприємства.....	16
1.3. Методика аналізу платоспроможності підприємства.....	27
Висновки до розділу 1.....	34
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ	
ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЮ ПрАТ «ОБОЛОНЬ».....	36
2.1. Загальна економіко-організаційна характеристика ПрАТ «Оболонь»	36
2.2. Фінансово-економічний аналіз діяльності ПрАТ «Оболонь».....	42
2.3. Аналіз показників платоспроможності ПрАТ «Оболонь».....	52
Висновки до розділу 2.....	61
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ	
ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЮ ПрАТ «ОБОЛОНЬ».....	63
3.1. Прогресивні підходи до управління платоспроможністю підприємства.....	63
3.2. Удосконалення платоспроможності підприємства з врахуванням оптимізації умов розрахунків.....	75
3.3. Визначення ефективності заходів з підвищення ефективності управління платоспроможністю ПрАТ «Оболонь».....	82
Висновки до розділу 3.....	88
ВИСНОВКИ.....	91
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	95
ДОДАТКИ.....	

ВСТУП

Актуальність теми. На сучасному етапі розвитку світової та вітчизняної економіки, який супроводжується посиленням кризових явищ та високим рівнем невизначеності, успішне функціонування підприємств та забезпечення від банкрутства значною мірою залежить від рівня їхньої платоспроможності та ліквідності. Зберегти свої ринкові позиції вони зможуть за умови, якщо застосують прогресивні та інноваційні інструменти фінансового менеджменту, спрямовані на формування у контрагентів позитивних очікувань щодо виконання фінансових зобов'язань перед ними. У цих умовах зростає актуальність дослідження теоретико-методичних і прикладних засад забезпечення платоспроможності підприємств, удосконалення системи управління платоспроможністю, зокрема відповідних засобів та інструментів аналітичного обґрунтування управлінських рішень.

Аналіз наукової літератури і нормативних документів свідчить про наявність різних тлумачень сутності платоспроможності підприємств, протиріччя в методичних підходах до розрахунку показників та загальній оцінці платоспроможності підприємства. Це ускладнює аналіз і може призвести до помилкових висновків та управлінських рішень, прийнятих на їх основі для забезпечення платоспроможності підприємств.

Платоспроможність підприємства як економічну категорію та управління платоспроможністю підприємств досліджували в своїх працях Вахович Дж. М., Хорн К. Ван., Білявська А. В., Коцеруба Н. В., Іванчук Н. В., Котляр М. Л., Ситник Г. В., Олесенко І. С., Швиданенко Г. О. та ін.

Мета і задачі дослідження. Метою дослідження є узагальнення теоретичних основ платоспроможності підприємства, обґрунтування та розробка рекомендацій щодо управління платоспроможністю підприємства.

Досягнення мети дослідження зумовило необхідність постановки і вирішення таких завдань:

- узагальнити сутність поняття платоспроможності підприємства;

- дослідити механізм формування і реалізації політики управління платоспроможністю підприємств;
- розкрити особливості аналізу платоспроможності підприємства;
- проаналізувати фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства;
- проаналізувати рівень платоспроможності підприємства;
- обґрунтувати необхідність застосування прогресивних підходів до управління платоспроможністю підприємства;
- запропонувати напрями удосконалення платоспроможності підприємства з врахуванням оптимізації умов розрахунків з покупцями та постачальниками;
- визначити ефективність заходів з підвищення ефективності управління платоспроможністю підприємства.

Об'єктом дослідження є процес управління платоспроможністю та ліквідністю як підґрунтя забезпечення ефективного функціонування підприємства в сучасних умовах функціонування національної економіки.

Предметом дослідження виступає сукупність принципів, методів, форм і способів управління платоспроможністю підприємства.

Методи дослідження. Теоретико-методологічну основу дослідження становлять наукові праці провідних зарубіжних і вітчизняних вчених та фахівців з питань фінансового менеджменту. У процесі проведення дослідження були використані наступні методи дослідження: теоретичного узагальнення – для уточнення понять «платоспроможність підприємства», «управління платоспроможністю підприємства»; аналізу і синтезу – для розробки показників платоспроможності підприємства; системний, комплексний підхід – для розробки напрямів удосконалення платоспроможності підприємства; економіко-статистичні та економіко-математичні – для аналізу динаміки фінансово-економічних показників, показників платоспроможності підприємства; моделювання – для визначення оптимальних розмірів дебіторської і кредиторської заборгованості та визначення ефективності заходів з підвищення ефективності управління платоспроможністю

підприємства.

Інформаційну базу дослідження складає чинне законодавство України, яке регулює порядок аналізу фінансового стану загалом та рівня платоспроможності зокрема, посібники та підручники, наукові праці вітчизняних та іноземних вчених, фінансова звітність ПрАТ «Оболонь».

Практичне значення роботи полягає в тому, що запропоновані в кваліфікаційній роботі положення сприяють розробці теоретичних основ і практичних рекомендацій управління платоспроможністю підприємства. Наукові результати роботи, що мають прикладний характер, можуть бути застосовані при розробці політики управління платоспроможністю ПрАТ «Оболонь».

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ

1.1. Платоспроможність як необхідна умова діяльності підприємства

Поняття «платоспроможність» є складними і багатофакторними, обумовлюються економічним середовищем, в межах якого здійснюється діяльність підприємства, а також результатами функціонування підприємства. Проте як свідчать дослідження наукових публікацій, вчені найчастіше платоспроможність досліджуються разом з іншими характеристиками фінансового стану підприємства. В ряді робіт вітчизняних та зарубіжних вчених поняття «ліквідність» нерідко ототожнюють з поняттям «платоспроможність» [1-9], в інших роботах – з поняттям «фінансова стійкість» [10-16] та поняттям «кредитоспроможність» [17-18].

Сучасні дослідження та нормативне забезпечення також демонструють варіативність підходів у висвітленні сутності поняття «платоспроможність». Згідно Методичних рекомендацій щодо аналізу фінансово-господарського стану підприємств і організацій Державної податкової адміністрації України, платоспроможністю (ліквідністю) підприємства називається «спроможність підприємства у визначені терміни самостійно виконувати зобов'язання, у тому числі перед бюджетом зі сплати податків і зборів (обов'язкових платежів)» [19]. Таким чином, демонструється залежність платоспроможності від спроможності підприємства самостійно виконувати зобов'язання.

Постановою Національного банку України «Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями» від 30.06.2016 № 351 встановлено, що «платоспроможність - здатність боржника/контрагента банку здійснювати розрахунки за всіма видами своїх зобов'язань відповідно до умов договорів» [20].

Олесенко І. С. провела визначення підходів до поняття «платоспроможність підприємства» на основі п'яти напрямів: з позиції покриття короткострокових зобов'язань, з позиції покриття довгострокових зобов'язань, з позиції покриття сукупних зобов'язань, з позиції можливості забезпечення власного оборотного капіталу, з позиції покриття боргів та забезпечення операційної діяльності (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Підходи до визначення поняття «платоспроможність підприємства»

№ з/п	Підхід	Платоспроможність підприємства розглядається як ...
1.	З позиції покриття короткострокових зобов'язань	можливість погашати свої термінові та поточні зобов'язання
2.	З позиції покриття довгострокових зобов'язань	можливість погашати свої довгострокові зобов'язання
3.	З позиції покриття сукупних зобов'язань	спроможність виконувати свої зобов'язання в цілому
4.	З позиції можливості забезпечення власного оборотного капіталу	здатність покривати свої збитки та мати в наявності власні оборотні кошти
5.	З позиції покриття боргів та забезпечення операційної діяльності	здатність виконувати свої зобов'язання (коротко- та довгострокові), використовуючи усі наявні активи, та одночасно здійснювати свою основну діяльність

Джерело: [21, с. 49]

З позиції покриття короткострокових зобов'язань визначення поняття «платоспроможність підприємства» розкриває Іванчук Н. В. та розуміє під платоспроможністю здатність підприємства наявними коштами своєчасно й повністю розраховуватися за поточними зобов'язаннями [22, с. 134]. Платоспроможність підприємства, на думку Бут О. А., «полягає у його готовності негайно погасити короткотермінову заборгованість власними коштами» [2, с. 17].

Люта О. В., Пігуль Н. Г., Глядько К. М. під платоспроможністю розуміє «його здатність у повному обсязі виконувати планові платежі та поточні зобов'язання за допомогою грошових коштів та їх еквівалентів, що в свою чергу впливає на спроможність здійснювати безперервну фінансово-господарську діяльність» [4, с. 15]. Таким чином, основними ознаками платоспроможності підприємства є: наявність достатнього обсягу коштів на

поточних рахунках чи у касі підприємства лише для покриття короткострокових (поточних) зобов'язань, але таке обмеження вказує на поточну платоспроможність.

З позиції покриття сукупних зобов'язань визначення поняття «платоспроможність підприємства» розкриває Олійник О. О., Роговий С. М., Котляр М. Л., Дробишева О. О., Гречка А. О. Олійник О. О., Роговий С. М. вважають: «платоспроможність є здатністю підприємства в достатніх обсягах і вчасно розраховуватись за своїми зобов'язаннями» [5, с. 36]. Схожою є позиція і Котляра М. Л. – «це можливість підприємства наявними грошовими ресурсами своєчасно погасити свої строкові зобов'язання» [23, с. 193].

Платоспроможність підприємства визначається як здатність покриття всіх зобов'язань підприємства (короткострокових та довгострокових) усіма активами [24, с. 57]. Іваннікова О.В. підтримує позицію платоспроможності як здатності своєчасно й повністю виконувати свої фінансові зобов'язання перед внутрішніми та зовнішніми партнерами, а також державою [11, с. 131].

З позиції покриття боргів та забезпечення операційної діяльності визначення поняття «платоспроможність підприємства» розкриває Олесенко І. С. та визначає платоспроможність як «важлива характеристика його фінансового стану, фінансового потенціалу, не-обхідна умова фінансової безпеки, при якому підприємство здатне виконувати у повному обсязі, у встановлений термін свої короткострокові та довгострокові зобов'язання, не порушуючи фінансову рівновагу та одночасно продовжуючи фінансування своєї операційної діяльності» [21, с. 49]. Сирота В.С., Скаковська С. С. визначає платоспроможність як «можливість підприємства розраховуватися за своїми зобов'язаннями без ризику для поточної господарської діяльності та подальшого розвитку» [25, с. 96; 26, с. 39].

Майборода О. Є., Косарева І. П., Каранда О. М. також є прихильниками останнього підходу та вважають: «платоспроможність підприємства – це його здатність у повному обсязі й у визначений термін розрахуватися за своїми зобов'язаннями за допомогою грошових ресурсів та інших активів та спроможність здійснювати безперервну фінансово-господарську діяльність»

[27, с. 794].

Отже, платоспроможність підприємства – це здатність підприємства наявними в нього грошовими коштами та іншими активами своєчасно та в повному обсязі розрахуватися за своїми зобов'язаннями та спроможність здійснювати безперервну фінансово-господарську діяльність.

Кожне підприємство має як зовнішні, так і внутрішні зобов'язання, що безпосередньо пов'язують їх з платоспроможністю підприємства. Зовнішні зобов'язання підприємства – це зобов'язання перед державним та місцевими бюджетами за податками та зборами, зборами з обов'язкового соціального страхування, комерційними банками, постачальниками товарів, робіт та послуг.

Внутрішні зобов'язання підприємства – це зобов'язання перед філіалами та дочірніми підприємствами, засновниками (акціонерами для акціонерних товариств, учасниками для товариств), працівниками підприємства тощо.

Розглядаючи платоспроможність підприємства, окремі вчені вважають, що до уваги слід приймати, в першу чергу, його зовнішні зобов'язання. Поясненням такої позиції є те, що оцінюючи фінансову стійкість підприємства вирішальне значення мають джерела фінансування його активів (внутрішні або зовнішні), у відповідності з чим і відбувається диференціація капіталу на власний та залучений. На наш погляд, цей підхід має декілька принципових недоліків. По-перше, не можна ототожнювати внутрішні зобов'язання підприємства із внутрішніми джерелами фінансування (зареєстрованим капіталом, нерозподіленим прибутком, резервним фондом тощо). По-друге, зовнішні і внутрішні зобов'язання підприємства складають єдине зовнішнє джерело фінансування – залучений капітал. Таким чином, підприємство правильніше вважати платоспроможним, якщо його платіжні засоби перевищують строкові зобов'язання як зовнішні, так і внутрішні.

Платоспроможність як характеристику захищеності інтересів різних груп стейкхолдерів визначає Олесенко І. С. [21, с. 50]. Нами доповнено фінансові інтереси різних груп стейкхолдерів для забезпечення платоспроможності та наведено у табл. 1.2.

**Платоспроможність як характеристика захищеності інтересів
стейкхолдерів**

Стейкхолдери	Фінансові інтереси	Платоспроможність як здатність задовольняти фінансові інтереси
Постачальники	Вчасна оплата поставлених товарів, виконаних робіт та послуг	Здатність вчасно виконувати зобов'язання перед постачальниками (контрагентами) за поставлені товари, виконані роботи та послуги
Фінансові кредитори (комерційні банки, інвестиційні фонди, інституційні інвестори)	Вчасне погашення відсотків та основної суми довгострокових та короткострокових кредитів, облігаційних та інвестиційних позик	Здатність вчасно погашати борги (довгострокові та короткострокові кредити, облігаційні та інвестиційні позики) та поточні (відсоткові, комісійні) платежі по їх обслуговуванню
Держава	Вчасна сплата податків та зборів	Здатність вчасно сплачувати податки
Фонди соціального страхування (Пенсійний фонд України)	Вчасна сплата єдиного соціального внеску	Здатність вчасно сплачувати єдиний соціальний внесок для соціального захисту працівників
Персонал	Вчасне отримання зарплати	Здатність вчасно та в повному обсязі сплачувати заробітну плату
Акціонери, учасники (власники)	Вчасне отримання дивідендів та контроль над підприємством	Здатність вчасно сплачувати дивіденди, утримувати контроль над підприємством, уникати банкрутства

Неплатоспроможність підприємства можна визначити і технічно через відсутність грошей на рахунках в банках, наявність прострочених, пролонгованих кредитів, тривале порушення термінів виплати заробітної плати та сплати податків тощо, наявність простроченої кредиторської заборгованості постачальників за фактично надані товари, роботи, послуги тощо.

Виходячи з вищевикладеного на рис. 1.1. представлено взаємозв'язок між платоспроможністю підприємства, ліквідністю підприємства і ліквідністю балансу, яку можна порівняти з багатоповерховим будинком, у якому всі поверхи рівнозначні, але другий поверх не можна звести без першого, а третій – без першого і другого.

Рис. 1.1. Взаємозв'язок між показниками ліквідності та платоспроможності підприємства

Джерело: [28, с. 62]

Ліквідність балансу, що заснована на рівновазі активів і пасивів балансу, є основою (фундаментом) платоспроможності й ліквідності підприємства. Іншими словами, ліквідність – це спосіб підтримки та забезпечення платоспроможності, переважно поточної платоспроможності. Але разом з тим, якщо підприємство має високий імідж, ділову активність та конкурентну позицію у своїй галузі і постійно платоспроможне, то йому легше підтримувати свою ліквідність.

Від ступеня ліквідності балансу залежить платоспроможність підприємства. Разом з тим ліквідність характерна як для поточного стану розрахунків, так і на перспективу. Підприємство може бути платоспроможним на окремо визначену дату, але мати несприятливі можливості в майбутньому, і навпаки. Платоспроможність підприємства може змінюватися в часі, кожного кварталу, місяця і навіть робочого дня: через несвоєчасне погашення дебіторської заборгованості підприємству від його покупців, підприємство може стати неплатоспроможним, оскільки настав час погашати кредиторську заборгованість, а на розрахунковому банківському рахунку недостатньо грошових коштів для погашення цієї заборгованості. Тому потрібно, щоб

ліквідних коштів вистачало для погашення всіх платежів.

Фактори, що впливають на платоспроможність підприємства, часто поділяються на дві основні групи -зовнішні (загальноекономічні) та внутрішні, які визначили найважливіші фактори - фінансові та нефінансові [29, с. 165].

Зовнішні фінансові фактори платоспроможності підприємств включають: макроекономічну ситуацію, рівень економічної активності на основі динаміки ВВП, монетарну, податкову, кредитну та амортизаційну політику, стабільність та розвиток фондового ринку, рівень платіжної дисципліни та розрахунків з партнерами.

До зовнішніх нефінансових факторів платоспроможності підприємств належать політичні, соціокультурні та правові фактори, рівень криміногенної ситуації та корупції в суспільстві, розвиток науки і техніки.

До групи внутрішніх фінансових факторів платоспроможності підприємства належать: склад та структура оборотних та необоротних активів, наявність та частка грошових коштів та їх еквівалентів, обсяги короткострокових та довгострокових зобов'язань, особливо кредитів комерційних банків, якість управління ліквідністю підприємства, якість управління дебіторською та кредиторською заборгованостями, якість фінансове планування та синхронізації грошових потоків.

До внутрішніх нефінансових факторів платоспроможності підприємства належать: договірна та платіжна дисципліна, рівень зносу обладнання та фондівіддача, технологія та організація виробництва, цінова та маркетингова політика.

Отже, на основі критичного аналізу та розвитку сучасних підходів до визначення поняття «платоспроможність» з'ясовано, що платоспроможність – це здатність підприємства наявними в нього грошовими коштами та іншими активами вчасно та в повному обсязі покривати свої зобов'язання та спроможність здійснювати безперервну фінансово-господарську діяльність.

1.2. Теоретичні засади формування і реалізації управління платоспроможністю підприємства

Сучасні економічні умови господарювання вимагають від керівництва підприємств нових підходів до управління платоспроможністю з урахуванням постійних змін зовнішнього економічного середовища, можливості його негативного впливу на ефективність діяльності підприємства і необхідності розробки відповідних захисних заходів. При цьому потрібно застосовувати системний підхід та в комплексі формувати цілісну політику управління платоспроможністю як невід'ємну складову фінансового менеджменту підприємства, пов'язану з іншими його елементами та підсистемами.

Ситник Г. В., Олесенко І. С. сутність поняття «управління платоспроможністю підприємства» визначають досить широко як «поліфункціональний інтегрований у загальну систему управління процес попередження та нейтралізації ризику неплатоспроможності, захисту фінансових інтересів різних стейкхолдерів, формування економічної безпеки та попередження банкрутства, що ґрунтується на спеціальній системі методів та принципів» [30, с. 187].

На думку Лопатовської О. О., Гаєвської О. С., під управлінням ліквідністю та платоспроможністю слід розуміти процес розробки та прийняття ефективних управлінських рішень щодо виконання суб'єктами господарювання їх зобов'язань в повному обсязі і у встановлені строки за рахунок наявних платіжних засобів з метою забезпечення стабільного розвитку суб'єкта господарювання як в поточному та перспективному періоді [3, с. 119].

Формування і реалізації управління платоспроможністю підприємства здійснюється обов'язково з певною метою (ціллю), яка повинна бути індивідуальною та залежить від поточного стану платоспроможності, проте кінцевою метою управління платоспроможністю підприємства повинна бути зростання вартості підприємства, проміжних цілей може бути декілька (рис. 1.2)

Рис. 1.2. Цільовий вектор управління платоспроможністю підприємства

Джерело: [30, с. 189]

З позицій системного підходу управління платоспроможністю підприємства Ситник Г. В., Олесенко І. С. представляють таким чином (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Характеристика системоутворюючих елементів управління платоспроможністю підприємства

Елементи системи управління	Характеристика
1	2
Об'єкт	Вільний грошовий потік, чистий грошовий потік від операційної діяльності, вхідний грошовий потік, вихідний грошовий потік, склад і структура оборотних активів, склад і структура оборотного капіталу [30, с. 187], грошовий потік від фінансової та інвестиційної діяльності, склад і структура поточних і довгострокових зобов'язань
Суб'єкти	Власники, керівник підприємства, фінансовий директор, головний бухгалтер, зовнішній консультант, антикризовий менеджер, санатор [30, с. 187]
Мета	Попередження ризику неплатоспроможності для зміцнення фінансової безпеки, уникнення банкрутства та створення умов для зростання ринкової вартості підприємства [30, с. 187], виконання зобов'язань перед стейкхолдерами та забезпечення безперервності діяльності підприємства
Завдання	Забезпечення ліквідності активів, оптимізація обсягу та структури поточної кредиторської заборгованості, збалансування грошових потоків підприємства, синхронізація грошових потоків
Підсистеми (контури)	Стратегічна (перспективна); поточна; оперативна
Принципи	Збереження активів, економічність, достатність, системність, етапність, адресність, безперервність, надійність, оперативність, ефективність, оптимальність, прибутковість, ліквідність, стійкість, відповідальність, інноваційність, адаптивність, стратегічна спрямованість [30, с. 187], цільова спрямованість, варіативність, плановість
Функції	<i>Загальні:</i> забезпечення необхідної організаційної структури управління платоспроможністю підприємства; формування інформаційної бази

	<p>управління платоспроможністю підприємства; аналіз платоспроможності підприємства; планування платоспроможності підприємства; стимулювання рішень щодо забезпечення платоспроможності підприємства; контроль за платоспроможністю підприємства; координація роботи всіх підрозділів щодо забезпечення платоспроможності підприємства.</p> <p><i>Спеціальні:</i> управління грошовими потоками; управління дебіторською заборгованістю; управління товарними запасами; управління товарним кредитом; управління поточною кредиторською заборгованістю за розрахунками; управління грошовими потоками; управління залученням банківського кредиту [30, с. 187]</p>
--	--

Об'єктом забезпечення платоспроможного стану підприємства виступає у першу чергу операційна діяльність, потім – фінансова та інвестиційна діяльність. У результаті здійснення операційної діяльності платоспроможність потрібно забезпечувати на основі договірних відносин між суб'єктами господарювання, працівниками, державою та іншими кредиторами, пов'язані з виконанням погоджених договірних зобов'язань щодо сплати заборгованості за отриману продукцію, товари, виконані роботи та послуги; щодо виплати заробітної плати; щодо сплати податків та інших платежів. У результаті здійснення фінансової та інвестиційної діяльності платоспроможність потрібно забезпечувати на основі договірних відносин між суб'єктами господарювання за отримані необоротні активи, фінансові інвестиції, щодо погашення кредитів комерційних банків та інших боргових зобов'язань, сплату зобов'язань перед акціонерами та заборгованості з фінансової оренди.

Суб'єктами управління платоспроможністю підприємства можуть виступати посадові особи фінансової служби або працівники, до професійних обов'язків яких входить управління організацією грошового обігу та дотримання платіжної дисципліни, управління активами та оборотним капіталом, дотримання платіжної дисципліни за всіма напрямками. Управлінська діяльність може бути розподілена між службами (відділами, департаментами) та виконавцями, що перебувають на різних ієрархічних рівнях управління. Оскільки малий бізнес не передбачає глибокого розподілу управлінських функцій, то суб'єктами управління можуть виступати керівник підприємства і бухгалтер. На великих підприємствах до управління платоспроможністю підприємства залучаються самостійні підрозділи - фінансові служби та дирекції. Фінансовий менеджер (віце-

президент з фінансових питань) - головний відповідальний фінансист.

Управління платоспроможністю являє собою певну систему управлінських рішень, яка охоплює практично всі елементи фінансового менеджменту (рис. 1.3), але для зручності розподілено за видами платоспроможності: перспективна платоспроможність, поточна платоспроможність, абсолютна платоспроможність. Управління перспективною платоспроможністю передбачає управління доходністю і рентабельністю для покриття фінансових витрат, управління структурою капіталу та визначення оптимального рівні і, відповідно, залучення власного капіталу чи позикового капіталу, управління ризиком втрати платоспроможності та банкрутства.

Управління поточною платоспроможністю підприємства передбачає управління формуванням оборотних активів, в тому числі товарних запасів та виробничих запасів, управління необоротними активами, управління фінансуванням оборотних активів, управління дебіторською заборгованістю та товарними кредитами, управління кредиторською заборгованістю за розрахунками.

Рис. 1.3. Складові управління платоспроможністю підприємства

Джерело: складено на основі [3, с. 120; 30, с. 190; 31]

Управління абсолютною платоспроможністю передбачає управління грошовими активами (гроші та їх еквіваленти), управління грошовими потоками від операційної, фінансової та інвестиційної діяльності.

При обґрунтуванні концептуальних засад управління платоспроможністю підприємства слід виходити зі прийнятого нами визначення поняття «платоспроможність», змісту основних завдань фінансового менеджменту та загальних принципів його організації.

На нашу думку, формування політики управління платоспроможністю має ґрунтуватися на таких базових принципах фінансового менеджменту: збереження активів, економічність, достатність, системність, етапність, адресність, безперервність, надійність, оперативність, ефективність, оптимальність, прибутковість, стійкість, відповідальність, інноваційність, адаптивність, стратегічна спрямованість [30, с. 187], цільова спрямованість, варіативність, плановість. Згідно з принципом плановості та системності потрібно комплексно поєднувати всі напрями, прийоми та методи фінансового менеджменту з метою підтримки фінансової рівноваги підприємства як в короткостроковому періоді (за рахунок збалансованого управління його грошовими потоками та підтримки достатньої ліквідності його оборотних коштів), так і в довгостроковому періоді (за рахунок формування ефективної політики фінансування господарської та інвестиційної діяльності і оптимізації структури капіталу), що є головною умовою постійної платоспроможності [32, с. 158].

Враховуючи принцип цільової спрямованості, завдання оптимізації грошового обігу на підприємстві може стати пріоритетною у випадку, коли в поточній діяльності присутні проблеми з технічною платоспроможністю (платіжна дисципліна) і необхідно вживати заходи щодо прискорення оборотності грошових коштів та підвищення ліквідності всіх активів. Разом з тим, виходячи з принципу стратегічної орієнтованості, тактичні задачі підтримки платоспроможності підприємства повинні вирішуватися з урахуванням стратегії довгострокового розвитку, що передбачає управління

грошовими потоками з метою забезпечення такої структури активів, яка б позитивно впливала на його інвестиційний розвиток підприємства та передбачала можливості фінансування інвестиційних проєктів.

За принципом варіативності необхідно враховувати та прогнозувати різноманітні варіанти розміщення грошових коштів з метою пошуку таких альтернатив, які дозволяють оптимально поєднати завдання забезпечення платоспроможності з досягненням прибутковості при допустимому рівні фінансового ризику.

Для ефективного управління платоспроможністю, на думку Орехової К. В. та Ю. М. Челомбитько, необхідно визначити, які види діяльності і які елементи активів чи пасивів сприяли зростанню або зменшенню грошових коштів, оборотних активів, власного оборотного та робочого капіталу і в якій мірі [28, с. 58]. При цьому оцінка платоспроможності підприємства має зосереджуватися, насамперед, на вивченні й аналізі причин фінансових утруднень підприємства. Як правило, причинами неплатоспроможності є: невиконання плану з випуску й реалізації продукції; порушення структури й асортименту продукції, зниження її якості; збільшення собівартості продукції; недотримання режиму економії; недовиконання плану прибутків й як результат – дефіцит власних джерел самофінансування; в умовах конкуренції втрата каналів реалізації й постійних покупців, замовників; неплатоспроможність самих покупців і замовників; низька оборотність оборотного капіталу; відволікання коштів у наднормативні запаси сировини, матеріалів, готової продукції; інфляційні процеси й податкова політика, зокрема високий відсоток оподаткування.

При розробці політики управління платоспроможності підприємства потрібно враховувати особливості формуванні і використання необоротних та оборотних активів як об'єкта фінансового менеджменту.

Стратегія управління активами значною мірою залежить від ступеня їх ліквідності. Головне завдання фінансового менеджменту в області управління ліквідністю полягає в обґрунтуванні оптимального варіанту вкладення коштів у оборотні активи за критерієм максимізації рівня ліквідності. При цьому з

огляду на необхідність забезпечення перспективної платоспроможності також необхідно в процесі управління необоротними активами намагатися забезпечувати повернення інвестованих коштів в найкоротші строки шляхом використання методів прискореної амортизації.

Тактичні рішення в області управління платоспроможністю пов'язані з оптимізацією величини та структури оборотних активів і полягають у виборі відповідної політики управління запасами (виробничими запасами, готовою продукцією на складах, незавершеним виробництвом), грошовими коштами, дебіторською заборгованістю. На підприємстві можуть використовуватися дві тактики вибору величини оборотних активів залежно від їх співвідношення з чистим доходом від реалізації: обмежуюча та гнучка.

Обмежуюча тактика управління платоспроможністю характеризується мінімально можливим рівнем оборотних активів підприємства, тобто підприємство не відволікає кошти на додаткові резерви, підтримує сувору платіжну дисципліну розрахунків з власними постачальниками. Обмежуюча тактика зменшує витрати на обслуговування оборотних активів, мінімізує ризик втрати активів, їх теперішньої вартості при використанні оборотних коштів. Але дана модель обмежує можливості підприємства щодо збільшення прибутків за рахунок розширення обсягів діяльності і швидкого реагування на зміни ринкової кон'юнктури. Вона може бути ефективною в політиці управління платоспроможністю тільки на тих підприємствах, що характеризуються невеликим обсягом короткострокових зобов'язань, оскільки при значних їх розмірах мінімізація оборотних активів супроводжуватиметься низькими рівнями поточної платоспроможності.

Тому, більшого поширення повинна набути гнучка тактика управління платоспроможністю, основний зміст такої політики полягає у забезпеченні високого співвідношення між поточними активами і обсягом доходу від реалізації продукції, тобто підприємство збільшує кошти за такими складовими активів, які забезпечують можливість збільшення обсягів виробництва за відповідної зміни кон'юнктури ринку та дозволяють стимулювати обсяг продажів за рахунок надання відтермінування платежів. До таких статей

належать: грошові кошти, боргові цінні папери, страхові і резервні запаси. В результаті реалізації гнучкої тактики платоспроможність підприємства збільшується за умови формування переважної частини оборотних коштів на довгостроковій основі. Проте дана політика є витратною, тому управління платоспроможністю на її основі передбачає постійний пошук компромісу між скороченням прибутковості, пов'язаним із зростанням витрат на формування та обслуговування оборотних активів, і нарощенням платоспроможності.

Управління платоспроможністю підприємства повинно обов'язково синергуватися з управлінням поточними пасивами (зобов'язаннями), оскільки від їх узгодженості залежить формування та можливість збільшення чистого оборотного (робочого) капіталу. Важливе значення для підприємства має обрана стратегія фінансування оборотних активів. У класичній теорії фінансового менеджменту (Хорн Дж. та Вахович Дж.) виділяють чотири моделі її реалізації: «ідеальну, агресивну, консервативну та компромісну» [33, с. 810].

Особливості ідеальної моделі фінансування полягають в тому, що довгострокові пасиви (зобов'язання і забезпечення) формуються на рівні необоротних активів, а короткострокові зобов'язання – оборотних активів. За таких пропорцій у підприємства відсутні як власні оборотні кошти, так і робочий капітал. Під час здійснення діяльності суб'єктами господарювання ідеальна модель майже не застосовується через її високу ризикованість, низький рівень кредитоспроможності та фінансової стійкості, оскільки не передбачає формування резерву платоспроможності.

Особливості агресивної моделі полягають в тому, що довгострокові пасиви (зобов'язання і забезпечення) є джерелом покриття необоротних активів та постійної частини оборотних активів, тобто їх мінімуму, який необхідний для здійснення господарської діяльності, визначеного на основі нормування без врахування страхових запасів та резервів. Особливості агресивної моделі – змінна частина оборотних активів повністю забезпечується короткостроковими (поточними) зобов'язаннями. Робочий капітал дорівнює постійній частині оборотних активів. Агресивна стратегія є ризикованою, оскільки обмежуватися лише мінімумом оборотних активів для поточної платоспроможності.

Агресивну стратегію фінансування оборотних активів може застосовувати підприємство, яке має високий рівень кредитоспроможності та відсутність проблем з отриманням банківських або комерційних кредитів. Крім того, агресивна політика здатна знизити ризик неплатоспроможності, але не може забезпечити високої рентабельності активів.

Особливості консервативної моделі фінансування оборотних активів передбачають покриття змінної частини оборотних (поточних) активів за рахунок довгострокових пасивів (зобов'язань і забезпечень). Дана модель запроваджується і використовується на початкових етапах діяльності підприємства за умови достатньої величини власного капіталу від засновників і доступності довгострокових кредитів, облігаційних позик для інвестиційного фінансування.

Компромісна модель фінансування оборотних активів найбільш реальна для підприємств. Сутність компромісної моделі полягає в тому, що необоротні активи, постійна частина оборотних активів і приблизно половини змінної частини оборотних активів фінансуються через довгострокові пасиви. При компромісній моделі робочий капітал визначається як різниця між довгостроковими пасивами і необоротними активами. Недоліком компромісної моделі є надмірний обсяг оборотних активів, що негативно впливає на розмір прибутку.

В свою чергу, для підвищення показника термінової платоспроможності необхідно сприяти зростанню забезпеченості запасів власними оборотними коштами, для чого варто збільшувати власні оборотні кошти й знижувати рівень запасів.

Отже, при розробці політики раціонального та ефективного управління платоспроможністю підприємства окремо доцільно розробляти комплекс заходів, спрямованих на забезпечення ліквідності та прискорення оборотності в розрізі окремих видів поточних активів (запасів, дебіторської заборгованості, поточних фінансових інвестицій). При розробці політики раціонального та ефективного управління платоспроможністю підприємства обов'язково потрібно враховувати тривалість операційного та фінансового циклів

підприємства в розрізі окремих видів діяльності.

Чим менша тривалість фінансового циклу підприємства, тим менше фінансових ресурсів необхідно підприємству для фінансування виробничих та операційних потреб (з урахуванням необхідності надання відстрочок платежів покупцям продукції та можливості отримання відстрочок платежів з боку постачальників). Зменшити фінансовий цикл можна шляхом прискорення обороту виробничих запасів та дебіторської заборгованості і некритичного уповільнення обертання кредиторської заборгованості підприємства постачальникам.

Розробляючи заходи щодо зменшення фінансового циклу важливо враховувати поточний стан кон'юнктури ринків ресурсів та готової продукції. Так, при високому попиті на сировину підприємству важко скористатися відстрочками платежів з боку постачальників, що призводить до зменшення часу обертання кредиторської заборгованості і одночасного збільшення тривалості фінансового циклу. З іншого боку, у випадку високого попиту на продукцію підприємства відсутня необхідність пом'якшення умов розрахунків з покупцями. В результаті цього зменшується тривалість обертання дебіторської заборгованості і скорочується загальна тривалість фінансового циклу.

Ефективне управління абсолютною платоспроможністю досягається, насамперед, за рахунок раціонального управління грошовими потоками, яке визначається синхронізацією надходжень і видатків, певною мірою залежить від організації оперативного фінансового планування, яке включає розробку платіжного календаря. При цьому фінансовий менеджер повинен акцентувати увагу на вирішенні наступних управлінських завдань: визначення мінімального необхідного розміру грошових коштів, достатнього для обслуговування операційної діяльності; постійний контроль за вхідними і вихідними грошовими потоками; нівелювання коливань надходжень і витрачань грошових коштів з метою запобігання платіжної кризи, неплатоспроможності в окремі проміжки часу; синхронізація розрахунків з постачальниками та покупцями, тобто обґрунтування політики надання комерційних кредитів і отримання

відстрочки платежів.

Таким чином, управління платоспроможністю підприємства – це складний комплексний процес, що охоплює майже всі складові сучасного фінансового менеджменту. Тільки раціональне поєднання наявних методів та інструментарію управління активами та пасивами підприємства, грошовими потоками та прибутковістю дозволяє досягти бажано рівня платоспроможності і забезпечувати її збереження протягом тривалого періоду. При цьому головна проблема управління полягає в об'єктивному протиріччі двох пов'язаних завдань фінансово менеджменту – підвищення платоспроможності та досягнення необхідної рентабельності.

1.3. Методика аналізу платоспроможності підприємства

У науковій літературі найбільш поширеними є підходи, що зводять аналіз платоспроможності до вирішення певного набору послідовних задач: розрахунок та аналіз основних показників ліквідності; аналіз ліквідності балансу тощо.

Наприклад, найбільш часто аналіз ліквідності і платоспроможності здійснюють за допомогою відносних показників (коефіцієнтів). Об'єднує всі методики це використання трьох основних коефіцієнтів ліквідності, які часто називають по-різному, що ускладнює проведення аналізу особливо початківцями – це:

– коефіцієнт поточної ліквідності (загальний коефіцієнт ліквідності, загальний коефіцієнт покриття, коефіцієнт покриття, коефіцієнт загальної ліквідності, коефіцієнт загальної платоспроможності, середній коефіцієнт ліквідності). Коефіцієнт поточної ліквідності ($K_{пл}$) є «узагальнюючим показником ліквідності. Він розраховується відношенням поточних активів ($A_1+A_2+A_3$) до поточних зобов'язань ($П_1+П_2$). У чисельнику знаходиться підсумок розділу II активу балансу, в знаменнику - підсумок розділу III пасиву балансу» [34, с.170].

$$K_{\text{пл}} = \frac{A_1 + A_2 + A_3}{\Pi_1 + \Pi_2} \quad (1.1)$$

$$\text{або } K_{\text{пл}} = \frac{\text{оборотні активи}}{\text{поточні зобов'язання}} \quad (1.2) \quad \text{або } K_{\text{пл}} = \frac{p.1195}{p.1695} \quad (1.3)$$

Він вимірює загальну поточну платоспроможність підприємства і показує, наскільки поточні зобов'язання забезпечуються поточними (оборотними) активами. «Оптимальне значення цього показника - 1,5-2. Мінімально допустиме значення дорівнює 1. Якщо коефіцієнт покриття менше 1, це означає, що підприємство є неплатоспроможним у звітному періоді, тобто загальної величини його оборотних активів недостатньо для погашення всіх поточних зобов'язань» [34, с.171]. Інші вчені пропонують такі оптимальні значення коефіцієнт поточної ліквідності Іванчук Н. В. – 1-2 [22, с. 134], Білявська А. В., Мізунська І. Р., Ковальчук Н. О., Люта О. В. – більше 1 [1, с. 256; 4, с. 18], Халатур С. М., Бровко Л. І., Моруга Т. О. – більше 2 [9, с. 59], – коефіцієнт швидкої ліквідності (коефіцієнт термінової ліквідності, проміжний коефіцієнт ліквідності, коефіцієнт проміжної ліквідності, коефіцієнт критичної ліквідності, коефіцієнт термінової платоспроможності, коефіцієнт «критичної оцінки», коефіцієнт критичної ліквідності, коефіцієнт проміжного покриття. Коефіцієнт швидкої ліквідності обчислюється «відношенням суми грошових коштів, короткострокових фінансових вкладень і дебіторської заборгованості ($A_1 + A_2$) до поточних зобов'язань ($\Pi_1 + \Pi_2$). В чисельнику знаходяться суми грошових коштів та їх еквівалентів, поточних фінансових інвестицій та дебіторської заборгованості, інших оборотних активів (ряд. 1160 + ряд. 1165 + суми ряд. 1125-1155 розділу II активу балансу), в знаменнику - підсумок розділу III пасиву балансу» [34, с.170].

$$K_{\text{шл}} = \frac{A_1 + A_2}{\Pi_1 + \Pi_2} \quad (1.4)$$

$$\text{або } K_{\text{шл}} = \frac{\text{гроші та їх еквіваленти} + \text{поточні фінансові інвестиції} + \text{дебіторська заборгованість} + \text{інші оборотні активи}}{\text{поточні зобов'язання}} \quad (1.5)$$

$$\text{або } K_{\text{шл}} = \frac{p.1160+p.1165+p.1125+p.1130+p.1135+p.1140+p.1155+p.1190}{p.1695} \quad (1.6)$$

Коефіцієнт швидкої ліквідності допомагає зацікавленим особам «оцінити можливість погашення підприємством короткострокових зобов'язань у випадку його критичного стану. Оптимальне значення цього показника має бути в діапазоні 0,8-1» [34, с.170]. Інші вчені пропонують такі оптимальні значення коефіцієнт швидкої ліквідності Іванчук Н. В. – 0,7-0,8 [22, с. 134], Білявська А. В., Мізунська І. Р., Ковальчук Н. О. - більше 0,7 [1, с. 256], Халатур С. М., Бровко Л. І., Моруга Т. О. – більше 1 [9, с. 59], Люта О. В. – 0,6-0,8 [4, с. 18],

– коефіцієнт абсолютної ліквідності (коефіцієнт платоспроможності, коефіцієнт швидкої ліквідності, коефіцієнт грошової (готівкової) платоспроможності, миттєвий). Коефіцієнт абсолютної ліквідності ($K_{\text{ал}}$) визначається «відношенням найліквідніших активів (A_1) до поточних зобов'язань підприємства ($\Pi_1 + \Pi_2$). У чисельнику знаходяться суми грошових коштів та їх еквівалентів, а також поточних фінансових інвестицій (ряд. 1160 + ряд. 1165 розділу II активу балансу), у знаменнику - підсумок розділу III пасиву балансу» [34, с.170].

$$K_{\text{ал}} = \frac{A_1}{\Pi_1 + \Pi_2} \quad (1.7)$$

$$\text{або } K_{\text{ал}} = \frac{\text{гроші та їх еквіваленти+поточні фінансові інвестиції}}{\text{поточні зобов'язання}} \quad (1.8)$$

$$\text{або } K_{\text{ал}} = \frac{p.1160+p.1165}{p.1695} \quad (1.9)$$

Коефіцієнт абсолютної ліквідності слід вважати найжорсткішим критерієм поточної платоспроможності та ліквідності підприємства. Він показує, яку частину поточної заборгованості підприємство зможе погасити в поточний момент за рахунок наявних на рахунках коштів або найближчим часом. Теоретично достатнім вважають рівень абсолютної ліквідності, якщо «коефіцієнт абсолютної ліквідності є вищим 0,2-0,35» [34, с.170]. Інші вчені пропонують такі оптимальні значення коефіцієнт абсолютної ліквідності: Білявська А. В., Мізунська І. Р., Ковальчук Н. О. – більше 0,2 [1, с. 256],

Халатур С. М., Бровко Л. І., Моруга Т. О. – більше 0,2 [9, с. 59], Люта О. В. – 0,2-0,25 [4, с. 18],

Для оцінки перспективної платоспроможності розраховують наступні показники:

- чисті активи підприємства (різниця між активами і зобов'язаннями);
- співвідношення позикового і власного капіталу (коефіцієнт фінансового ризику);
- графіки погашення кредитів;
- коефіцієнти покриття відсотків;
- коефіцієнт Бівера;
- показник відношення суми боргу до EBITDA (прибутку до вирахування відсотків, податків і амортизації) [34, с.171].

Співвідношення позикового і власного капіталу (коефіцієнт фінансового ризику) визначається як відношення підсумків окремих розділів пасивів балансу. Рекомендованим значенням є не більше 1.

Коефіцієнт грошового покриття відсотків (Cash Interest Coverage Ratio) відображає здатність підприємства сплачувати відсотки. Цей показник є точнішим, ніж прибутковий коефіцієнт покриття відсотків, оскільки низькі значення останнього не означають, що у компанії відсутні кошти на сплату відсотків, так само, як і високі значення не свідчать про те, що підприємство має кошти на сплату відсотків. Якщо значення цього показника є не меншим 2, то підприємство вважається кредитоспроможним і здатним до залучення нових фінансових ресурсів [34, с.137]. Формула коефіцієнта грошового покриття відсотків:

$$K_{\text{відс}} = \frac{\text{ЧОГП} + \text{Відс} + \text{ПП}}{\text{Відс}} \quad (1.10)$$

$$\text{або } K_{\text{відс}} = \frac{p.3195 + p.3360 + p.3115}{p.3360} \quad (1.11)$$

Коефіцієнт Бівера розраховують як відношення чистого операційного грошового потоку як суми чистого прибутку (ЧП) і амортизації (А) до

позикового капіталу (ПК).

$$K_{\text{Бівера}} = \frac{\text{ЧП}+\text{А}}{\text{ПК}} \quad (1.12)$$

$$\text{або } K_{\text{Бівера}} = \frac{p.\frac{2350}{2355}+p.2515}{p.1595+p.1695} \quad (1.13)$$

Якщо значення коефіцієнта Бівера є меншим 0,2, підприємство має високу ймовірність банкрутства в майбутньому [34, с.136]. Але зазначимо, що визначення чистого операційного грошового потоку як суми чистого прибутку і амортизації є некоректним, оскільки за спрощеним методом чистий операційний грошовий потік має бути визначений як суми чистого операційного прибутку (NOPAT) та амортизаційних відрахувань.

Коефіцієнт покриття зобов'язань з обслуговування боргу. Класичний коефіцієнт покриття зобов'язань з обслуговування боргу (Debt Service Coverage Ratio) розраховується як відношення прибутку до сплати відсотків, податків і врахування амортизації (ЕВІТДА) до величини щорічних виплат відсотків і основних сум боргу (Вкр):

$$K_{\text{кр}} = \frac{\text{ЕВІТДА}}{\text{Вкр}} \quad (1.14)$$

$$\text{або } K_{\text{Бкр}} = \frac{p.\frac{2290}{2295}+p.2515+p.3360}{p.3350+p.3360} \quad (1.15)$$

Цей коефіцієнт можна використовувати із застосуванням чистого операційного грошового потоку замість показника ЕВІТДА. Вважається, що якщо величина цього коефіцієнта є меншою за 1,5, це означає, що у підприємства є суттєві фінансові ускладнення [34, с.137].

Після аналізу коефіцієнтів платоспроможності важливим є перехід до їх факторного аналізу. При цьому розробки вчених базуються головним чином на розширенні коефіцієнтів за рахунок складових частин грошових коштів, оборотних активів та поточних зобов'язань.

Однак, на думку Іванчук Н. В., важливою складовою частиною

факторного аналізу платоспроможності підприємства є оцінювання формування його грошових потоків, що потребує детальної уваги [22, с. 133].

Грошові потоки формуються в розрізі операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства, відображаються у Ф. № 3 «Звіт про рух грошових коштів та пов'язані з балансом».

Взаємозв'язок грошових потоків і статті балансу «Гроші та їх еквіваленти» (р. 1165) можна подати у вигляді формули:

$$ГК_{кін} = ГК_{поч} + ЧРК + КВ, \quad (1.16)$$

де $ГК_{кін}$ - залишок грошових коштів на кінець року (Ф. 1, гр. 4, р. 1165; Ф. 3, гр. 3, р. 3415); $ГК_{поч}$ - залишок грошових коштів на початок року (Ф. 1, гр. р. 1165; Ф. 3, гр. 3, р. 3405); ЧРК - чистий рух грошових коштів за звітний період (Ф. 3, гр. 3, р. 3400); КВ - вплив зміни валютних курсів на залишок коштів (Ф. 3, гр. 3, р. 3410) [22, с. 133].

Зокрема, потрібно розширити факторні моделі аналізу коефіцієнтів ліквідності шляхом використання грошових потоків підприємства від різних видів діяльності. Таким чином, розширена детермінована факторна модель коефіцієнта абсолютної ліквідності матиме такий вигляд:

$$K_{абсл} = \frac{ГК+ПФІ}{ПЗ} = \frac{ГК_{поч}+Н_{од}+Н_{ід}+Н_{фд}-В_{од}-В_{ід}-В_{фд}+КВ+ПФІ}{ПЗ} \quad (1.17)$$

де $Н_{од}$ - надходження грошових коштів від операційної діяльності (Ф. 3, р. 3000 +...+р. 3095);

$Н_{ід}$ - надходження грошових коштів від інвестиційної діяльності (Ф. 3, р. 3200 +...+р. 3295);

$Н_{фд}$ - надходження грошових коштів від фінансової діяльності (Ф. 3, р. 3300 +...+р. 3340);

$В_{од}$ - витрачання грошових коштів від операційної діяльності (Ф. 3, р. 3100 +...+р. 3190);

$V_{ід}$ - витрачання грошових коштів від інвестиційної діяльності (Ф. 3, р. 3255 +...+р. 3290);

$V_{фд}$ - витрачання грошових коштів від фінансової діяльності (Ф. 3, р. 3345 +...+р. 3390);

KB - вплив зміни валютних курсів на залишок коштів (Ф. 3, р. 3410).

Для визначення впливу факторів на приріст результативного показника доцільно використати інтегральний метод детермінованого факторного аналізу:

- абсолютний приріст коефіцієнта абсолютної ліквідності за рахунок зміни залишку грошових коштів

$$\Delta K_{абсл(ГКпоч)} = \frac{\Delta GK_{поч}}{\Delta ПЗ} \cdot \left| \frac{ПЗ^1}{ПЗ^0} \right| \quad (1.18)$$

- абсолютний приріст коефіцієнта абсолютної ліквідності за рахунок зміни надходжень від операційної діяльності

$$\Delta K_{абсл(Нод)} = \frac{\Delta H_{од}}{\Delta ПЗ} \cdot \left| \frac{ПЗ^1}{ПЗ^0} \right| \quad (1.19)$$

- абсолютний приріст коефіцієнта абсолютної ліквідності за рахунок зміни надходжень від інвестиційної діяльності

$$\Delta K_{абсл(Нід)} = \frac{\Delta H_{ід}}{\Delta ПЗ} \cdot \left| \frac{ПЗ^1}{ПЗ^0} \right| \quad (1.20)$$

- абсолютний приріст коефіцієнта абсолютної ліквідності за рахунок зміни надходжень від фінансової діяльності

$$\Delta K_{абсл(Нфд)} = \frac{\Delta H_{фд}}{\Delta ПЗ} \cdot \left| \frac{ПЗ^1}{ПЗ^0} \right| \quad (1.21)$$

- абсолютний приріст коефіцієнта абсолютної ліквідності за рахунок зміни витрат від операційної діяльності;

$$\Delta K_{абсл(Вод)} = \frac{\Delta B_{од}}{\Delta ПЗ} \cdot \left| \frac{ПЗ^1}{ПЗ^0} \right| \quad (1.22)$$

- абсолютний приріст коефіцієнта абсолютної ліквідності за рахунок зміни витрат від інвестиційної діяльності

$$\Delta K_{абсл(Від)} = \frac{\Delta B_{ід}}{\Delta ПЗ} \cdot \left| \frac{ПЗ^1}{ПЗ^0} \right| \quad (1.23)$$

- абсолютний приріст коефіцієнта абсолютної ліквідності за рахунок зміни витрат від фінансової діяльності

$$\Delta K_{\text{абсл(Вфд)}} = \frac{\Delta V_{\text{фд}}}{\Delta \text{ПЗ}} \cdot \left| \frac{\text{ПЗ}^1}{\text{ПЗ}^0} \right| \quad (1.24)$$

- абсолютний приріст коефіцієнта абсолютної ліквідності за рахунок впливу валютних курсів

$$\Delta K_{\text{абсл(КВ)}} = \frac{\Delta \text{КВ}}{\Delta \text{ПЗ}} \cdot \left| \frac{\text{ПЗ}^1}{\text{ПЗ}^0} \right| \quad (1.25)$$

- абсолютний приріст коефіцієнта абсолютної ліквідності за рахунок зміни поточних фінансових інвестицій

$$\Delta K_{\text{абсл(ПФІ)}} = \frac{\Delta \text{ПФІ}}{\Delta \text{ПЗ}} \cdot \left| \frac{\text{ПЗ}^1}{\text{ПЗ}^0} \right| \quad (1.26)$$

- абсолютний приріст коефіцієнта абсолютної ліквідності за рахунок зміни поточних зобов'язань

$$\Delta K_{\text{абсл(ПЗ)}} = \Delta K_{\text{абсл}} - \Delta K_{\text{абсл(ГКпоч)}} - \Delta K_{\text{абсл(Нод)}} - \Delta K_{\text{абсл(Нід)}} - \Delta K_{\text{абсл(Нфд)}} - \Delta K_{\text{абсл(Вод)}} - \Delta K_{\text{абсл(Від)}} - \Delta K_{\text{абсл(Вфд)}} - \Delta K_{\text{абсл(КВ)}} - \Delta K_{\text{абсл(ПФІ)}} \quad (1.27)$$

Отже, на сучасному етапі розвитку знань про аналіз платоспроможності підприємств сформувався ряд проблем, зокрема, обмеженість переважної більшості технологій аналізу платоспроможності, особливо в частині факторного аналізу, відсутність універсального підходу до організації аналізу та його методики, невизначеність методики вирішення окремих, в тому числі, основних, задач аналізу, що ускладнюють і часто роблять неефективними, як сам аналіз, так і управлінські рішення, прийняті на його основі.

Висновки до розділу 1

1. На основі критичного аналізу та розвитку сучасних підходів до визначення поняття «платоспроможність» встановлено, що платоспроможність – це здатність підприємства наявними в нього грошовими коштами та іншими активами своєчасно та в повному обсязі розрахуватися за своїми зобов'язаннями та спроможність здійснювати безперервну фінансово-господарську діяльність.

2. Управління платоспроможністю підприємства – це складний комплексний процес, що охоплює майже всі складові сучасного фінансового

менеджменту. Тільки раціональне поєднання наявних методів та інструментарію управління активами та пасивами підприємства, грошовими потоками та прибутковістю дозволяє досягти бажано рівня платоспроможності і забезпечувати її збереження протягом тривалого періоду часу. Управління платоспроможністю підприємства потрібно будувати на засадах постійного компромісу щодо одночасної мінімізації ризику втрати платоспроможності та ризику втраченої вигоди з урахуванням визначених стратегічних та тактичних пріоритетів фінансово–економічного розвитку підприємства.

3. Аналіз платоспроможності підприємств є інформаційно-аналітичне забезпечення розробки і прийняття оптимальних управлінських рішень щодо забезпечення оптимальної ліквідності та платоспроможності підприємств. Для оцінки абсолютної і поточної платоспроможності розраховують наступні показники: коефіцієнт поточної ліквідності, коефіцієнт швидкої ліквідності, коефіцієнт абсолютної ліквідності. Для оцінки перспективної платоспроможності розраховують наступні показники: чисті активи підприємства; співвідношення позикового і власного капіталу (коефіцієнт фінансового ризику); графіки погашення кредитів; коефіцієнти покриття відсотків; коефіцієнт Бівера; показник відношення суми боргу до EBITDA (прибутку до вирахування відсотків, податків і амортизації).

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЮ ПрАТ «ОБОЛОНЬ»

2.1. Загальна економіко-організаційна характеристика ПрАТ «Оболонь»

Акціонерне товариство «Оболонь» створене у 1993 року шляхом приватизації Київського виробничого об'єднання по випуску пива, безалкогольних напоїв та мінеральних вод «Оболонь», що перебував у державній власності шляхом викупу майна трудовим колективом Київського орендного підприємства.

Історія акціонерного товариства почалася у 1974 році, коли розпочалося будівництво майданчика для будівництва броварні, далі – відбувається відкриття Київського пивзаводу №3 (1980 рік), створення об'єднання «Оболонь» на базі Київського пивзаводу № 1, № 2, №3, Фастівського пивзаводу (1986 рік), отримання юридичного статусу закритого акціонерного товариства (1993 рік), придбано ВАТ «Севастопольський пивобезалкогольний завод» та ЗАТ «Бершадський пивокомбінат» (1996 рік), придбано ВАТ «Охтирський пивоварний завод», отримано кредит від ЄБРР у 40 млн дол. США на фінансування стратегічних програм (1997 рік), відкриття солодового заводу в смт. Чемерівці Хмельницької області (2009 рік), реконструкція виробничого комплексу в м. Олександрія (2009-2011 роки), реконструкція ДП «Пивоварня Зіберта» в м. Фастів (2012 рік), запроваджено виробництво снєків на ПрАТ «Дятківці» (2012 рік), реконструкція виробничих потужностей ДП «Красилівське» (2012-2015 роки), зміна форми власності на приватне акціонерне товариство (2017 рік).

ПрАТ «Оболонь» відноситься до сфери матеріального виробництва харчової промисловості. Згідно витягу з державного реєстру ЄДРПОУ за реєстраційним номером ГУРС_9301 ПрАТ «Оболонь» здійснює такі види діяльності за КВЕД (табл. 2.1).

Види діяльності ПрАТ «Оболонь»

Код за КВЕД	Вид діяльності
1	2
11.05.	Виробництво пива
10.91.	Виробництво кормів для тварин
10.32.	Виробництво фруктових і овочевих соків
11.01	Дистиляція, ректифікація, та змішування спиртних напоїв
11.06	Виробництво солоду
11.07	Виробництво безалкогольних напоїв; виробництво мінеральних вод та інших вод, розлитих у пляшки

Товариство одержало ліцензії (дозволи) на окремі види діяльності:

- надання послуг з перевезення пасажирів і вантажів автомобільним транспортом загального користування (крім надання послуг з перевезення) (ліцензія АЕ №189041 від 19.02.2013 р., видана Укртрансінспекцією України безстроково);
- виробництво алкогольних напоїв (ліцензії АЕ №297124 від 08.05.2013 р. та АД №074980 від 23.05.2013 р., видані Департаментом по контролю за виготовленням та оборотом спирту ДНА України до 08.05.2018р.);
- оптова торгівля алкогольними напоями, крім сидру та перрі (без додавання спирту) (ліцензія АЕ №259514 від 28.07.2013 р., видана Департаментом по контролю за виготовленням та оборотом спирту до 28.07.2018);
- придбання, зберігання, перевезення, відпуск прекурсорів (ліцензія №1 від 14.01.2016 р., видана Комітетом по контролю за наркотиками до 14.01.2021 р.);
- роздрібна торгівля алкогольними напоями (ліцензія АЖ №066948 від 30.06.2016, видана Головним управлінням Державної фіскальної служби ум. Києві до 04.07.2017 р.);
- збирання, заготівля окремих відходів як вторинної сировини (відходів полімерних, відходів гумових, у тому числі зношених шин) (ліцензія АГ №594674 від 09.08.2011 р., видана Міністерством екології та природних ресурсів України безстроково).

ПрАТ «Оболонь» є корпоративним підприємством, а залежно від форми власності є приватним акціонерним підприємством.

Організаційна структура управління ПрАТ «Оболонь» підпорядковується чинним нормам законодавства України та представлена на рис. 2.1.

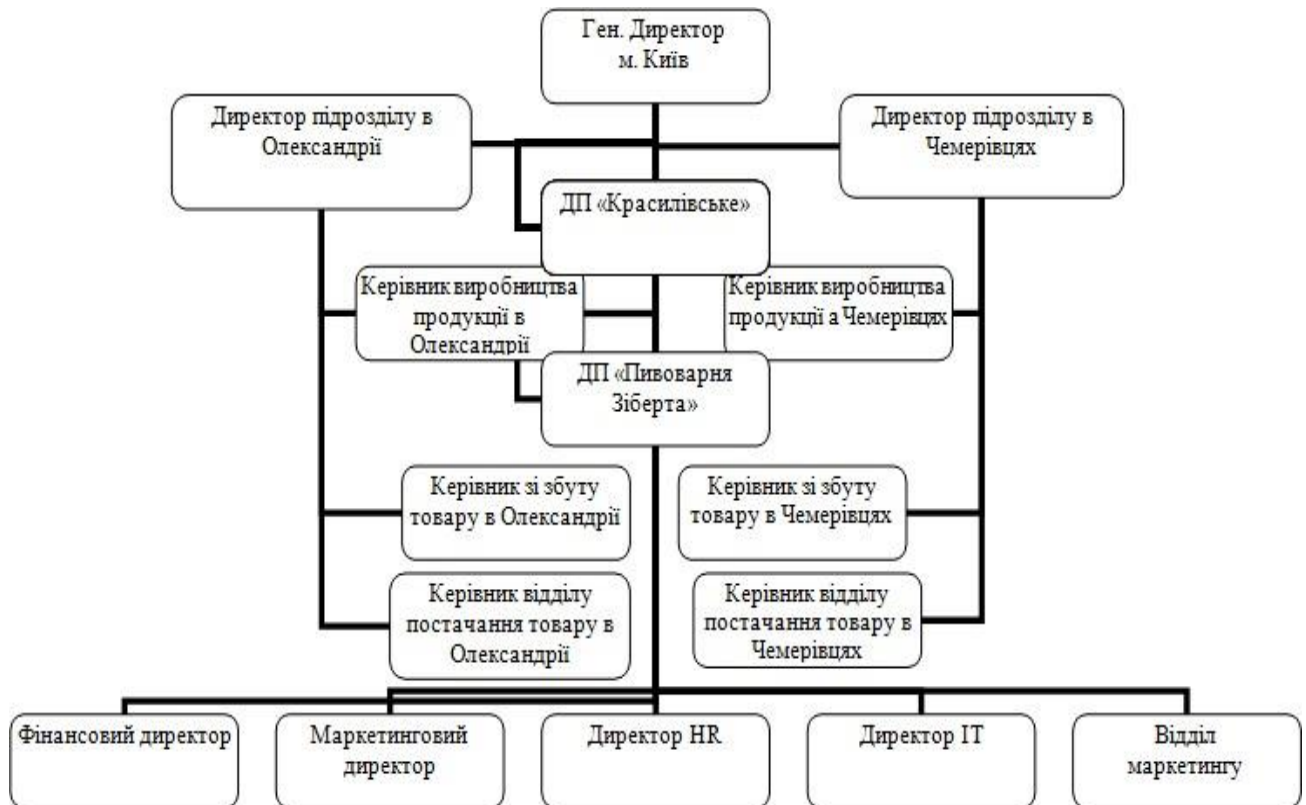

Рис. 2.1. Структура управління ПрАТ «Оболонь»[35]

Структура управління ПрАТ «Оболонь» має змішану дивізійну організаційну систему управління, яка орієнтована як на регіони (Київська область, м. Київ та Фастів; Хмельницька область, м. Красилів та смт Чемерівці; Кіровоградська область, м. Олександрія; Вінницька область, м. Бершадь; Івано-Франківська область, Коломия; Сумська область, м. Охтирка), так і на продукцію (безалкогольні напої, мінеральна та питна вода, пиво, промислові товари, сидр, слабоалкогольні напої тощо). ПрАТ «Оболонь» очолюване генеральним директором (Слободян О.), якому підпорядковуються центральний офіс акціонерного товариства і представництва. Генеральним директором забезпечується стратегічне й оперативне планування діяльності; контроль за виконанням поставлених цілей, завдань, функцій; визначення

стратегічних напрямів діяльності.

Керівництво поточною діяльністю ПрАТ «Оболонь» здійснює генеральний директор на основі єдиноначальності, в рамках компетенції і прав, визначених Статутом і рішенням Зборів Учасників. Він самостійно призначає на посаду та звільняє своїх заступників. Генеральний директор приймає на роботу і звільняє з роботи працівників товариства, укладає з ними контракт; визначає умови оплати праці працівників, його представництв і філій.

ПрАТ «Оболонь» має участь у капіталі деяких дочірніх та асоційованих підприємств:

- Охтирський пивоварний завод (Сумська обл., м. Охтирка; 91,8% у статутному капіталі),
- Бершадський комбінат (Вінницька обл., м. Бершадь, 86,8% у статутному капіталі),
- ДЯТЬКЮЦГ (Івано-Франківська обл., м. Коломия, 96,63% у статутному капіталі),
- Севастопольський завод напоїв (м. Севастополь, 92,17% у статутному капіталі),
- Красилівське (Хмельницька обл., Красилівський район, м. Красилів, 100% у статутному капіталі),
- Пивоварня Зібберта (Київська обл., м. Фастів, 100% у статутному капіталі),
- ТЕТГС (м.Київ , 30,3% у статутному капіталі),
- Оболонь-Русь (Республіка Білорусь, м. МІНСЬК, 100% у статутному капіталі),
- Оболонь-Аурелм (Республіка Молдова, м. Кишинів, 70% у статутному капіталі),
- Футбольний клуб «Оболонь Бровар» (м.Київ, 66,7% у статутному капіталі),

Базове підприємство забезпечувало понад 90% чистого доходу від реалізації продукції (2019 рік – 96,5%, 2020 рік – 98,5%, 2021 рік – 98,7%) та понад 90% активів (2019 рік – 90,9%, 2020 рік – 92,1%, 2021 рік – 92,3%).

Чистий прибуток за індивідуальною звітністю становив у 2019 році – 290 151 тис. грн, у 2020 році – 76 798 тис. грн, у чистого збитку 2021 році – 130821 тис. грн. Це становило 112,6%, 22,7% та 85,6%, відповідно. Наведені показники вказують на важливість базового підприємства у акціонерному товаристві.

Станом на 31 грудня 2021 року облікова кількість штатних працівників становила 2251 працівників, що вказує на зменшення працівників у середньостроковому періоді: 2020 рік – 2318 осіб, 2019 рік – 2365 осіб. Серед загальної кількості штатних працівників у 2021 році нараховувалося керівників – 268 осіб (11,9%), професіоналів та фахівців – 673 осіб (29,9%), технічних службовців – 43 осіб (1,9%), кваліфікованих та інших робітників - 1267 осіб (56,3%). У гендерній структурі частка чоловіків (70,0% або 1576 особи) переважає над часткою жінок (30,0% або 675 особи), що обумовлено специфікою виробничої діяльності з виробництва пива та іншої продукції. Більшість персоналу підприємства – 1328 особи (59,0%) – складають співробітники, що знаходяться в найбільш економічно і соціально активному віці – від 30 до 50 років. Частка співробітників у віці до 30 років – 212 осіб (9,4%); більше 50 років – 576 особи (25,6%); пенсіонерів за віком – 135 особи (6,0%).

У 2021 році коефіцієнт плинності персоналу склав 16% (при середньому показнику по Україні згідно з загальногалузевими оглядами ЕУ – 19%). У 2020 році коефіцієнт плинності персоналу склав 12% (при середньому показнику по Україні згідно з загальногалузевими оглядами ЕУ – 19%), тобто забезпечується допустимий для українського ринку праці темп плинності персоналу.

Продуктивність праці на одного працюючого працівника максимально становила 2042 тис. грн у 2018 році, проте збільшення чисельності працівників на 39% призвело до зменшення продуктивності до 1580 тис. грн. У 2020-2021 роках чисельність працівників була сталою та становила 3157 тис. грн, а продуктивність збільшилася до 1758 тис. грн у 2020 році та 1896 тис. грн у 2021 році. Темп росту середньомісячної заробітної плати в 2020 році по відношенню до 2019 року склав 113%, у 2021 році – 117%.

З метою збереження і мотивування керівників ПрАТ «Оболонь», які мають необхідні знання, навички та компетенції, до досягнення цілей, визначених Корпоративною стратегією, та встановлення єдиних принципів визначення винагороди керівників, у 2020 році розроблено політику щодо встановлення розміру базової винагороди та систему управління змінною частиною винагороди керівників – преміювання за досягнення цілей та ключових результатів.

2.2. Фінансово-економічний аналіз діяльності ПрАТ «Оболонь»

Основні показники фінансово-господарської діяльності підприємства – це показники вартості активів, власного капіталу та зобов'язань, доходів, фінансових результатів. Інформаційним забезпеченням для аналізу фінансово-господарської діяльності є консолідована фінансова звітність ПрАТ «Оболонь», наведена у додатках А, Б, В, Г.

Вартість активів, власного капіталу та зобов'язань ПрАТ «Оболонь» за табл. 2.2, побудованої за матеріалами Звіту про фінансовий стан (Баланс) з додатків А-Г, зменшилася у 2018-2021 роках на 313 706 тис. грн, в тому числі за роками: 2019 рік – зменшення на 253 053 тис. грн, 2020 рік – збільшення на 31 962 тис. грн, 2021 рік – зменшення на 92 615 тис. грн.

Таблиця 2.2

Власний капітал та зобов'язання ПрАТ «Оболонь», тис. грн

	Код рядка	Рік				Відхилення			
		2018	2019	2020	2021	2019-2018	2020-2019	2021-2020	2021-2018
I. Власний капітал									
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	73 144	73 144	73 144	73 144	0	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	2763289	2 603 868	2 445 387	2293845	-159 421	-158 481	-151 542	-469 444
Додатковий капітал	1410	5997	1 916	1 198	695	-4 081	-718	-503	-5 302
Емісійний дохід	1411		8 353	8 353	8 353	8 353	0	0	8 353
Накопичені курсові різниці	1412		-6 437	-7 155	-7658	-6 437	-718	-503	-7 658
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-746302	-329 248	167 847	188568	417 054	497 095	20 721	934 870
Вилучений капітал	1430	-13580	-13 580	-13 580	-13 580	0	0	0	0
Усього за розділом I	1495	2 082 548	2 336 100	2 673 996	2542672	253 552	337 896	-131 324	460 124
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення									
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	542401	426 702	410 551	388485	-115 699	-16 151	-22 066	-153 916
Довгострокові кредити банків	1510	487124	180 402	609 731	677838	-306 722	429 329	68 107	190 714
Інші довгострокові зобов'язання	1515	267953	260 062	0		-7 891	-260 062	0	-267 953
Усього за розділом II	1595	1297478	867 166	1 020 282	1066323	-430 312	153 116	46 041	-231 155
III. Поточні зобов'язання і забезпечення									
Короткострокові кредити банків	1600		255 933	394 848	868793	255 933	138 915	473 945	868 793
Поточна кредиторська заборгованість за:									
довгостроковими зобов'язаннями	1610	1419600	1 139 546	661 136	116751	-280 054	-478 410	-544 385	-1 302 849
товари, роботи, послуги	1615	1021281	909 794	709 905	794275	-111 487	-199 889	84 370	-227 006
розрахунками з бюджетом	1620	91167	104 445	102 148	131216	13 278	-2 297	29 068	40 049
розрахунками зі страхування	1625	5926	6 382	4 980	5316	456	-1 402	336	-610
розрахунками з оплати праці	1630	44447	57 270	80 097	22719	12 823	22 827	-57 378	-21 728
одержаними авансами	1635	64560	120 483	183 041	175676	55 923	62 558	-7 365	111 116
розрахунками з учасниками	1640	1876	1 876	1 876	1 876	0	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	11462	13 639	33 497	36950	2 177	19 858	3 453	25 488
Інші поточні зобов'язання	1690	69804	44 462	23 252	30876	-25 342	-21 210	7 624	-38 928
Усього за розділом III	1695	2730123	2 653 830	2 194 780	2184448	-76 293	-459 050	-10 332	-545 675
Всього капіталу	1900	6110149	5 857 096	5 889 058	5796443	-253 053	31 962	-92 615	-313 706

Зменшення сукупного розміру власного капіталу та зобов'язань у 2019 році порівняно з 2018 роком відбулося через зменшення заборгованості за довгостроковими кредитами банків (306 722 тис. грн, частина кредитів була погашена), поточною заборгованістю за довгостроковими зобов'язаннями (280 054 тис. грн), також зменшився капітал у дооцінках (159 421 тис. грн).

Збільшення капіталу у 2020 році порівняно з 2019 роком відбулося за умови зменшення капіталу у дооцінках (158 481 тис. грн), інших довгострокових зобов'язань (260 062 тис. грн), поточної кредиторської заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями (478 410 тис. грн), поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги (199 889 тис. грн).

За 2021 рік капітал ПрАТ «Оболонь» зменшився на 92 615 тис. грн через зменшення капіталу у дооцінках (151 542 тис. грн), поточної кредиторської заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями (544 385 тис. грн), за розрахунками з оплати праці (57 378 тис. грн).

Власний капітал ПрАТ «Оболонь» формувався за рахунок зареєстрованого (акціонерного) капіталу, капіталу у дооцінках, додаткового капіталу, емісійного доходу, нерозподіленого прибутку у 2020-2021 роках (непокритого збитку у 2018-2019 роках), зменшували власний капітал накопичені курсові різниці та вилучений капітал. При чому динамічними у 2018-2021 роках були показники капіталу у дооцінках, додаткового капіталу, емісійного доходу, накопичених курсових різниць, нерозподіленого прибутку (непокритого збитку).

Довгострокові зобов'язання і забезпечення ПрАТ «Оболонь» формувалися за рахунок таких складових: відстрочені податкові зобов'язання, довгострокові кредити банків, інші довгострокові зобов'язання у 2018-2019 роках.

Поточні зобов'язання і забезпечення ПрАТ «Оболонь» формувалися за рахунок таких складових: короткострокові кредити банків, крім 2018 року, поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями, за

товари, роботи, послуги, за розрахунками з бюджетом, зі страхування, з оплати праці, за одержаними авансами, з учасниками, поточні забезпечення та інші поточні зобов'язання.

Господарська діяльність ПрАТ «Оболонь» є різноманітною, тому прибуток приймає різні форми. Так, у Звіті про фінансові результати виділені наступні види прибутку.

Динаміка фінансових результатів діяльності ПрАТ «Оболонь» наведена у табл. 2.3, , побудованої за матеріалами Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) з додатків А-Г, показники фінансових результатів є прибутком і збитком залежно від виду фінансових результатів та року. Валовий прибуток збільшився на 322 735 тис. грн за рахунок оптимізації доходів і собівартості у 2019-2020 роках. У 2021 році відбулося незначне зменшення валового прибутку.

Фінансовий результат від операційної діяльності у 2018 році був збитком та становив 128 200 тис. грн, фінансовий результат до оподаткування був збитком та становив 325 802 тис. грн. Чистий збиток становив 365 420 тис. грн у 2018 році, що вказувало на неефективність як операційної діяльності, так і фінансово-інвестиційної діяльності. За умови збитковості від операційної діяльності, діяльності до оподаткування була загроза платоспроможності підприємства.

Валовий прибуток збільшився у 2020 році та зменшився у 2021 році. Операційний прибуток (фінансовий результат від операційної діяльності) ПрАТ «Оболонь» збільшився у 2020 р. в 2 рази або 246 624 тис. грн завдяки зменшенню собівартості та несуттєвому зростанню операційних витрат. У 2021 році операційний прибуток зменшився у рекордні 93 рази завдяки зменшенню доходу від реалізації продукції, інших операційних доходів, збільшенню собівартості реалізованої продукції, адміністративних витрат, витрат на збут.

Динаміка фінансових результатів діяльності ПрАТ «Оболонь», тис. грн

	Рік				Відхилення			
	2018	2019	2020	2021	2019-2018	2020-2019	2021-2020	2021-2018
Валовий прибуток	786394	1 188 315	1 479 597	1109129	401 921	291 282	-370 468	322 735
Фінансовий результат від операційної діяльності (прибуток/збиток)	-128200	219 688	466 312	5007	347 888	246 624	-461 305	133 207
Фінансовий результат до оподаткування (прибуток/збиток)	-325802	144 591	324 912	-150590	470 393	180 321	-475 502	175 212
Чистий фінансовий результат (прибуток/збиток)	-365420	257 633	338 614	-130821	623 053	80 981	-469 435	234 599

У 2020 році відбулося збільшення прибутку до оподаткування, що більше у 2,2 рази від попереднього фінансового року. Збільшення фінансового результату до оподаткування у 2020 році відбулося через збільшення результативності операційної діяльності, а також збільшення інших фінансових доходів, інших доходів та зменшення фінансових витрат.

У 2021 році фінансовий результат до оподаткування зменшився на 475 502 тис. грн через зменшення прибутку від операційної діяльності, зменшення інших фінансових доходів. Недоліком діяльності підприємства стала його збитковість.

Чистий фінансовий результат формувався як різниця фінансового результату до оподаткування та податку на прибуток підприємстві. Чистий прибуток ПрАТ «Оболонь» збільшився у 2020 році та зменшився у 2021 році, ставши чистим збитком у розмірі 130 821 тис. грн.

Аналіз показників фінансової стійкості ПрАТ «Оболонь» (табл. 2.4, побудованої за матеріалами додатків А-Г).

Таблиця 2.4

Аналіз показників фінансової стійкості ПрАТ «Оболонь»

Показники	Рік				Абсолютне відхилення			
	2018	2019	2020	2021	2019-2018	2020-2019	2021-2020	2021-2018
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,52	0,66	0,83	0,78	0,15	0,17	-0,05	0,27
Коефіцієнт фінансової стабільності	0,55	0,55	0,63	0,62	-0,01	0,08	0,00	0,07
Коефіцієнт фінансової незалежності	0,34	0,40	0,45	0,44	0,06	0,06	-0,02	0,10
Коефіцієнт фінансової залежності	0,66	0,60	0,55	0,56	-0,06	-0,06	0,02	-0,10
Коефіцієнт фінансового ризику	1,93	1,51	1,20	1,28	-0,43	-0,30	0,08	-0,66

Низький показник фінансової стійкості ПрАТ «Оболонь» є негативним результатом діяльності і вказує на не добрий фінансовий стан і нечітко тримає

свої позиції на ринку. Коефіцієнт фінансової стійкості повинен дорівнювати 0,7 або перевищувати, проте коефіцієнт фінансової стійкості ПрАТ «Оболонь» менше 0,7 був у 2018-2019 роках, що вказувало на недостатність власного капіталу. У 2020-2021 роках стан фінансової стійкості ПрАТ «Оболонь» покращився.

Щодо коефіцієнта фінансової стабільності, то коефіцієнт також не відповідає нормативному значенню. Коефіцієнт фінансової незалежності є досить низьким (2018 рік – 0,34; 2019 рік – 0,40; 2020 рік – 0,45; 2021 рік – 0,44), а це має негативний вплив на підприємство, оскільки він свідчить на залежність ПрАТ «Оболонь» від зовнішнього фінансування, а саме довгострокові та короткострокові кредити банків. У 2021 році заборгованість за короткостроковими кредитами збільшилася у два рази і це при загальній збитковості підприємства. І відповідно до цього фінансова залежність підприємства є високою.

Можна зробити висновок, що ПрАТ «Оболонь» мало у 2018-2021 роках недостатньо власного капіталу порівняно з банківськими кредитами та іншими борговими зобов'язаннями. Це вказує на загрози платоспроможності підприємства, особливо перспективної платоспроможності.

Стійкий фінансовий стан підприємства умовах значною мірою обумовлюється його діловою активністю, що забезпечує частково платоспроможність підприємства. Проаналізуємо ділову активність ПрАТ «Оболонь» (табл. 2.5, побудованої за матеріалами додатків А-Г).

Проаналізувавши ділову активність ПрАТ «Оболонь» (щодо використання активів), можна зробити висновки про загальне погіршення стану оборотності активів та складових активів. Коефіцієнт загальної оборотності капіталу майже не змінився, але у 2019-2021 роках мав позитивну динаміку, у 2021 році в порівнянні з 2019 роком показник збільшився на 0,10 обертів, а у 2021 році в порівнянні з 2020 роком – зменшився на 0,02 обертів, що свідчить про прискорення та збільшення оборотності капіталу підприємства.

Таблиця 2.5

Аналіз ділової активності ПрАТ «Оболонь» (щодо використання активів)

Показники	Рік				Абсолютне відхилення			
	2018	2019	2020	2021	2019-2018	2020-2019	2021-2020	2021-2018
Коефіцієнт загальної оборотності капіталу (K_{oA}), оборотів	0,8	0,9	0,9	0,8	0,1	0,0	-0,1	0,0
Період обороту загального капіталу (T_{oA}), днів	439	391	387	455	-48	-4	68	16
Коефіцієнт оборотності оборотних (мобільних) засобів (K_{oM3}), оборотів	4,6	4,7	3,7	2,9	0,1	-1,0	-0,8	-1,7
Тривалість одного обороту оборотних засобів (T_{oM3}), днів	79	78	99	126	-2	21	28	47
Коефіцієнт оборотності виробничих і товарних запасів (K_{o3}), оборотів	9,5	9,8	6,7	6,4	0,2	-3,0	-0,3	-3,1
Тривалість одного обороту виробничих і товарних запасів (D_{o3}), днів	38	37	54	57	-1	17	2	18
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості ($K_{oДЗ}$), оборотів	15,0	14,6	12,0	8,9	-0,4	-2,6	-3,1	-6,1
Тривалість одного обороту дебіторської заборгованості ($T_{oДЗ}$), днів	24	25	30	41	1	5	11	17
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості ($K_{oКЗ}$), оборотів	4,1	4,6	5,1	4,0	0,4	0,6	-1,2	-0,2
Тривалість одного обороту кредиторської заборгованості ($T_{oКЗ}$), днів	88	80	71	92	-8	-9	21	4
Коефіцієнт оборотності грошових коштів ($K_{oГК}$), оборотів	301	337	326	59	36	-11	-266	-242
Тривалість одного обороту грошових коштів ($T_{oГК}$), днів	1	1	1	6	0	0	5	5

Коефіцієнт загальної оборотності капіталу (активів) не перевищував 1 у всіх досліджуваних роках, що може вказувати на не достатню інтенсивність оборотності (обертання) майна в чистому доході від реалізації товарів, робіт і послуг. Період обороту загального капіталу у 2021 році в порівнянні з 2019 роком зменшився на 46 днів, а у 2021 році в порівнянні з 2020 роком зріс на 8 днів, це є негативною ознакою і свідчить про повільне збільшення швидкості обертання загального майна в доходах підприємства.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості у 2021 році в порівнянні з 2019 роком – зменшився на 3,06 обертів, а у порівнянні з 2020 роком – на 2,9 обертів. Зменшення коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості означає зменшення швидкості сплати заборгованості підприємству, збільшення продажу в кредит.

Коефіцієнт обертання кредиторської заборгованості зменшився на 1 оберт у порівнянні 2021 року з 2020 роком, що свідчить про зменшення швидкості сплати заборгованості ПрАТ «Оболонь». Підприємство має досить високі показники оборотності грошових коштів, що є позитивним явищем, оскільки кошти не осідають на рахунках, а перевтілюються в матеріальну форму. Негативним явищем ділової активності підприємства можна назвати низьку швидкість оборотності запасів ПрАТ «Оболонь» через повільну реалізацію готової продукції.

Загрозою і ознакою проблем з платоспроможністю підприємства є різниця тривалості одного обороту дебіторської та кредиторської заборгованості. Тривалість одного обороту дебіторської заборгованості ПрАТ «Оболонь» коливалася від 24 до 41 днів, тривалість одного обороту кредиторської заборгованості коливалася від 71 до 92 днів. Погашення кредиторської заборгованості перевищувало на 64 днів у 2018 році, на 55 днів у 2019 році, на 41 днів у 2020 році, на 51 днів у 2021 році.

Систему показників рентабельності підприємства та її динаміку наведено в табл. 2.6, побудованої за матеріалами додатків А-Г. Можна зробити висновки щодо показників рентабельності ПрАТ «Оболонь», які свідчать про

збитковість у 2018 та 2021 роках та прибутковість діяльності підприємства у 2019-2020 роках. Негативною ознакою діяльності підприємства є відсутність єдиної тенденції розвитку підприємства, відсутність стратегії і тактики забезпечення ефективності діяльності ПрАТ «Оболонь». У 2018 році чисті збитки становили 17,55% власного капіталу або 6% активів. Що стосується 2019 року, то тільки 4,40 % чистого прибутку припадає на 1 грн. коштів, інвестованих в активи. У 2020 році значення цього показника зросло і становить 5,75 %, що стало наслідком збільшення чистого прибутку підприємства. У 2021 році підприємство сформуло збитковість на рівні 2,26%, тобто за 2021 рік підприємство втратило близько 3% інвестованого сукупного капіталу.

Таблиця 2.6

Показники рентабельності на ПрАТ «Оболонь», %

Показники	Рік				Відхилення			
	2018	2019	2020	2021	2019-2018	2020-2019	2021-2020	2021-2018
Рентабельність продукції за валовим прибутком	18,32	27,78	36,35	22,74	9,46	8,57	-13,61	4,42
Рентабельність продукції за операційним прибутком	-2,42	4,14	9,03	0,08	6,56	4,89	-8,95	2,50
Рентабельність продукції за чистим прибутком	15,48	21,74	26,66	18,53	6,26	4,92	-8,13	3,04
Рентабельність операційної діяльності	-2,52	4,02	8,40	0,08	6,54	4,38	-8,32	2,61
Рентабельність звичайної діяльності	-2,52	4,02	8,40	0,08	6,54	4,38	-8,32	2,61
Рентабельність власного капіталу	-17,55	11,03	12,66	-5,15	28,58	1,63	-17,81	12,40
Рентабельність активів	-5,98	4,40	5,75	-2,26	10,38	1,35	-8,01	3,72

Що стосується рентабельності власного капіталу ПрАТ «Оболонь», то у 2019 році цей показник становив 11,03%, а у 2020 році збільшився до 12,66%

чистого прибутку на 1 грн. власного капіталу. У 2021 році ПрАТ «Оболонь» зменшило рентабельність власного капіталу на 18%, що вказує на погіршення ефективності використання власного капіталу.

Інші показники рентабельності набули позитивних значень у 2019 році, збільшувалися у 2020 році і зменшилися у 2021 році: рентабельність продукції за валовим прибутком, рентабельність продукції за операційним прибутком, рентабельність продукції за чистим прибутком, рентабельність операційної діяльності, рентабельність звичайної діяльності. Можна зробити висновок, що ПрАТ «Оболонь» мало у 2018-2021 роках відсутність стратегії забезпечення ефективності діяльності. Це вказує на загрози платоспроможності підприємства, особливо перспективної платоспроможності.

2.3. Аналіз показників платоспроможності ПрАТ «Оболонь»

Для аналізу поточної (короткострокової) платоспроможності визначимо відносні показники, що передбачають зіставлення поточних (оборотних) активів з поточними зобов'язаннями. Для аналізу перспективної платоспроможності визначено відносні показники, що передбачають зіставлення активів і зобов'язань, позикового і власного капіталу, графіки погашення кредитів; коефіцієнти покриття відсотків; коефіцієнт Бівера; показник відношення суми боргу до EBITDA.

Аналіз показників поточної платоспроможності ПрАТ «Оболонь» та їх відхилення від нормативних значень наведено у табл. 2.7, табл. 2.8 та бл. 2.9.

Коефіцієнт абсолютної (миттєвої) ліквідності ПрАТ «Оболонь» вказує на його неналежне значення та, відповідно, дефіцит грошових коштів, їх еквівалентів та поточних фінансових інвестицій на підприємстві. Динаміка коефіцієнта абсолютної (миттєвої) ліквідності ПрАТ «Оболонь» вказує на його майже не змінний рівень (2018 рік – 0,61%, 2019 рік – 0,61%, 2020 рік – 0,78%, 2021 рік – 1,33%) з незначним зростанням у 2021 році.

**Динаміка показників поточної платоспроможності (ліквідності)
ПрАТ «Оболонь»**

Показник	Рік				Відхилення			
	2018	2019	2020	2021	2019-2018	2020-2019	2021-2020	2021-2018
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00	0,00	0,01	0,01
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,13	0,15	0,22	0,27	0,02	0,07	0,05	0,14
Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	0,41	0,44	0,68	0,75	0,03	0,25	0,07	0,35

Проте такої динаміки коефіцієнта абсолютної ліквідності не достатньо для забезпечення фінансування поточних зобов'язань грошовими коштами.

Коефіцієнт швидкої ліквідності ПрАТ «Оболонь» вказує на його неналежне значення та, відповідно, дефіцит грошових коштів, їх еквівалентів та поточних фінансових інвестицій, дебіторської заборгованості на підприємстві у 2018-2021 роках. Динаміка коефіцієнта швидкої ліквідності ПрАТ «Оболонь» вказує на його зростання у 2018-2021 роках, тобто стан платоспроможності і ліквідності покращується, проте недостатньо для покриття поточних зобов'язань.

Коефіцієнт поточної ліквідності ПрАТ «Оболонь» вказує на його неналежне значення та, відповідно, дефіцит поточних (оборотних) активів. Оборотні активи спроможні покрити лише 41-75% поточних зобов'язань, що у рази менше від нормативного значення. У 2020-2021 роках значення коефіцієнта поточної ліквідності покращилися, проте до нормативного значення не вистачає майже такого ж розміру оборотних активів.

Показники ліквідності ПрАТ «Оболонь» демонструють позитивну динаміку.

Таблиця 2.8

Відхилення показників ліквідності ПрАТ «Оболонь» від мінімального нормативного значення

Показник	Мінімальне нормативне значення	Рік				Відхилення			
		2018	2019	2020	2021	2019-2018	2020-2019	2021-2020	2021-2018
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2	-0,19	-0,19	-0,19	-0,19	0,00	0,00	0,01	0,01
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,8	-0,67	-0,65	-0,58	-0,53	0,02	0,07	0,05	0,14
Коефіцієнт критичної ліквідності	0,8	-0,66	-0,65	-0,58	-0,53	0,01	0,07	0,05	0,13
Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	1,5	-1,09	-1,06	-0,82	-0,75	0,03	0,25	0,07	0,35

Таблиця 2.9

Відхилення показників ліквідності ПрАТ «Оболонь» від максимального нормативного значення

Показник	Максимальне нормативне значення	Рік				Відхилення			
		2018	2019	2020	2021	2019-2018	2020-2019	2021-2020	2021-2018
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,35	-1,02	-1,00	-0,93	-0,88	0,02	0,07	0,05	0,14
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1	-1,66	-1,65	-1,58	-1,53	0,01	0,07	0,05	0,13
Коефіцієнт критичної ліквідності	1	-2,09	-2,06	-1,82	-1,75	0,03	0,25	0,07	0,35
Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	2	-2,00	-2,00	-2,00	-2,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Причинами збільшення показників ліквідності є збільшення оборотних активів на 532 863 тис. грн, в тому числі запасів (тара, сировина і матеріали, запасні частини, незавершене виробництво) – на 321 273 тис. грн, дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги – на 213 271 тис. грн, грошей та їх еквівалентів – на 12 246 тис. грн тощо.

До того ж, усі показники поточної платоспроможності ПрАТ «Оболонь» є нижчими за нормативні значення, що є свідченням недостатньої платоспроможності підприємства в середньостроковому періоді.

ПрАТ «Оболонь» має недостатньо грошей та їх еквівалентів, інших оборотних активів (тара, запасні частини, незавершене виробництво, готова продукція, дебіторська заборгованість за продукцію, дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами, з бюджетом за передплатою за акцизним податком, авансовими внесками з податку на прибуток та ПДВ до відшкодування, інша поточна дебіторська заборгованість), оборотних активів загалом.

У цілому, підприємство має проблеми поточною платоспроможністю та є недостатньо ліквідним через недостатність грошей та їх еквівалентів, відсутність поточних фінансових інвестицій.

Для оцінки перспективної платоспроможності розраховують показники, починаючи з чистих активів підприємства. Чисті активи ПрАТ «Оболонь», розраховані за даними фінансової звітності підприємства та наведені на рис. 2.2. Чисті активи підприємства визначаються як різниця між активами і зобов'язаннями. Чисті активи ПрАТ «Оболонь» становили 2 082 548 тис. грн у 2018 році. У 2019 році чисті активи збільшилися до 2 336 100 тис. грн або 12,17%. У 2020 році чисті активи збільшилися до 2 673 996 тис. грн або 14,46%. У 2021 році чисті активи збільшилися до 2 542 672 тис. грн або 1,79%.

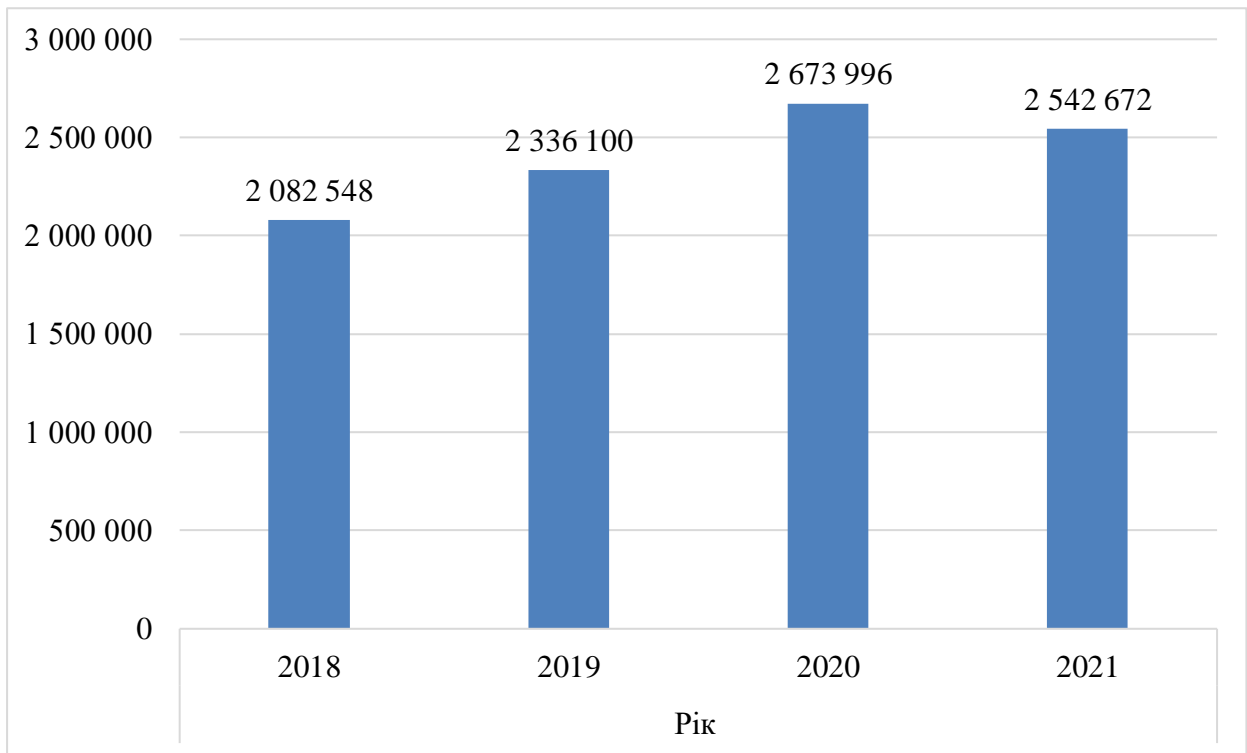

Рис. 2.2. Динаміка чистих активів ПрАТ «Оболонь», тис. грн

Збільшення чистих активів призводить до формування довгострокової платоспроможності ПрАТ «Оболонь», оскільки чисті активи мають додатне значення, але чистих активів підприємство має замало. Підприємство не має власного оборотного капіталу.

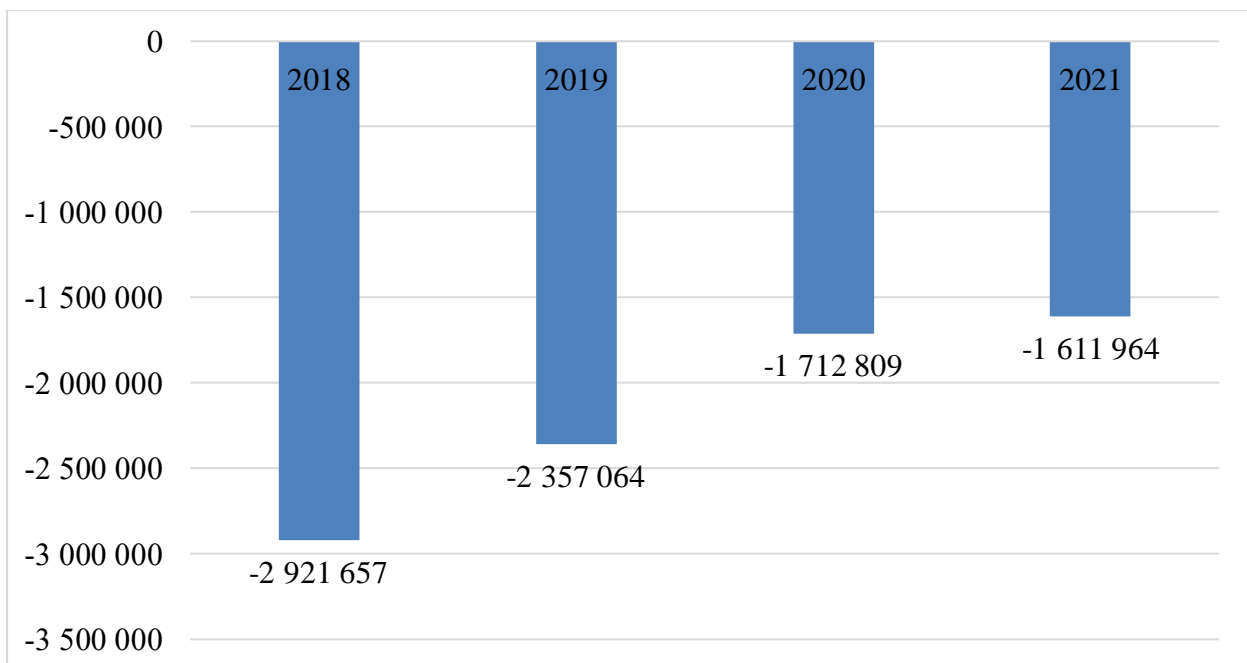

Рис. 2.3. Динаміка власного оборотного капіталу ПрАТ «Оболонь», тис. грн

На рис. 2.3 наведено динаміку власного оборотного капіталу та визначено його відсутність. У 2018 році власний оборотний капітал покривав лише частину вартості необоротних активів із дефіцитом у 2 921 657 тис. грн. У 2019-2021 роках дефіцит власного оборотного капіталу зменшився до 1 611 964 тис. грн, проте залишився у діяльності підприємства та сформувати власний оборотний капітал не вдалося керівництву.

Аналіз показників перспективної платоспроможності ПрАТ «Оболонь» продовжено за відносними показниками (табл. 2.10, побудована за матеріалами додатків А-Г).

Таблиця 2.10

**Динаміка показників перспективної платоспроможності
(ліквідності) ПрАТ «Оболонь»**

Показник	Рік				Відхилення			
	2018	2019	2020	2021	2019-2018	2020-2019	2021-2020	2021-2018
Коефіцієнт фінансового ризику	1,93	1,51	1,20	1,28	-0,43	-0,30	0,08	-0,66
Коефіцієнт покриття відсотків	9,86	8,91	11,25	13,69	-0,94	2,34	2,45	3,84
Коефіцієнт Бівера	0,02	0,17	0,18	0,08	0,15	0,01	-0,10	0,06
Показник відношення суми боргу до EBITDA	2,42	4,86	5,46	1,57	2,44	0,60	-3,90	-0,85

Співвідношення позикового і власного капіталу (коефіцієнт фінансового ризику) визначається як відношення підсумків окремих розділів пасивів балансу. Коефіцієнт фінансового ризику ПрАТ «Оболонь» становить 1,9 у 2018 році, 1,5 у 2019 році, 1,2 у 2020 році, 1,3 у 2021 році. По-перше, такі коефіцієнта фінансового ризику показники перевищують рекомендоване значення.

По-друге, за рахунок покращення структури капіталу підприємства (покриття непокритих збитків та формування нерозподіленого прибутку у

2020-2021 роках, зменшення довгострокових зобов'язань та поточних зобов'язань) вдалося покращити значення коефіцієнта фінансового ризику та його зменшувати до 2021 року.

У 2021 році, навпаки, погіршилося співвідношення позикового і власного капіталу через отримані чисті збитки та залучені нові банківські кредити від КБ «Укргазбанк» та КБ «Альфа-Банк». Співвідношення позикового і власного капіталу (коефіцієнт фінансового ризику) вказує про існування загроз формування довгострокової платоспроможності ПрАТ «Оболонь», проте позитивна динаміка свідчить про можливість зникнення цих загроз у майбутніх роках.

Коефіцієнт грошового покриття відсотків (Cash Interest Coverage Ratio) відображає здатність підприємства сплачувати відсотки. Якщо значення цього показника є не меншим 2, то підприємство вважається кредитоспроможним і здатним до залучення нових фінансових ресурсів.

Коефіцієнт грошового покриття відсотків ПрАТ «Оболонь» вказує на довгострокову платоспроможність підприємства, оскільки значення не менше 2, а саме 9,9 у 2018 році, 8,9 у 2019 році, 11,2 у 2020 році, 13,7 у 2021 році. Перевагою діяльності підприємства та запорукою його платоспроможності є чистий операційний дохід, що має додатне значення. Отже, ПрАТ «Оболонь» має достатньо грошового покриття для фінансування відсотків. І значення коефіцієнта грошового покриття відсотків, і його динаміка у 2018-2021 роках вказують на платоспроможність ПрАТ «Оболонь».

Коефіцієнт Бівера ПрАТ «Оболонь» вказує на проблеми довгострокової платоспроможності, оскільки значення коефіцієнта Бівера менше 0,2, а саме 0,02 у 2018 році (менше у 10 разів від нормативного значення), 0,17 у 2019 році, 0,18 у 2020 році, 0,08 у 2021 році, що у понад два рази менше від нормативного значення. Зменшення коефіцієнта Бівера відбулося через отримання чистого збитку у 2021 році, який перебуває у чисельнику формули коефіцієнта Бівера.

Класичний коефіцієнт покриття зобов'язань з обслуговування боргу

розраховується як відношення прибутку до сплати відсотків, податків і врахування амортизації (ЕВІТДА, 1521707 тис. грн у 2018 році, 2224282 тис. грн у 2019 році, 2440253 тис. грн у 2020 році, 2053303 тис. грн у 2021 році) до величини щорічних виплат відсотків і основних сум боргу.

За даними табл. 2.10 можна стверджувати про відсутність проблем довгострокової платоспроможності у 2018-2020 роках за основними показниками, проте у 2021 році стан різко погіршився та показник зменшився до 1,57 через збиток до оподаткування у розмірі 150 590 тис. грн.

Вихідні дані для факторного аналізу платоспроможності ПрАТ «Оболонь» наведені у табл. 2.11 за матеріалами Консолідованого звіту про рух грошових коштів (за прямим методом) з додатків А-Г.

Таблиця 2.11

**Показники ПрАТ «Оболонь» для факторного аналізу
платоспроможності, тис. грн**

	2018	2019	2020	2021
Надходження грошових коштів від операційної діяльності (Н _{од})	7 186 872	7 567 397	7 920 544	8 662 545
Надходження грошових коштів від інвестиційної діяльності (Н _{ід})	422 715	113 693	57 972	7 772
Надходження грошових коштів від фінансової діяльності (Н _{фд})	74 141	72 594	158 428	1 395 956
Витрачання грошових коштів від операційної діяльності (В _{од})	6736998	7100744	7510200	8288310
Витрачання грошових коштів від інвестиційної діяльності (В _{ід})	156995	109944	117339	206606
Витрачання грошових коштів від фінансової діяльності (В _{фд})	1561657	1016326	881486	1722924
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів (КВ)	-1 132	107	11 310	10 588

Надходження грошових коштів від операційної діяльності є основним джерелом надходження грошових коштів для підприємства та в першу чергу використовуються для погашення поточної заборгованості, регулярних платежів за довгостроковою заборгованістю; надходження грошових коштів від операційної діяльності збільшилися на 1 475 673 тис. грн у 2021 році проти 2018 року.

Надходження грошових коштів від фінансової діяльності збільшилися на 1 321 815 тис. грн за умови, що надходження грошових коштів від інвестиційної діяльності зменшилися на 414 943 тис. грн.

Витрачання грошових коштів ПрАТ «Оболонь» збільшувалося за всіма видами діяльності:

від операційної діяльності – 1 551 312 тис. грн,

від інвестиційної діяльності – 49 611 тис. грн,

від фінансової діяльності – 161 267 тис. грн.

Використовуючи формули 1.16-1.27 проведено розрахунки. Результати факторного аналізу зміни поточної платоспроможності ПрАТ «Оболонь» за показником коефіцієнтом абсолютної ліквідності наведені у табл. 2.12.

Таблиця 2.12

Результати факторного аналізу зміни платоспроможності

ПрАТ «Оболонь»

	2019	2020	2021
1	2	3	4
Абсолютний приріст коефіцієнта абсолютної ліквідності за рахунок зміни залишку грошових коштів $\Delta K_{\text{абсл(ГКпоч)}}$	0,01	0,00	-1,16
Абсолютний приріст коефіцієнта абсолютної ліквідності за рахунок зміни надходжень від операційної діяльності $\Delta K_{\text{абсл(Нод)}}$	-4,85	-0,64	-71,48
Абсолютний приріст коефіцієнта абсолютної ліквідності за рахунок зміни надходжень від інвестиційної діяльності $\Delta K_{\text{абсл(Нід)}}$	3,94	0,10	4,84
Абсолютний приріст коефіцієнта абсолютної ліквідності за рахунок зміни надходжень від фінансової діяльності $\Delta K_{\text{абсл(Нфд)}}$	0,02	-0,15	-119,21
Абсолютний приріст коефіцієнта абсолютної ліквідності за рахунок зміни витрат від операційної діяльності $\Delta K_{\text{абсл(Вод)}}$	-4,63	-0,74	-74,96
абсолютний приріст коефіцієнта абсолютної ліквідності за рахунок зміни витрат від інвестиційної діяльності $\Delta K_{\text{абсл(Від)}}$	0,60	-0,01	-8,60
Абсолютний приріст коефіцієнта абсолютної ліквідності за рахунок зміни витрат від фінансової діяльності $\Delta K_{\text{абсл(Вфд)}}$	6,95	0,24	-81,06

1	2	3	4
Абсолютний приріст коефіцієнта абсолютної ліквідності за рахунок впливу валютних курсів $\Delta K_{\text{абсл(КВ)}}$	-0,02	-0,02	0,07
Абсолютний приріст коефіцієнта абсолютної ліквідності за рахунок зміни поточних фінансових інвестицій $\Delta K_{\text{абсл(ПФІ)}}$	0,00	0,00	0,00
Абсолютний приріст коефіцієнта абсолютної ліквідності за рахунок зміни поточних зобов'язань $\Delta K_{\text{абсл(ПЗ)}}$	-2,01	1,22	351,57

На основі проведених розрахунків можна зробити висновок, що факторами зміни коефіцієнта абсолютної ліквідності у 2019 році за більшими значеннями показників абсолютного приросту були витрат від фінансової діяльності (зменшення на 545 331 тис. грн), надходжень від операційної діяльності (збільшення на 380 525 тис. грн), витрат від операційної діяльності (збільшення на 363 746 тис. грн).

У 2020 році за більшими значеннями показників абсолютного приросту та впливу на рівень поточної платоспроможності були зміни поточних зобов'язань (зменшення поточних зобов'язань на 459 050 тис. грн), витрат від операційної діяльності (збільшення на 409 456 тис. грн), надходжень від операційної діяльності (збільшення на 353 147 тис. грн). Показники факторного аналізу вказують, що у 2020 році суттєвих змін платоспроможності за різними факторами не відбувалося.

У 2021 році, навпаки, абсолютні прирости коефіцієнта абсолютної ліквідності були значними. Сприяли збільшенню значення коефіцієнта абсолютної ліквідності були зміни поточних зобов'язань (зменшення поточних зобов'язань на 10°332 тис. грн). Зменшенню коефіцієнта абсолютної ліквідності сприяли зміни надходжень від операційної діяльності (збільшення на 742 001 тис. грн), витрат від операційної діяльності (збільшення на 778 110 тис. грн), надходжень від фінансової діяльності (збільшення на 1 237 528 тис. грн), витрат від фінансової діяльності (збільшення на 841 438 тис. грн).

Висновки до розділу 2

1. Історія ПрАТ «Оболонь» бере початок у 1974 році, коли почався налив майданчика для будівництва броварні. ПрАТ «Оболонь» відноситься до харчової промисловості з виробництва пива, а також фруктових і овочевих соків, спиртних напоїв, солоду, виробництво мінеральних та інших вод, розлитих у пляшки тощо з переважанням пива, безалкогольних та слабоалкогольних напоїв.

2. Фінансово-економічний аналіз діяльності ПрАТ «Оболонь» дозволяє зробити висновок, що підприємство мало недостатньо власного капіталу порівняно з банківськими кредитами та іншими борговими зобов'язаннями. Це вказує на загрози платоспроможності підприємства, особливо перспективної платоспроможності. Проаналізувавши ділову активність ПрАТ «Оболонь» можна зробити висновки про загальне погіршення стану оборотності активів та їх складових. Показники рентабельності набули позитивних значень у 2019 році, збільшувалися у 2020 році і зменшилися у 2021 році: рентабельність продукції за валовим прибутком та за операційним прибутком, рентабельність продукції за чистим прибутком, рентабельність операційної діяльності, рентабельність звичайної діяльності. ПрАТ «Оболонь» мало у 2018-2021 роках відсутність стратегії забезпечення ефективності діяльності та збитковість у 2021 році. Це вказує на загрози платоспроможності підприємства, особливо перспективної платоспроможності.

3. Для аналізу поточної (короткострокової) платоспроможності визначено відносні показники, що передбачають зіставлення поточних (оборотних) активів з поточними зобов'язаннями. Усі показники поточної платоспроможності ПрАТ «Оболонь» є нижчими за нормативні (оптимальні) значення, що є свідченням недостатньої поточної платоспроможності підприємства. ПрАТ «Оболонь» має недостатньо грошей та їх еквівалентів, інших оборотних активів (виробничі запаси, незавершене виробництво, готова

продукція, товари, дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги, дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами, з бюджетом, інша поточна дебіторська заборгованість), оборотних активів загалом.

4. Для аналізу перспективної платоспроможності визначено відносні показники, що передбачають зіставлення активів і зобов'язань, позикового і власного капіталу, графіки погашення кредитів; коефіцієнти покриття відсотків; коефіцієнт Бівера; показник відношення суми боргу до EBITDA. Співвідношення позикового і власного капіталу (коефіцієнт фінансового ризику) вказує про існування загроз формування довгострокової платоспроможності ПрАТ «Оболонь», проте позитивна динаміка свідчить про можливість зникнення цих загроз у майбутніх роках. ПрАТ «Оболонь» має достатньо грошового покриття для фінансування відсотків.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЮ ПрАТ «ОБОЛОНЬ»

3.1. Прогресивні підходи до управління платоспроможністю підприємства

Збереження або відновлення платоспроможного стану харчовими підприємствами пов'язане з:

по-перше, можливістю концентрації виробничо-господарських ресурсів (матеріальних, фінансових, трудових тощо) у достатньому обсязі для забезпечення виробничого зростання і досягнення економічного ефекту від здійснення виробничо-господарської і фінансово-економічної діяльності;

по-друге, зростанням обсягу інвестиційних ресурсів у технічне оновлення підприємств і впровадження інноваційних технологічних рішень;

по-третє, можливістю організації господарської діяльності підприємств на принципах самофінансування і досягнення позитивних економічних результатів - отримання чистого прибутку;

по-четверте, здатністю підприємств забезпечувати результативну виробничо-господарську діяльність, ефективно стратегічне і тактичне управління грошовими, фінансовими, матеріальними, інформаційними ресурсами [36].

Крім того слід вважати, що існуючий дефіцит грошових коштів на харчових підприємствах України можна подолати завдяки реалізації наступних завдань на державному рівні, що також дозволить забезпечити економічну і технологічну модернізацію, поліпшити управління фінансово-господарською діяльністю:

– стимулювання інноваційного розвитку у виробничо-господарській діяльності;

– спрощення системи оподаткування підприємств, у тому числі оптимізація митних платежів на товари, що ввозяться на територію України для здійснення виробничого процесу (на високоякісні товари, що не мають вітчизняних аналогів);

– підтримка інвестиційних програм підприємств, впровадження пільгового кредитування;

– переведення об'єктів соціальної сфери, що обліковуються на балансі харчових підприємств, на самостійне обслуговування [36].

Матриця SWOT-аналізу (Strength, Weaknesses, Opportunities, Threats) платоспроможності ПрАТ «Оболонь» визначає сильні та слабкі сторони платоспроможності, перспективи/можливості та загрози платоспроможності.

Таблиця 3.1

Матриця SWOT-аналізу платоспроможності ПрАТ «Оболонь»

Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Імідж надійного партнера, позичальника та досвідченого виробника напоїв. 2. Наявність додатного розміру чистих активів. 3. Чистого операційного грошового потоку достатньо для покриття відсотків. 4. Позитивна динаміка показників поточної платоспроможності.	1. Недостатній рівень абсолютної, швидкої та поточної платоспроможності, тобто недостатній обсяг грошових коштів та оборотних активів. 2. Недостатній розмір власного капіталу та недостатній рівень перспективної платоспроможності. 3. Збитковість у 2021 році, що знижує рівень перспективної платоспроможності. 4. Висока частка фінансових витрат у неопераційних витратах та постійне залучення кредитів банку для забезпечення поточної платоспроможності. 5. Відсутність власного оборотного капіталу. 6. Незбалансованість дебіторської та кредиторської заборгованості.
Можливості	Загрози
1. Покращення рівня абсолютної, швидкої та поточної платоспроможності відповідно до досвіду 2019-2021 років та досягнення нормативних їх значень. 2. Відновлення прибутковості діяльності підприємства. 3. Збільшення власного капіталу для покращення платоспроможності.	1. Погіршення рівня поточної та перспективної платоспроможності. 2. Різкий спад продажів у зв'язку із обмеженістю ринків збуту продукції через складну поточну суспільно-політичну ситуацію та війну в країні. 3. Збитковість операційної діяльності підприємства та чистий збиток. 4. Зростання вартості залучених ресурсів через підвищення вартості грошей в державі (підвищення облікової ставки НБУ).

У кризових умовах фінансовим менеджерам підприємств, в першу чергу, необхідно вирішити дві основні задачі для забезпечення платоспроможного стану підприємства:

1) відновлення прибутковості основного виду діяльності (у 2021 р. операційна діяльність ПрАТ «Оболонь» була прибутковою на мінімальному рівні, проте існує потенційна загроза втрати прибутковості за складеною динамікою);

2) збалансування руху коштів (чистий рух грошових коштів від операційної діяльності був додатнім ПрАТ «Оболонь», проте чистий рух грошових коштів від двох інших видів діяльності (фінансова і інвестиційна діяльність) був від'ємним).

Ці задачі є тактичними, їх можна віднести до першого етапу підтримання на підприємстві платоспроможного стану. Реалізація цих задач дозволить уникнути кризової тенденції у короткостроковому періоді та забезпечити поточну платоспроможність для можливості фінансування поточних зобов'язань та поточних зобов'язань за довгостроковими зобов'язаннями. Для ПрАТ «Оболонь» актуальними є поточні зобов'язання (короткострокові кредити банків, поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, розрахунками з бюджетом за податком на прибуток та ПДВ, зі страхування до державних фондів, з оплати праці, з учасниками) та довгострокові зобов'язання (відстрочені податкові зобов'язання з податку на прибуток підприємства та довгострокові кредити банків перед «Укрексімбанк» (до червня 2022 року), «Європейський банк реконструкції та розвитку» (до грудня 2023 року), «ІНГ Банк Україна» (до грудня 2023 року), «Райффайзенбанк Аваль» (до грудня 2024 року), «Укргазбанк» (до червня 2026 року).

На другому етапі забезпечення ефективного управління платоспроможністю підприємства необхідно вирішувати стратегічні завдання, які у довгостроковій перспективі забезпечать розвиток фінансового та виробничого потенціалу своєчасні здійснення та повні розрахунки. Основні

короткострокові (тактичні) і довгострокові (стратегічні) управлінські завдання представлено на рис. 3.1. Як видно з інформації, основні тактичні напрями забезпечення платоспроможності полягають у підтриманні прибутковості діяльності і оптимізації вхідних і вихідних грошових потоків на основі їх збалансування та синхронізації.

Рис. 3.1. Напрями забезпечення платоспроможності ПрАТ «Оболонь»

На зростання чистого прибутку і збільшення позитивних грошових потоків впливають економічні процеси на макро- і мікрорівні, серед яких варто виділити наступні: «зміна попиту покупців на продукцію; зміни у виробництві і реалізації продукції у конкурентів; можливість знизити витрати на виробництво і реалізацію продукції; можливість збільшити ціну на продукцію

зі збереженням або збільшенням обсягів реалізації; зміна ризикових позицій» [36].

Для досягнення або відновлення прибутковості в період кризи необхідно: зберегти досягнуті обсяги виробництва і реалізації продукції; прискорити оборотність активів; знизити та контролювати заборгованість з метою недопущення штрафів, санкцій та додаткових платежів.

Менеджерам ПрАТ «Оболонь» при прийнятті стратегії діяльності слід передбачити і оцінити наступні умови майбутнього функціонування в умовах ринку:

1) потенційні можливості ПрАТ «Оболонь»: необхідно проаналізувати загальні витрати підприємства і виділити резервні позиції, які дозволяють знизити витрати. при цьому у першу чергу слід переглянути неопераційні витрати, адміністративні витрати;

2) настання ризикових ситуацій: впровадження інновацій, пов'язане з ризиком недоотримання очікуваного прибутку або фінансування незапланованих втрат, тому слід проаналізувати усі можливі ризики, викликані діяльністю підприємства у довгостроковій перспективі. В кризовий період варто відмовитися від придбання активів для нового виробництва, оскільки присутній ризик руйнування підприємства через воєнні дії на території України;

3) переваги у конкурентів: варто передбачити можливі зміни у конкурентів, оскільки від цього залежить частка ринку та доходи (чистий дохід) від реалізації продукції. Оскільки частина покупців були у вимушеній міграції за кордоном через війну, то необхідно враховувати конкурентні переваги і асортимент пива у Німеччині, Польщі, Чехії, Туреччині тощо;

4) зростання вимог у споживачів: у ринкових умовах споживачі диктують напрями розвитку підприємства і задають стратегічну спрямованість діяльності, оскільки саме з їх сторони формується попит на продукцію з певними якостями. Знову ж необхідно враховувати конкурентні переваги і асортимент пива у Німеччині, Польщі, Чехії, Туреччині тощо;

5) необхідність впровадження нових розробок: слід передбачити витрати на розробку більш прогресивних технологічних рішень, придбання нової техніки, що дозволить зменшити витрати виробництва і зменшити споживання електроенергії, наприклад, через відключення електроенергії на підприємствах України;

б) необхідність підвищення кваліфікації співробітників: потрібно передбачити програми перепідготовки кадрів і підвищення їх кваліфікаційного рівня, що сприятиме підвищенню продуктивності праці і стимулюватиме працівників на впровадження прогресивних змін.

Отже, на відміну від тактичних напрямів забезпечення платоспроможності ПрАТ «Оболонь», що передбачають забезпечення прибутковості проти збитковості у 2021 році у короткостроковому періоді за рахунок скорочення витрат, у тому числі рекламних заходів, обсягу інвестицій та інших виробничих і невиробничих витрат, зростання оборотності активів і узгодженість вхідних і вихідних потоків коштів, стратегічні напрями спрямовані на забезпечення зростання вартості підприємства, убезпечення його від банкрутства, впровадження інновацій і реалізацію інвестиційних програм, що дадуть можливість забезпечити діяльність навіть в умовах дефіциту електроенергії.

Також слід враховувати темпи інфляції у країні, рівень зайнятості та рівень середньої заробітної плати в регіоні та галузі, зміни у ставках податків і зборів, тобто дію економічних чинників, які впливають на конкурентоспроможність. Важливим є аналіз стану конкурентів:

- дослідження слабих і сильних сторін конкурентів (технологічний стан, рівень витрат, система збуту, ресурсний потенціал, можливість працювати в умовах воєнного стану тощо), для чого використовують інструментарій SWOT- аналізу;

- вивчення і оцінка цілей і стратегій конкурентів із застосуванням комплексного аналізу (бенчмаркінгу), що передбачає порівняння діяльності досліджуваного підприємства з практикою інших (найближчих конкурентів

або гіпотетичного підприємства аналогічного галузевого профілю) для здійснення змін, впровадження нових пріоритетів у діяльність з метою підвищення конкурентоспроможності. Трьома найбільшими гравцями ринку в Україні є: ПрАТ «Карлсберг Україна» (флагманський бренд – «Львівське»); ПАТ «Абінбев Ефес Україна» (флагманський бренд – «Чернігівське»); ПрАТ «Оболонь» (флагманський бренд – «Оболонь»). За даними «Укрпива», частка ПАТ «Абінбев Ефес Україна» склала 36,1%, ПрАТ «Карлсберг Україна» – 25,3%, а «Оболонь» – 18,7%. Четвертий гравець – Oasis CIS, до якого входить «Перша приватна броварня» [37].

Ефективне вкладення капіталу у розвиток операційної діяльності як засіб забезпечення платоспроможності ПрАТ «Оболонь» передбачає:

- відносно власного капіталу: використання чистого прибутку за попередні роки на інвестування у виробничий процес для розвитку підприємства - розширення масштабів діяльності;

- відносно позикового капіталу: залучення кредитних ресурсів від комерційних банків, коштів приватних інвесторів тощо для фінансування розширеного відтворення на підприємстві: довгострокові позики мають задовольняти потреби у коштах на здійснення реконструкції і модернізації виробництва, впровадження нових технологій; короткострокові позики необхідні для задоволення потреб у разі нестачі оборотних активів.

Вибір джерела фінансування стратегій розвитку з найменшою вартістю і найкращими умовами залучення дозволить підприємству зменшити фінансові витрати, отримати більший ефект від впровадження стратегічних рішень, що одночасно віддзеркалиться на поліпшенні платоспроможності ПрАТ «Оболонь» у довгостроковій перспективі.

Одним із важливих заходів щодо досягнення довгострокової платоспроможності є зниження ризиків втрати можливості здійснювати розрахункові операції у зв'язку із недоотриманням частини доходу або появою додаткових витрат. Потрібно нейтралізувати (мінімізувати) ризики підприємства за кожним видом діяльності:

- за фінансовою діяльністю – інфляційні ризики, валютні ризики, емісійні ризики, ризики втрати фінансової стійкості. Ці ризики призводять до зміни обсягу та структури капіталу підприємства, який для ПрАТ «Оболонь» і так не збалансований та власного капіталу не достатньо для фінансування діяльності;

- за інвестиційною діяльністю - процентні, кредитні, ризики капітальних інвестицій у технічне переобладнання підприємства, ризики реінвестицій: ці ризикові події пов'язані із втратою вкладених коштів, недоотриманням доходів, які очікуються. На час воєнних дій рекомендовано відмовитися від впровадження вартісних інвестицій, проте впроваджувати виключно інвестиції пов'язані із забезпеченням підприємства електроенергією. Це може бути інвестування у автономні електростанції, генератори різної потужності, сонячні електростанції тощо.

- за операційною діяльністю - зростання собівартості продукції, втрати робочого часу через простої внаслідок відсутності електроенергії, зниження ціни на продукцію, транспортні, комерційні ризики: такі випадкові події призводять до порушення графіків виробничої та збутової діяльності та ускладнюють виробничий процес.

Отже, необхідно забезпечити ризикозахищеність підприємства, тобто зберігання цілісності внутрішньої системи, властивостей виробничої, збутової, фінансово-економічної, інвестиційної діяльності відповідно до прийнятих стратегічних орієнтирів відповідно до умов воєнного часу та енергодефіциту в Україні. Таким чином, ризикозахищеність фінансової діяльності пов'язана з управлінням ризиком подальшої втрати фінансової стійкості, яка гарантує підприємству постійну платоспроможність. Слід враховувати, що вкладення ресурсів у підприємство повинне приносити прибуток і забезпечувати йому фінансову незалежність.

Ризики господарської діяльності зменшуються при повному забезпеченні випуску продукції необхідними виробничими потужностями і якісними матеріальними ресурсами, при достатності оборотних активів, при

наявності на підприємстві кваліфікованого персоналу, при відповідності продукції вітчизняним і міжнародним стандартам якості, при надійності ділових партнерів, при здійсненні ефективної маркетингової політики, при оптимальному вкладені залучених коштів у інвестиційні програми підприємства, при досконалому техніко-економічному обґрунтуванні інвестиційних проектів, що передбачені стратегією розвитку підприємства [36].

Одним з ключових висновків є те, що управління платоспроможністю є похідною до управління категоріями, такими як управління потенціалом, оскільки на нашу думку, формування стратегії розвитку є ґрунтовною засадою формування фінансового потенціалу, а разом із тим і сукупного потенціалу. Основні ознаки платоспроможності підприємства, тобто наявність грошових коштів та їх еквівалентів, короткострокових депозитів і здатність виконувати розрахунки за зобов'язаннями, будуть виконуватися за умов забезпечення ліквідності активів підприємства, а саме їх спроможності у мінімальні строки та у достатньому обсязі бути конвертованими у гроші. У той же час підприємство з наявними ліквідними активами не буде мати проблем із забезпеченням функціональних складових сукупного потенціалу. Однак підприємство, яке не може розрахуватися із заборгованістю, має проблеми як зі своєю платоспроможністю, так із здатністю до реалізації стратегії розвитку сукупного потенціалу.

До системи внутрішніх чинників, які визначають платоспроможність підприємств у сучасних умовах функціонування, увійшли наступні основні з них:

1. Стан організаційного та управлінського потенціалу підприємства: платоспроможність підприємств визначається вміннями, знаннями і досвідом його керівництва вчасно реагувати на зміни у зовнішньому середовищі. Керівництву рекомендовано постійно удосконалювати управлінські навички для забезпечення платоспроможності, а також вміння і навички швидкого реагування на зміни зовнішнього середовища;

2. Стан виробничого потенціалу: операційний процес, пов'язаний на з випуском і реалізацією пива та іншої продукції, містить вимоги до сплати поставок за сировину, матеріали та запаси у своєчасному режимі; вимоги до виробництва якісної продукції відповідно до корпоративної виробничої програми у заданому асортименті та вчасного отримання доходу від реалізації; вимоги до зменшення виробничих витрат і підвищення рентабельності діяльності;

3. Використання ресурсів сукупного потенціалу ресурсної бази: ефективне використання ресурсної бази (матеріальних і трудових ресурсів, технології виробництва, основних засобів, фінансових ресурсів) сприяє економії коштів підприємства, які будуть виступати резервом для сплати зобов'язань перед кредиторами;

4. Використання маркетингового потенціалу: платоспроможність підприємства обґрунтовується його політикою у сфері реалізації продукції. Це організація рекламних заходів, розширення ринків збуту продукції, а для 2022-2023 рр. важливим є завдання збереження ринків збуту у зв'язку з воєнними діями та втратою частини території України, вивчення попиту на продукцію, прогнозування динаміки коливань у споживчих вимогах до якості та ціни продукції;

5. Використання інвестиційного потенціалу: реалізація інвестиційних програм на підприємстві передбачає зростання виробничих потужностей, зниження матеріаломісткості, енергомісткості, трудомісткості оновленню засобів виробництва. Для ПрАТ «Оболонь» інвестиційна спрямованість має бути визначена у напрямі забезпечення діяльності підприємства в умовах відключення світла та забезпечення альтернативними видами енергії, щоб не порушувався технологічний процес виробництва пива;

6. Фінансове забезпечення сукупного виробничого і економічного потенціалу: раціональне та ефективне використання власного і залученого капіталу, ефективне формування активів підприємства з мінімальним рівнем

фінансового ризику сприяють забезпеченню не тільки поточної, але й перспективної платоспроможності.

Таким чином, запропоновані напрями забезпечення платоспроможності можуть стати основою для розробки і реалізації заходів щодо підвищення ефективності управління його платоспроможним станом у короткостроковому і довгостроковому періодах.

Важливим є врахування динамічності внутрішнього і зовнішнього середовища підприємства, особливо в умовах воєнного стану. Прогресивні підходи до управління платоспроможністю ПрАТ «Оболонь» за виділеними видами платоспроможності згруповані у табл. 3.2.

Таблиця 3.2

**Прогресивні підходи до управління платоспроможністю
ПрАТ «Оболонь» за виділеними видами платоспроможності**

Класифікаційні ознаки	Види платоспроможності	Напрями традиційного управління	Напрямок проактивного управління
1	2	3	4
За строком виконання зобов'язань	Поточна, перспективна	Оцінка фінансового стану підприємства з позиції можливості оплати зобов'язань. Поточна оцінка фінансового стану здійснюється за даними фінансової звітності, перспективна оцінка – за даними планової чи прогнозованої фінансової звітності	Прогнозування перспективного стану підприємства, грошових потоків з позицій можливостей сплати зобов'язань
За видами господарської діяльності	Платоспроможність за операційною діяльністю Платоспроможність за інвестиційною діяльністю Платоспроможність за фінансовою діяльністю	Оцінка можливості підприємства за рахунок операційної діяльності забезпечувати фінансування інвестиційної діяльності та залучати і повертати кредитні ресурси за фінансовою діяльністю	Прогнозування можливостей за рахунок операційної діяльності здійснювати інвестиційну діяльність та на підставі збільшення вартості бізнесу (капіталізації) залучати і повертати кредити за фінансовою діяльністю, а також здійснювати емісію і розміщення акцій, отримання емісійного доходу

Продовж. табл. 3.2

1	2	3	4
В залежності від операційного процесу	Споживча Виробнича Комерційна	Оцінка власного капіталу для потреб забезпечення платоспроможності підприємства (дохід від реалізації продукції) і оцінка ресурсів, необхідних для виробничого процесу	Пошук джерел забезпечення платоспроможності (прибутку від реалізації продукції) і оцінка ресурсів, необхідних для виробничого процесу
За спроможністю здійснення платежів	Постійна Тимчасова	Оцінка необхідності обрання таких форм розрахунків з покупцями та постачальниками, які б забезпечували своєчасне здійснення розрахункових операцій	Оцінка необхідності обрання таких форм розрахунків, які б забезпечували ділову репутацію, кредитоспроможність підприємства
По відношенню до суб'єктів інвестиційного процесу	Платоспроможність інвестора Платоспроможність підприємства-реципієнта	Аналіз платоспроможності підприємства при реалізації інвестиційних проєктів і оцінка здатності ефективно вкладати кошти у проєкти, у першу чергу альтернативної енергетики	Управління проєктом по забезпеченню платоспроможності підприємства при реалізації інвестиційних проєктів і прогноз можливості ефективного вкладення коштів у проєкти, забезпечення неперебійності діяльності в умовах енергодефіциту

Таким чином, з метою забезпечення ефективного управління платоспроможністю ПрАТ «Оболонь» запропоновано пріоритет – повне задоволення у встановлені строки потреб кредиторів і забезпечення реалізації стратегічних напрямів діяльності, що забезпечується ліквідністю активів підприємства, ефективним використанням капіталу, управлінням дебіторською і кредиторською заборгованістю, застосуванням ефективних форм розрахунків з постачальниками та покупцями. Розв'язання проблеми відновлення прибутковості як комплексного завдання потребує дотримання принципу оптимальності і урахування взаємопов'язаності показників рентабельності, обіговості та заборгованості. Синхронізація та оптимізація руху грошових коштів у короткостроковому періоді у кризових умовах

досягається узгодженістю грошових потоків за операційною, інвестиційною і фінансовою діяльністю у часі і за обсягами при реалізації заходів зі скорочення операційних витрат за основним видом діяльності, зростання грошових надходжень від реалізації продукції і у процесі здійснення інвестиційної діяльності.

3.2. Удосконалення платоспроможності підприємства з врахуванням оптимізації умов розрахунків

Сучасні ринкові відносини зумовлюють відповідальність і самостійність підприємств із розробки та прийняття управлінських рішень по забезпеченню платоспроможності, в тому числі через забезпечення ефективності розрахунків із контрагентами. Стан дебіторської та кредиторської заборгованості, їх обсяги, періоди оборотності і якість складають основу платоспроможності і безперервного функціонування підприємства, проте ПрАТ «Оболонь» у досліджуваному періоді мало проблеми за даним напрямом: дебіторська і кредиторська заборгованість не відповідали за розміром та періодами оборотності. Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги перевищувала дебіторську заборгованість за товари, роботи, послуги у 5 разів або 817 463 тис. грн у 2018 році, 3,5 разів або 648 828 тис. грн у 2019 році, 2,6 разів або 437 793 тис. грн у 2020 році, 1,9 разів або 377 186 тис. грн у 2021 році. Сукупні кредиторська заборгованість перевищувала дебіторську заборгованість у 8 разів у 2018 році, 6 разів у 2019 році, 4 разів, 2 разів у 2021 році. Отже, підприємство зловживає залученими коштами про тому, що власну заборгованість одержує вчасно.

Перспективи і можливості удосконалення платоспроможності підприємства з врахуванням оптимізації умов розрахунків досліджені у працях Якімова Л. П., Мацкуляк К. І. [38], Пилипенко К. А. [39], Фоміна О. В. [40] та інші вчені [41-49].

Удосконалення платоспроможності підприємства з врахуванням оптимізації умов розрахунків має базуватися на системі дескриптивних, нормативних та оптимізаційних моделей (додаток Е).

Для спрощення функціонування аналітичного забезпечення окреслимо відносні показники з дебіторської та кредиторської заборгованості діагностичного рівня, які буде включено в оптимізаційний рівень, а саме:

1) $k_{CA} = \frac{R}{CA}$ – частка дебіторської заборгованості у вартості оборотних активів, R – дебіторська заборгованість; CA – оборотні активи;

2) $k_{R/P} = \frac{R}{P}$ – коефіцієнт співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості (Ratio of Receivables and Payables), P – кредиторська заборгованість (Payables);

3) $k_{TR} = \frac{PS}{R}$ – коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (Receivable Turnover Ratio), PS - виручка від реалізації продукції (Proceeds from Sales of Products);

4) $k_{TP} = \frac{PS}{P}$ – коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості (Payable Turnover Ratio);

5) $T_R = \frac{R_{ave} * 365}{PS}$ – період інкасації дебіторської заборгованості (Receivable Collection Period), де R_{ave} – середньорічна сума дебіторської заборгованості;

6) $T_P = \frac{P_{ave} * 365}{PS}$ – період інкасації кредиторської заборгованості (Payable Payment Period), де P_{ave} – середньорічна сума кредиторської заборгованості;

Погоджуючись з думкою Якимової Л. П., Мацкуляк К. І. як критичний рівень питомої ваги дебіторської заборгованості в оборотних активах прийнято 40 %: перевищення цього рівня призводить до уповільнення грошового обігу та негативно впливає на платоспроможність підприємства [38, с. 399], оскільки більша частка дебіторської заборгованості буде вказувати на недотримання платіжної дисципліни з боку покупців.

Стосовно меж оптимальності співвідношення дебіторської і кредиторської заборгованостей $k_{R/P}$:

1) оптимальне значення $k_{R/P}$ варіюється в межах 0,9-1,0 (кредиторська заборгованість не повинна перевищувати дебіторську більше ніж на 10 % проти перевищення на прикладі ПрАТ «Оболонь» у декілька разів); рекомендовані оперативні управлінські заходи: контроль поточної політики управління розрахунками;

2) якщо $k_{R/P} < 0,9$, існує загроза фінансовому стану підприємства за рахунок ймовірності неможливості погашення своїх зобов'язань через відсутність коштів; рекомендовані оперативні управлінські заходи: переглянути джерела фінансування на користь власних коштів;

3) якщо $k_{R/P} > 1$, існує ризик порушення фінансової стійкості через відтік коштів з обороту, що призведе до необхідності залучення банківських кредитів для підтримки виробничо-господарської діяльності; рекомендовані оперативні управлінські заходи: переглянути вибір контрагентів на користь кредитоспроможних та платоспроможних.

Оскільки обліково-аналітичне забезпечення розроблялося для підприємства переробної галузі, то прийнято нормативні значення показників оборотності 8 разів, термін погашення заборгованостей - до 45 днів [38, с. 399].

Оптимізаційний рівень заборгованості за розрахунками містить економіко-математичну модель оптимізації структури розрахунків з контрагентами в контексті забезпечення платоспроможності підприємства, розроблену Якимовою Л. П., Мацкуляк К. І. на основі обсягів дебіторської і кредиторської заборгованостей та їхнього співвідношення.

Платоспроможність у моделі забезпечується, по-перше, максимізацією коефіцієнта поточної ліквідності (загальний коефіцієнт покриття); по-друге, утриманням в оптимальних межах коефіцієнтів швидкої та абсолютної ліквідності.

Окрім обмежень декількох обмежень: а) зі швидкої та абсолютної ліквідності, модель має містити обмеження (система рівнянь 3.2), б) за співвідношенням дебіторської і кредиторської заборгованостей та часткою дебіторської заборгованості в оборотних активах, обмеження (система

рівнянь 3.3), в) за оборотністю дебіторської та кредиторської заборгованостей, обмеження (система рівнянь 3.4), г) за термінами погашення (інкасації) дебіторської та кредиторської заборгованостей (система рівнянь 3.5).

Отже, економіко-математична модель дозволяє знайти такий вектор $X = (x_1; x_2)$ обсягів дебіторської (x_1) та кредиторської (x_2) заборгованостей, за якого досягається максимальне значення нелінійної функції поточної ліквідності (формула 1 та 2 у нерівності 3.2), за обмежень (система рівнянь 3.2) та умов невід'ємності (системи рівнянь 3.3-3.5):

$$F_{(x_1; x_2)} = \frac{x_1 + I + CCE + OCA}{x_2 + OCL} \rightarrow \max \quad (3.1)$$

де I – запаси (Inventories), CCE – грошові кошти та їх еквіваленти (Cash and Cash Equivalents), OCA – інші оборотні активи (Other Current Assets), OCL – інші поточні зобов'язання (Other Current Liabilities).

$$а) \begin{cases} 0,6 \leq \frac{x_1 + I + CCE + OCA}{x_2 + OCL} \leq 0,8 \\ 0,2 \leq \frac{CCE}{x_2 + OCL} \leq 0,35 \end{cases} \quad (3.2)$$

$$б) \begin{cases} \frac{x_1}{x_1 + I + CCE + OCA} \leq 0,4 \\ 0,9 \leq \frac{x_1}{x_2} \leq 1 \end{cases} \quad (3.3)$$

$$в) \begin{cases} \frac{PS}{2(R_0 + x_1)} \geq 8 \\ \frac{PS}{2(P_0 + x_2)} \geq 8 \end{cases} \quad (3.4)$$

$$г) \begin{cases} \frac{(R_0 + x_1) * 365}{2PS} \leq 45 \\ \frac{(P_0 + x_2) * 365}{2PS} \leq 45 \end{cases} \quad (3.5)$$

$$x_1 \geq 0, x_2 \geq 0 \quad (3.6)$$

Водночас важливо, що під час оптимізації на підприємстві можуть виникнути такі чисельні комбінації значень показників фінансової звітності,

за яких задача оптимізації не має розв'язків через несумісність системи обмежень або задача не має оптимальних розв'язків через необмеженість цільової функції [38, с. 401].

Поточні система рівнянь за даними Консолідованого балансу та Звіту про фінансові результати у 2021 році, побудовані у додатках А, Б, В, Г (системи рівнянь 3.7-3.10) вказують окремі порушення обсягів дебіторської заборгованості ($x_1 \geq 417089$) та кредиторської ($x_2 \geq 794275$) заборгованостей.

$$\begin{cases} 0,6 \leq \frac{417089+29122+151685}{794275+1390173} \leq 0,8 \\ 0,2 \nless \frac{29122}{794275+1390173} \nless 0,35 \end{cases} \quad (3.7)$$

$$\begin{cases} \frac{417089}{417089+1040911+29122+151685} \leq 0,4 \\ 0,9 \nless \frac{417089}{794275} \nless 1 \end{cases} \quad (3.8)$$

$$\begin{cases} \frac{5986592}{2(272112+417089)} \nless 8 \\ \frac{5986592}{2(709905+794275)} \nless 8 \end{cases} \quad (3.9)$$

$$\begin{cases} \frac{(272112+417089)*365}{2*5986592} \leq 45 \\ \frac{(709905+794275)*365}{2*5986592} \nless 45 \end{cases} \quad (3.10)$$

Як видно з системи нерівностей 3.7 порушується критерій абсолютної ліквідності, з системи нерівностей 3.8 видно, що порушується співвідношенням дебіторської і кредиторської заборгованостей. З системи нерівностей 3.9 видно, що порушується оборотність дебіторської та кредиторської заборгованостей і фактична кількість оборотів дебіторської заборгованості становить 4,3 обороти та кредиторської заборгованості становить 2 обороти, що менше 8.

З системи нерівностей 3.10 видно, що порушуються терміни погашення (інкасації) кредиторської заборгованості і фактична тривалість становить 46 днів, що має незначне відхиленні від рекомендованого значення.

Визначимо оптимальні показники обсяги дебіторської (x_1) та кредиторської (x_2) заборгованостей ПрАТ «Оболонь» за системою нерівностей 3.4 та 3.9 за умови, що чистий дохід від реалізації становить 5986592 тис. грн. Для дотримання нерівностей 3.3 та 3.8 обсяги дебіторської (x_1) можуть на 10% перевищувати обсяги кредиторської (x_2) заборгованостей, тому коригуємо показники.

За показниками нерівностей обсяг дебіторської заборгованості повинен становити не більше 336514,5 тис. грн, обсяг кредиторської заборгованості повинен становити не більше 373905 тис. грн. Фактичні значення не відповідають розрахунком, тому обсяги дебіторської заборгованості та кредиторської заборгованості необхідно зменшувати на 80574 тис. грн та 420370 тис. грн, тобто посилити платіжну дисципліну.

Дебіторську заборгованість за товари, роботи, послуги необхідно зменшити на 24%, а кредиторську заборгованість необхідно зменшити у 2 рази.

Визначимо оптимальні показники грошей та їх еквівалентів ПрАТ «Оболонь» за системою нерівностей 3.2 та 3.7 за умови оптимального розміру дебіторської та кредиторської заборгованостей та фактичного розміру інших поточних зобов'язань у розмірі 1390173 тис. грн. Для забезпечення нижньої межі коефіцієнта абсолютної ліквідності необхідно сформувати грошових коштів не менше 360 000 тис. грн. Для забезпечення верхньої межі коефіцієнта абсолютної ліквідності необхідно сформувати грошових коштів не менше 618 000 тис. грн. Це збільшення потрібно реалізувати шляхом перегляду статей надходження грошових коштів.

Визначимо оптимальні показники інших оборотних активів за системою нерівностей 3.2 та 3.7 за умови оптимального розміру дебіторської та кредиторської заборгованостей, фактичного розміру інших поточних зобов'язань у розмірі 1390173 тис. грн., оптимального розміру грошей. Для забезпечення нижньої межі коефіцієнта швидкої ліквідності необхідно сформувати інші оборотні активи у розмірі 220 000 тис. грн. Для забезпечення

верхньої межі коефіцієнта швидкої ліквідності необхідно сформувати грошових коштів 300 000 тис. грн.

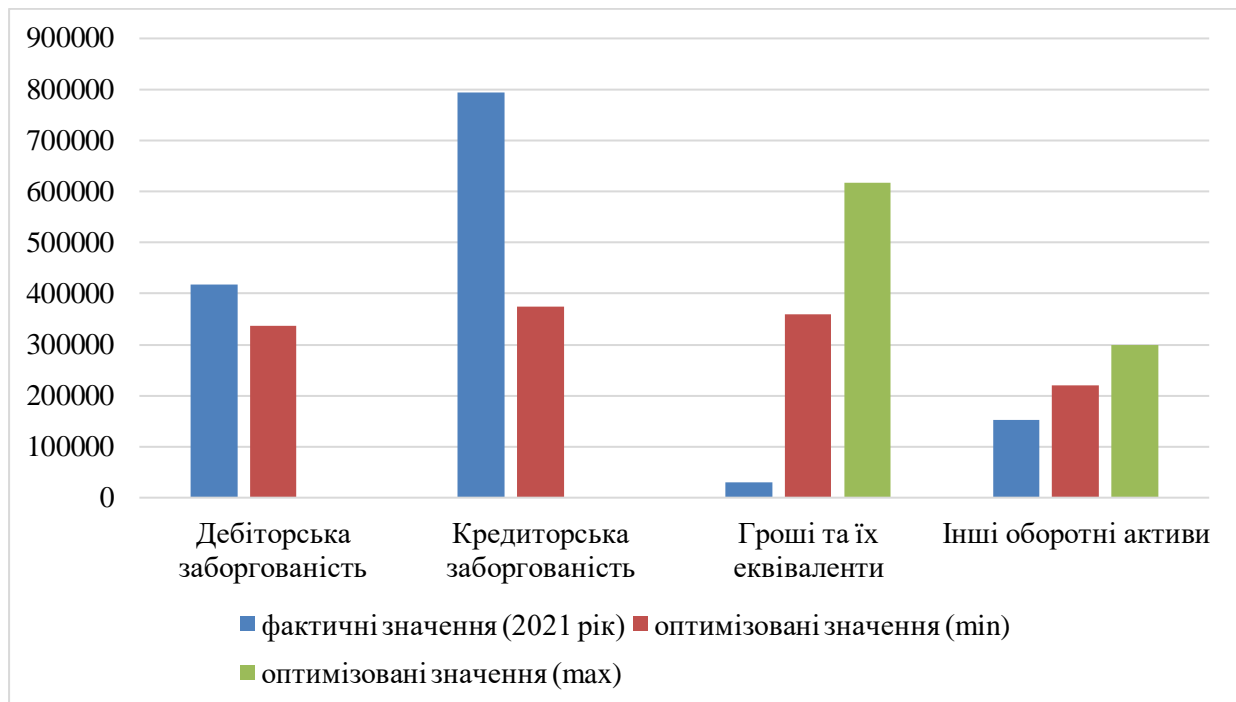

Рис. 3.2. Оптимальні розміри дебіторської та кредиторської заборгованостей, грошей та інших оборотних активів ПрАТ «Оболонь», тис. грн

Ефективне управлінське рішення щодо розрахунків з постачальниками та покупцями - це результат аналізу розрахунків з дебіторами - кредиторами, економічного обґрунтування, прогнозування та вибору оптимального варіанта з набору альтернатив забезпечення платоспроможності та безперервного функціонування підприємства. Визначено оптимальні розміри кредиторської та дебіторської заборгованості у розмірі дебіторської заборгованості не більше 336514,5 тис. грн, обсяг кредиторської заборгованості повинен становити не більше 373905 тис. грн, що буде забезпечувати платоспроможність ПрАТ «Оболонь» та виконання ним за борговими зобов'язаннями, у першу чергу, перед постачальниками продукції, сировини та матеріалів для виробництва пива та іншої продукції.

3.3. Визначення ефективності заходів з підвищення ефективності управління платоспроможністю ПрАТ «Оболонь»

За допомогою трендового аналізу, визначимо напрями динаміки для складових оборотних активів і поточних зобов'язань, що визначають платоспроможність ПрАТ «Оболонь» та визначимо прогнозні показники на наступні два роки.

Трендовий аналіз – це поширений метод економіко-математичних досліджень, який передбачає «порівняння кожної позиції звітності з рядом попередніх періодів і визначення тренду, тобто основної тенденції динаміки показників. Із допомогою тренда формують можливі значення показників у майбутньому і, відповідно, здійснюють перспективний (прогнозний) аналіз» [50, с. 23].

Побудовано трендові моделі на основі даних табл. 3.3.

Таблиця 3.3

Вихідні дані для прогнозування платоспроможності ПрАТ «Оболонь», тис. грн

Показник	2018	2019	2020	2021	Динаміка показника
1	2	3	4	5	6
Оборотні активи					
Запаси	719 638	753 270	1 015 849	1 040 911	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	203 818	260 966	272 112	417 089	
Дебіторська заборгованість за розрахунками:					
за виданими авансами	89 746	44 300	101 840	52 838	
з бюджетом	35 310	51 330	69 326	72 919	
Інша поточна дебіторська заборгованість	9 897	18 911	20 095	13 978	
Гроші та їх еквіваленти	16 876	16 228	17 048	29 122	
Інші оборотні активи	30 659	18 927	5 983	11 950	
Усього оборотних активів	1 105 944	1 163 932	1 502 253	1 638 807	

Продовж. табл. 3.3

1	2	3	4	5	6
Поточні зобов'язання і забезпечення					
Короткострокові кредити банків	0	255933	394848	868793	
Поточна кредиторська заборгованість за:					
довгостроковими зобов'язаннями	1419600	1139546	661136	116751	
товари, роботи, послуги	1021281	909794	709905	794275	
розрахунками з бюджетом	91167	104445	102148	131216	
розрахунками зі страхування	5926	6382	4980	5316	
розрахунками з оплати праці	44447	57270	80097	22719	
одержаними авансами	64560	120483	183041	175676	
розрахунками з учасниками	1876	1876	1876	1876	
Поточні забезпечення	11462	13639	33497	36950	
Інші поточні зобов'язання	69804	44462	23252	30876	
Усього поточних зобов'язань	2730123	2653830	2194780	2184448	

Прогнозування рівня оборотних активів ПрАТ «Оболонь» на основі трендового аналізу:

1. Для запасів побудовано модель шляхом застосування лінійної моделі:

$$y = 122640x + 575818; R^2 = 0,87 \quad (3.11)$$

де x – умовна ознака часу. Так, для 2018 р. x дорівнює 1, 2019 р. – 2, 2020 р. – 3, 2021 р. – 4, 2022 р. – 5.

2. Для дебіторської заборгованості за продукцію побудовано модель шляхом застосування лінійної моделі:

$$y = 65096x + 125757; R^2 = 0,86 \quad (3.12)$$

3. Для дебіторської заборгованості за розрахунками за виданими авансами побудовано модель шляхом застосування лінійної моделі за останні три роки, оскільки на 2018-2021 рр. не можливо побудувати адекватну модель:

$$y = -34921x^3 + 261021x^2 - 584060x + 447706, R^2 = 1 \quad (3.13)$$

4. Для дебіторської заборгованості за розрахунками з бюджетом побудовано модель шляхом застосування лінійної моделі:

$$y = 13082x + 24516; R^2 = 0,94 \quad (3.14)$$

5. Для інших оборотних активів побудовано модель шляхом застосування поліноміальної моделі другого ступеня:

$$y = 4425x^2 - 29031x + 56271; R^2 = 0,94 \quad (3.15)$$

6. Для грошей та їх еквівалентів побудовано модель шляхом застосування поліноміальної моделі другого ступеня:

$$y = 3181x^2 - 12147x + 26335; R^2 = 0,96 \quad (3.16)$$

7. Для іншої поточної дебіторської заборгованості побудовано модель шляхом застосування поліноміальної моделі другого ступеня:

$$y = -3783x^2 + 20256x - 6550; R^2 = 1,0 \quad (3.17)$$

За інших незмінних умов прогнозні показники оборотних активів ПрАТ «Оболонь» наведені у табл. 3.4.

Таблиця 3.4

Прогнозні значення оборотних активів ПрАТ «Оболонь»

	2021, тис. грн	Прогнозні значення, тис. грн	Абсолютне відхилення, тис. грн	Відносне відхилення, %
Запаси	1 040 911	1189018	148 107	14,23
Дебіторська заборгованість за продукцію	417 089	451237	34 148	8,19
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	0		0	
за виданими авансами	52 838	0	-52 838	-100,00
з бюджетом	72 919	89926	17 007	23,32
Інша поточна дебіторська заборгованість	13 978	159,8	-13 818	-98,86
Гроші та їх еквіваленти	29 122	45109,5	15 988	54,90
Інші оборотні активи	11 950	21736	9 786	81,89
Усього	1 638 807	1797186	158 379	9,66

Прогнозування поточних зобов'язань ПрАТ «Оболонь» на основі трендового аналізу:

1. Для короткострокових кредитів банків побудовано модель шляхом застосування лінійної моделі:

$$y = 274529x - 306430, R^2 = 0,94 \quad (3.18)$$

2. Для кредиторської заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями побудовано модель шляхом застосування лінійної моделі:

$$y = -438\,696x + 1\,930\,998, R^2 = 0,98 \quad (3.19)$$

3. Для кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги побудовано модель шляхом застосування поліноміальної моделі другого ступеня:

$$y = 48\,964x^2 - 332\,912x + 1\,323\,862, R^2 = 0,87 \quad (3.20)$$

4. Для кредиторської заборгованості за розрахунками з бюджетом побудовано модель шляхом застосування поліноміальної моделі другого ступеня:

$$y = -3947,5x^2 - 7952,5x + 97519, R^2 = 0,87 \quad (3.21)$$

5. Для кредиторської заборгованості за розрахунками зі страхування побудовано модель шляхом застосування поліноміальної моделі третього ступеня, але не менше рівня попереднього року:

$$y = 599x^3 - 4525x^2 + 9836x + 16, R^2 = 1 \quad (3.22)$$

6. Для кредиторської заборгованості за розрахунками з оплати праці побудовано модель шляхом застосування поліноміальної моделі третього ступеня, але не менше рівня попереднього року:

$$y = -17550x^2 + 83516x - 26029, R^2 = 0,76 \quad (3.23)$$

7. Для кредиторської заборгованості за розрахунками з одержаними авансами побудовано модель шляхом застосування лінійної моделі:

$$y = 39591x + 36964, R^2 = 0,86 \quad (3.24)$$

8. Для поточних забезпечень побудовано модель шляхом застосування лінійної моделі:

$$y = 9632,2x - 194, R^2 = 0,89 \quad (3.25)$$

9. Для інших поточних зобов'язань побудовано модель шляхом застосування лінійної моделі:

$$y = -13799x + 76597, R^2 = 0,76 \quad (3.26)$$

За інших незмінних умов прогнозні показники поточних зобов'язань ПрАТ «Оболонь» наведені у табл. 3.5.

Таблиця 3.5

Прогнозні значення поточних зобов'язань ПрАТ «Оболонь»

	2021, тис. грн	Прогнозні значення, тис. грн	Абсолютне відхилення, тис. грн	Відносне відхилення, %
Короткострокові кредити банків	868793	1066215	197 422	22,72
Поточна кредиторська заборгованість за:				
довгостроковими зобов'язаннями	116751	0	-116 751	-100,00
товари, роботи, послуги	794275	883408	89 133	11,22
з бюджетом	131216	156444	25 228	19,23
зі страхування	5316	5316	0	0,00
з оплати праці	22719	22719	0	0,00
одержаними авансами	175676	234919	59 243	33,72
з учасниками	1876	1876	0	0,00
Поточні забезпечення	36950	47967,5	11 018	29,82
Інші поточні зобов'язання	30876	7602	-23 274	-75,38
Усього поточних зобов'язань	2184448	2426467	242 019	11,08

Отже, застосування технологій трендового прогнозування дає можливість стверджувати про тенденцію до збільшення поточних зобов'язань на 242 01 тис. грн або 11,08% та подальше нарощення проблем платоспроможності ПрАТ «Оболонь».

Застосування технологій прогнозування дає можливість стверджувати про тенденцію до збільшення поточних зобов'язань на 242 019 тис. грн або 11,08% проти збільшення оборотних активів на 158 379 тис. грн або 9,66%.

Прогнозовані показники ліквідності наведені у табл. 3.6.

Таблиця 3.6

**Прогнозні значення показників поточної платоспроможності
ПрАТ «Оболонь»**

Показники	2021	Прогнозні значення	Оптимізаційні значення	Абсолютне відхилення фактичних значень та прогнозних значень	Абсолютне відхилення фактичних значень та оптимізаційних значень
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,01	0,02	0,20	0,01	0,19
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,27	0,25	0,39	-0,02	0,13
Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	0,75	0,74	1,51	-0,01	0,76

У процесі реалізації цієї мети управління платоспроможністю ПрАТ «Оболонь» має бути спрямовано на вирішення таких основних завдань:

1. Формування достатнього обсягу й необхідного складу оборотних та необоротних активів, що забезпечують темпи розвитку операційної діяльності та безперебійної операційної діяльності. Це завдання реалізується шляхом визначення потреби в необхідних активах (грошових коштах, дебіторській заборгованості), які плануються для фінансування операційної діяльності підприємства, оптимізації співвідношення окремих їх видів і залучення

найбільш ефективних їх різновидів з позиції рівня ефективності та прибутковості.

2. Забезпечення постійної платоспроможності підприємства за рахунок підтримки забезпечення ліквідності активів. Динаміка попередніх років забезпечення ПрАТ «Оболонь» ліквідними активами свідчить про лише дефіцитність ліквідних активів, якщо підприємство не відкоригує стратегію та тактику управління рухом грошових коштів, які від двох напрямів діяльності були від'ємними.

Отже, головне завдання для ПрАТ «Оболонь» у контексті управління платоспроможністю – це забезпечення достатнього обсягу грошових коштів та їх еквівалентів, оскільки абсолютна ліквідність перебуває на критично низькому рівні. Це завдання вирішується, в першу чергу, за рахунок ефективного управління залишками грошових коштів на банківських рахунках, оптимізації витрат за фінансовою та інвестиційною діяльністю. Необхідна платоспроможність підприємства забезпечується також високим рівнем ліквідності готової продукції, дебіторської заборгованості, короткострокових фінансових вкладень і деяких інших видів операційних активів.

Таким чином, управління платоспроможністю ПрАТ «Оболонь» – один з найважливіших елементів фінансової політики товариства, але за даних трендових тенденцій забезпечити у майбутньому поточну і перспективну платоспроможність не реально, необхідно оптимізувати розмір дебіторської та кредиторської заборгованості та збільшувати грошові кошти на рахунках у банку.

Висновки до розділу 3

1. На основі матриці SWOT-аналізу платоспроможності ПрАТ «Оболонь» визначає сильні та слабкі сторони платоспроможності, перспективи/можливості та загрози платоспроможності. До можливостей віднесено покращення рівня абсолютної, швидкої та поточної платоспроможності відповідно до досвіду 2019-2021 років та досягнення нормативних їх значень, відновлення прибутковості діяльності підприємства, збільшення власного капіталу для покращення платоспроможності; до загроз віднесено погіршення рівня поточної та перспективної платоспроможності, різкий спад продажів у зв'язку із обмеженістю ринків збуту продукції через складну поточну суспільно-політичну ситуацію та війну в країні, 3.збитковість операційної діяльності підприємства та чистий збиток, 4. зростання вартості залучених ресурсів через підвищення вартості грошей в державі (підвищення облікової ставки НБУ).

2. З метою забезпечення ефективного управління платоспроможністю ПрАТ «Оболонь» запропоновано пріоритет – повне задоволення у встановлені строки потреб кредиторів і забезпечення реалізації стратегічних напрямів діяльності, що забезпечується ліквідністю активів підприємства, ефективним використанням капіталу, управлінням дебіторською і кредиторською заборгованістю, застосуванням ефективних форм розрахунків з постачальниками та покупцями. Визначено оптимальні розміри кредиторської та дебіторської заборгованості у розмірі дебіторської заборгованості не більше 336514,5 тис. грн, обсяг кредиторської заборгованості повинен становити не більше 373905 тис. грн, що буде забезпечувати платоспроможність ПрАТ «Оболонь» та виконання ним за борговими зобов'язаннями, у першу чергу, перед постачальниками продукції, сировини та матеріалів для виробництва пива та іншої продукції. Дебіторську заборгованість за товари, роботи, послуги необхідно зменшити на 24%, а кредиторську заборгованість необхідно зменшити у 2 рази.

3. Головне завдання для забезпечення платоспроможності ПрАТ «Оболонь» – це забезпечення достатнього обсягу грошових коштів та їх еквівалентів, оскільки абсолютна ліквідність перебуває на критично низькому рівні. Це завдання вирішується, в першу чергу, за рахунок ефективного управління залишками грошових активів та їх еквівалентів, оптимізації витрат за фінансовою та інвестиційною діяльністю. Необхідна платоспроможність підприємства забезпечується також високим рівнем ліквідності готової продукції, дебіторської заборгованості, короткострокових фінансових вкладень і деяких інших видів операційних активів.

ВИСНОВКИ

З метою вирішення поставленої мети в кваліфікаційній роботі проведено дослідження щодо узагальнення теоретичних основ платоспроможності підприємства, обґрунтування та розробки рекомендацій щодо управління платоспроможністю підприємства. На підставі одержаних в роботі результатів, можна зробити наступні висновки:

1. Узагальнено сутність поняття платоспроможності підприємства та на основі узагальнено під платоспроможністю розглядається здатність підприємства наявними в нього грошовими коштами та іншими активами своєчасно та в повному обсязі розрахуватися за своїми зобов'язаннями та спроможність здійснювати безперервну фінансово-господарську діяльність.

2. Досліджено механізм формування і реалізації політики управління платоспроможністю підприємств як це складний комплексний процес, що охоплює майже всі складові сучасного фінансового менеджменту. Тільки раціональне поєднання наявних методів та інструментарію управління активами та пасивами підприємства, грошовими потоками та прибутковістю дозволяє досягти бажано рівня платоспроможності і забезпечувати її збереження. Управління платоспроможністю для зручності розподілено за видами платоспроможності. Управління перспективною платоспроможністю передбачає управління доходністю і рентабельністю для покриття фінансових витрат, управління структурою капіталу та визначення оптимального рівні і, відповідно, залучення власного капіталу чи позикового капіталу, управління ризиком втрати платоспроможності та банкрутства. Управління поточною платоспроможністю підприємства передбачає управління формуванням оборотних активів, управління необоротними активами, управління фінансуванням оборотних активів, управління дебіторською заборгованістю та товарними кредитами, управління кредиторською заборгованістю за розрахунками. Управління абсолютною платоспроможністю передбачає

управління грошовими активами (гроші та їх еквіваленти), управління грошовими потоками від операційної, фінансової та інвестиційної діяльності.

3. Розкрито особливості аналізу платоспроможності підприємства. Для оцінки абсолютної і поточної платоспроможності розраховують наступні показники: коефіцієнт поточної ліквідності, коефіцієнт швидкої ліквідності, коефіцієнт абсолютної ліквідності. Для оцінки перспективної платоспроможності розраховують наступні показники: чисті активи підприємства; коефіцієнт фінансового ризику; графіки погашення кредитів; коефіцієнти покриття відсотків; коефіцієнт Бівера; показник відношення суми боргу до EBITDA.

4. Проаналізовано фінансово-економічний аналіз діяльності ПрАТ «Оболонь» та визначено недостатність власного капіталу порівняно з банківськими кредитами та іншими борговими зобов'язаннями. Це вказує на загрози платоспроможності підприємства, особливо перспективної платоспроможності. Проаналізувавши ділову активність ПрАТ «Оболонь» зроблено висновки про загальне погіршення стану оборотності активів та їх складових. Показники рентабельності набули позитивних значень у 2019 році, збільшувалися у 2020 році і зменшилися у 2021 році: рентабельність продукції за валовим прибутком, рентабельність продукції за операційним прибутком, рентабельність продукції за чистим прибутком, рентабельність операційної діяльності, рентабельність звичайної діяльності. ПрАТ «Оболонь» мало у 2018-2021 роках відсутність стратегії забезпечення ефективності діяльності та збитковість у 2021 році. Це вказує на загрози платоспроможності підприємства, особливо перспективної платоспроможності.

5. Проаналізовано рівень платоспроможності підприємства, усі показники поточної платоспроможності ПрАТ «Оболонь» є нижчими за нормативні значення, що є свідченням недостатньої поточної платоспроможності підприємства. ПрАТ «Оболонь» має недостатньо грошей та їх еквівалентів, інших оборотних активів, оборотних активів загалом. Коефіцієнт фінансового ризику вказує про існування загроз формування

довгострокової платоспроможності ПрАТ «Оболонь», проте позитивна динаміка свідчить про можливість зникнення цих загроз у майбутніх роках. Слабкими сторонами управління платоспроможності є недостатній рівень абсолютної, швидкої та поточної платоспроможності, тобто недостатній обсяг грошових коштів та оборотних активів, недостатній розмір власного капіталу та недостатній рівень перспективної платоспроможності, збитковість у 2021 році, що знижує рівень перспективної платоспроможності, висока частка фінансових витрат у неопераційних витратах та постійне залучення кредитів банку для забезпечення поточної платоспроможності, відсутність власного оборотного капіталу, незбалансованість дебіторської та кредиторської заборгованості, сильними сторонами - імідж надійного партнера, позичальника та досвідченого виробника напоїв, наявність додатного розміру чистих активів, чистого операційного грошового потоку достатньо для покриття відсотків, позитивна динаміка показників поточної платоспроможності.

6. Обґрунтовано необхідність застосування прогресивних підходів до управління платоспроможністю підприємства для забезпечення достатнього обсягу грошових коштів та їх еквівалентів, оскільки абсолютна ліквідність перебуває на критично низькому рівні. Це завдання вирішується, в першу чергу, за рахунок ефективного управління залишками грошових активів та їх еквівалентів, оптимізації витрат за фінансовою та інвестиційною діяльністю. Необхідна платоспроможність підприємства забезпечується також високим рівнем ліквідності готової продукції, дебіторської заборгованості, короткострокових фінансових вкладень і деяких інших видів операційних активів.

7. Запропоновано напрями удосконалення платоспроможності підприємства з врахуванням оптимізації умов розрахунків з покупцями та постачальниками. Визначено оптимальні розміри кредиторської та дебіторської заборгованості, що буде забезпечувати платоспроможність ПрАТ «Оболонь» та виконання ним за борговими зобов'язаннями, у першу чергу,

перед постачальниками продукції, сировини та матеріалів для виробництва пива та іншої продукції. Дебіторську заборгованість за товари, роботи, послуги необхідно зменшити на 24%, а кредиторську заборгованість необхідно зменшити у 2 рази.

8. Визначено ефективність заходів з підвищення ефективності управління платоспроможністю. Застосування технологій прогнозування фінансових показників дає можливість стверджувати про тенденцію до збільшення поточних зобов'язань на 11,08% проти збільшення оборотних активів на 9,66%., при цьому показники абсолютної ліквідності вдасться незначно збільшити, коефіцієнт швидкої ліквідності та поточної ліквідності зменшатися. На основі оптимізації кредиторської та дебіторської заборгованості, грошових коштів та їх еквівалентів є можливість досягти нормативного значення показників абсолютної ліквідності та швидкої ліквідності, поточної ліквідності (покриття).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білявська А. В., Мізунська І. Р., Ковальчук Н. О. Аналітичні аспекти управління рівнем ліквідності та платоспроможності підприємств енергетики. *Бізнес Інформ*. 2019. № 1. С. 255-261
2. Бут О. А. Методологія оцінки ліквідності та платоспроможності підприємства. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2018. № 3(2). С. 16-18.
3. Лопатовська О. О., Гаєвська О. С. Ліквідність та платоспроможність в контексті фінансового управління діяльністю підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2022. № 1. С. 118-123.
4. Люта О. В., Пігуль Н. Г., Глядько К. М. Теоретичні засади управління ліквідністю та платоспроможністю підприємств. *Вісник Сумського державного університету. Серія : Економіка*. 2019. № 4. С. 14-23.
5. Олійник О. О., Роговий С. М. Фінансовий стан підприємства в контексті ліквідності та платоспроможності. *Агросвіт*. 2018. № 19. С. 34-38.
6. Роганова Г. О., Щербакова К. В. Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства кондитерської промисловості. *Наукові праці Національного університету харчових технологій*. 2020. Т. 26, № 4. С. 71-80.
7. Роганова Г. О., Кравченко І. В. Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства на прикладі кондитерської фабрики ПАТ «Ласоці». *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*. 2020. Вип. 3. С. 92-103.
8. Рудика В. І., Чемчикаленко Р. А., Компанієць А. О. Управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип. 33. С. 323-238.
9. Халатур С. М., Бровко Л. І., Моруга Т. О. Методологія оцінки ліквідності та платоспроможності сільськогосподарських підприємств.

Економіка та держава. 2017. № 12. С. 56-60.

10. Гриценко А. В., Щербань П. П. Методологічні засади забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності страхової компанії. *Економіка. Фінанси. Право*. 2017. № 8(3). С. 18-20.

11. Іваннікова О. В. Аналіз платоспроможності як фактора фінансової стійкості малих підприємств. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2017. Вип. 2. С. 130-136.

12. Ігнатишин М. В., Алтухова О. В. Фінансова стійкість підприємства як гарантія забезпечення платоспроможності. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Сер. : Економіка*. 2014. Вип. 2. С. 104-112.

13. Коцеруба Н. В. Інформаційне забезпечення аудиту фінансової стійкості та платоспроможності підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2019. Вип. 27(1). С. 78-83.

14. Коцеруба Н. В. Організація і планування аудиту фінансової стійкості та платоспроможності підприємства. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 29(2). С. 108-112.

15. Коцеруба Н. В. Процедури та прийоми аудиту фінансової стійкості та платоспроможності підприємства. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2018. № 5. С. 84-91.

16. Русіна Ю. О., Даринська А. О. Забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності організації в умовах кризи. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2018. № 6(2). С. 34-38.

17. Масюк Ю. В., Деменкова А. Є. Механізм управління платоспроможністю та кредитоспроможністю сільськогосподарського підприємства. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2018. № 11(2). С. 30-35.

18. Довгань Л. П., Стадник Д. М. Управління платоспроможністю та кредитоспроможністю підприємства в зарубіжній практиці. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2018. Вип. 5. С. 169-174.

19. Методичні рекомендації щодо встановлення загрози виникнення податкового боргу та проведення аналізу фінансового стану підприємств, які звертаються до органів ДПС для розстрочення (відстрочення) податкових зобов'язань : Наказ Державної податкової адміністрація України від 11 лютого 2010 року № 72. URL: <http://www.dpa-ch.org.ua/russian/news/docum/kz/7/4.htm> (дата звернення: 27.12.2022)

20. Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями: Постанова Національного банку України від 30.06.2016 № 351. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16/ed20170119#n68> (дата звернення: 27.12.2022)

21. Олесенко І. С. Платоспроможність підприємства в системі забезпечення фінансової безпеки: сутність та роль. *Економіка. Фінанси. Право*. 2017. № 12(3). С. 45-51.

22. Іванчук Н. В. Удосконалення факторного аналізу платоспроможності підприємства. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Вип. 57. С. 133-138.

23. Котляр М. Л. Платоспроможність та ліквідність в системі оцінки фінансової стійкості підприємства. *Економічний простір*. 2008. № 11. С. 192–199

24. Дробишева О. О., Гречка А. О. Шляхи оптимізації дебіторської заборгованості промислового підприємства з метою підвищення рівня його платоспроможності. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2018. Вип. 2. С. 56-62

25. Сирота В. С. Корпоративна соціальна відповідальність в системі економічної безпеки підприємств: дис... канд. екон. наук: 21.04.02 / ВНЗ «Університет економіки та права «Крок». Київ, 2016. 217с.

26. Скаковська С. С., Пугайко У. О. Платоспроможність підприємства та формування системи її забезпечення. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки*. 2017. Вип. 1. С. 38-46

27. Майборода О. Є., Косарева І. П., Каранда О. М. Концептуальні засади управління платоспроможністю підприємства. *Молодий вчений*. 2017. № 3. С. 793-797.

28. Орехова К. В., Челомбитько Ю. М. Роль та місце ліквідності та платоспроможності підприємства в сучасному економічному середовищі. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2011. № 1. С. 56-64.

29. Виноградня В. М., Бурдонос Л. І. Перспективна платоспроможність у забезпеченні фінансової стабільності підприємства). *Економічний вісник університету*. 2021. Вип. 50. С. 162-168.

30. Ситник Г. В., Олесенко І. С. Управління платоспроможністю підприємства торгівлі в системі формування його економічної безпеки. *Бізнес Інформ*. 2018. № 7. С. 185-193.

31. Ремньова Л. М. Управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства як складова фінансового менеджменту. *Актуальні проблеми економіки*. 2016. № 2 (32). С. 87 -95.

32. Швиданенко Г. О., Дмитренко А. І., Олексик О. І. Бізнес-діагностика підприємства : навч. посіб. К. : КНЕУ, 2008. 344 с.

33. Вахович Дж. М., Хорн К. Ван. Основы финансового менеджмента : учеб. Вильямс, 2008. 1225 с.

34. Багацька К.В., Говорушко Т.А., Шеремет О.О. Фінансовий аналіз: підручник. К., 2014. 320 с.

35. Офіційний сайт Оболонь. URL: <https://obolon.ua/ua/about/shareholders> (дата звернення: 27.12.2022).

36. Толпежніков Р. О., Толпежнікова Т. Г., Третьяков А. Г. Міжнародні підходи до удосконалення платоспроможності підприємства. *Ефективна економіка*. 2019. № 5. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7034> (дата звернення: 27.01.2023).

37. Ринок пива в Україні. URL: <https://ain.business/2021/12/13/beer-in-ukraine/> (дата звернення: 27.01.2023).

38. Якимова Л. П., Мацкуляк К. І. Аналітичне забезпечення управління розрахунками з контрагентами в контексті забезпечення платоспроможності підприємства. *Проблеми економіки*. 2018. № 2. С. 396-402.

39. Пилипенко К. А. Управління розрахунковими операціями в системі обліку підприємства: вітчизняний та міжнародний досвід. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2020. № 1. С. 134–139.

40. Фоміна О. В., Семеніхін М. В. Поняття розрахункових операцій та практика їх застосування на підприємствах електронної комерції. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 40. С. 462-466.

41. Бурлан С. А., Валентова Ю. В. Облікові аспекти управління кредиторською заборгованістю підприємства. *Ефективна економіка*. 2021. № 1. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8501> (дата звернення: 28.01.2023).

42. Грицай О., Станасюк Н. Управління дебіторською заборгованістю підприємства в контексті її обліково-аналітичного забезпечення. *Економіка і суспільство*. 2018. № 15. С. 825—832.

43. Мулик Т.О. Томчук О.Ф., Федоришина Л.І. Аналітичне забезпечення заборгованості підприємства в умовах антикризового управління. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2019. № 1 (41). С. 146—160.

44. Хохлов М.П., Корнієнко О.С. Управління дебіторською та кредиторською заборгованістю підприємства. *Економіка та суспільство*. 2017. № 10. С. 36–41.

45. Герасименко Я. Р., Жадько К. С., Тютюнник Я. В. Управління кредиторською та дебіторською заборгованістю в умовах нестабільності економіки. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія : Економічні науки*. 2021. № 4(2). С. 62-69.

46. Бондаренко О. М., Масюк І. І. Шляхи вдосконалення мінімізації дебіторської і кредиторської заборгованості та управління ними. *Економіка. Фінанси. Право*. 2020. № 4. С. 26-29.

47. Ярмак О. В., Прокудін К. О. Управління дебіторською та кредиторською заборгованостями підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2020. № 11(2). С. 28-31.

48. Чорненька О. Б. Методи управління заборгованістю підприємства відповідно до концепції процесно-структурованого менеджменту. *Економічний простір*. 2020. № 161. С. 49-53.

49. Собчишин В. М., Драчук С. О., Джангіров О.Г., Домбровський А. Ю. Управління дебіторською заборгованістю підприємства з метою уникнення кризи неплатежів. *Ефективна економіка*. 2020. № 11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_11_34 (дата звернення: 28.12.2022).

50. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник / М. Р. Лучко, С. М. Жукевич, А. І. Фаріон. Тернопіль:, ТНЕУ. 2016. 304 с.

51. Жук Д., Салатюк Н. Проблеми і перспективи співробітництва України з СОТ в контексті забезпечення глобальної конкурентоспроможності України: Матеріали⁸⁴ міжнародної наукової конференції молодих учених, аспірантів і студентів «Наукові здобутки молоді –вирішенню проблем харчування людства у ХХІ столітті», 23–24квітня 2018р. К.: НУХТ, 2018р. Ч.3. 550с. (С. 11).

ДОДАТКИ

Додаток А
Фінансова звітність ПрАТ «Оболонь» за 2018 р.

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ОБОЛОНЬ"	Дата	КОДН
		за ЄДРПОУ	31.12.2018
		за КОАТУУ	05391057
		за КОПФГ	
Територія			
Організаційно- правова форма господарювання		за КОПФГ	
Вид економічної діяльності		за КВЕД	

Середня кількість працівників: 2487

Адреса, телефон: 04212 Київ, Богатирська, 3, (044) 412-84-10

Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

v

за міжнародними стандартами фінансової звітності

Консолідований баланс
(Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2018 р.
Форма №1-к

Код за ДКУД

1801007

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	8 337	6 837
первісна вартість	1001	43 259	43 396
накопичена амортизація	1002	(34 922)	(36 559)
Незавершені капітальні інвестиції	1003	48 453	20 201
Основні засоби	1010	5 141 361	4 867 736
первісна вартість	1011	11 850 066	11 940 760
знос	1012	(6 708 705)	(7 073 024)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1033	18 322	109 397
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Гудвіл при консолідації	1053	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1063	0	0
Інші необоротні активи	1090	14	14

Усього за розділом I	1095	5 216 689	5 004 205
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	750 563	719 638
Виробничі запаси	1101	0	0
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	0	0
Товари	1104	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	297 870	203 818
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	51 466	89 746
з бюджетом	1135	71 280	35 310
у тому числі з податку на прибуток	1136	8 047	5 475
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	430 965	9 897
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	46 172	16 876
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	16 455	30 659
Усього за розділом II	1195	1 664 771	1 105 944
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	6 881 460	6 110 149

Пасива	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	73 144	73 144
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	2 945 067	2 763 289
Додатковий капітал	1410	8 353	8 353
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	546	-2 356
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-518 048	-746 302
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(13 580)	(13 580)
Інші резерви	1435	0	0

Неконтрольована частка	1490	0	0
Усього за розділом I	1495	2 495 482	2 082 548
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	511 172	542 401
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	2 037 873	487 124
Інші довгострокові зобов'язання	1515	237 082	267 953
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Прихований фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	2 786 127	1 297 478
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	417 962	1 419 600
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	830 232	1 021 281
розрахунками з бюджетом	1620	150 294	91 167
у тому числі з податку на прибуток	1621	282	-858
розрахунками зі страхування	1625	5 364	5 926
розрахунками з оплати праці	1630	51 430	44 447
одержаними авансами	1635	46 900	64 560
розрахунками з учасниками	1640	1 876	1 876
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	10 306	11 462
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	85 487	69 804
Усього за розділом III	1695	1 599 851	2 730 123
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	6 881 460	6 110 149

Керівник Булах І.В.

Головний бухгалтер Бахов І.І.

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ОБОЛОНЬ"	Дата за ЄДРПОУ	КОДП
			31.12.2018
			05391057

**Консолідований звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)
за 2018 рік
Форма №2-к
I. Фінансові результати**

Стаття	Код рядка	Код за ДКУД	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	5 078 764	4 777 539
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премій підписані, валова сума	2011	0	0
Премій, передані у перестраховання	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестрахованих у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(4 292 370)	(3 878 473)
Чисті повесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий:			
прибуток	2090	786 393	899 066
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестрахованих в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	85 301	88 488
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання конгіїв, звільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(303 953)	(296 579)
Витрати на збут	2130	(675 489)	(612 349)
Інші операційні витрати	2180	(20 451)	(29 144)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	0	49 482
збиток	2195	(128 200)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	4 259	97 691

Інші доходи	2240	-23 503	430 848
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(275 269)	(314 744)
Втрати від участі в капіталі	2253	(-90 188)	(-381)
Інші витрати	2270	(-6 725)	(42 861)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	0	220 797
збиток	2295	(325 802)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-39 618	-44 217
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	0	176 580
збиток	2355	(365 420)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	-2 902	662
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-2 902	662
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-2 902	662
Сукупний дохід (сума рядків 2450, 2455 та 2460)	2465	-368 322	177 242
Чистий прибуток (збиток), що належить:			
власникам материнської компанії	2470	0	0
неконтрольованій частці	2475	0	0
Сукупний дохід, що належить:			
власникам материнської компанії	2480	0	0
неконтрольованій частці	2485	0	0

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	3 267 238	2 960 493
Витрати на оплату праці	2503	529 153	448 146
Відрахування на соціальні заходи	2510	113 058	93 032
Амортизація	2515	457 032	451 790
Інші операційні витрати	2520	1 296 562	1 107 101
Разом	2550	5 663 043	5 062 584

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період
--------------	-----------	-------------------	-----------------------

Додаток Б

Фінансова звітність ПрАТ «Оболонь» за 2019 р.

		Коди
		Дата
		19.02.2020
Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ОБОЛОНЬ"	за ЄДРПОУ
Територія		05391057
Організаційно- правова форма господарювання		за КОАТУУ
Вид економічної діяльності		за КОПФГ
		за КВЕД
Середня кількість працівників: 3460		
Адреса, телефон: 04212 Київ, Богатирська, 3, (044) 412-84-10		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака		
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):		
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку		☐
за міжнародними стандартами фінансової звітності		☒

Консолідований баланс
(Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2019 р.
Форма №1-к

Код за ДКУД

1801007

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	6 857	6 026
первісна вартість	1001	43 396	43 963
накопичена амортизація	1002	(36 539)	(37 937)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	20 201	18 141
Основні засоби	1010	4 867 736	4 611 402
первісна вартість	1011	11 940 760	12 003 847
знос	1012	(7 073 024)	(7 392 445)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	109 397	57 581
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Гудвіл при консолідації	1055	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0

Інші необоротні активи	1090	14	14
Усього за розділом I	1095	5 004 205	4 693 164
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	719 638	753 270
Виробничі запаси	1101	0	0
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	0	0
Товари	1104	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	203 818	260 966
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за наданими авансами	1130	89 746	44 300
з бюджетом	1135	35 310	51 330
у тому числі з податку на прибуток	1136	5 475	4 813
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	9 897	18 911
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	16 876	16 228
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	30 659	18 927
Усього за розділом II	1195	1 105 944	1 163 952
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1200	0	0
Баланс	1300	6 110 149	5 857 096

Пасива	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (паіновий) капітал	1400	73 144	73 144
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	2 763 289	2 603 868
Додатковий капітал	1410	5 997	1 916
Еквівалентний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-746 302	-329 248
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(13 580)	(13 580)
Інші резерви	1435	0	0

Неконтрольована частка	1490	0	0
Усього за розділом I	1495	2 082 548	2 336 100
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	542 401	426 702
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	487 124	180 402
Інші довгострокові зобов'язання	1515	267 953	260 062
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	1 297 478	867 166
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	1 419 600	1 395 479
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	1 021 281	909 794
розрахунками з бюджетом	1620	91 167	104 445
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	164
розрахунками зі страхування	1625	5 926	6 382
розрахунками з оплати праці	1630	44 447	57 270
одержаними авансами	1635	64 560	120 483
розрахунками з учасниками	1640	1 876	1 876
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	11 462	13 639
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	69 804	44 462
Усього за розділом III	1695	2 730 123	2 653 830
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	6 110 149	5 857 096

Керівник Булах І.В.

Головний бухгалтер Бажов І.І.

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ОБОЛОНЬ"	Дата за ЄДРПОУ	КОДИ
			18.02.2020
			05391057

**Консолідований звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)
за 2019 рік
Форма №2-к
I. Фінансові результати**

Код за ДКУД

1801008

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	5 466 148	5 078 764
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховування	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестрахованих у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(4 277 833)	(4 292 370)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий: прибуток	2090	1 188 315	786 394
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестрахованих в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	62 681	85 301
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, звільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(337 100)	(303 935)
Витрати на збут	2130	(661 989)	(673 489)
Інші операційні витрати	2180	(32 219)	(20 451)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	219 688	0
збиток	2195	(0)	(128 200)

Дохід від участі в капіталі	2200	39 058	90 188
Інші фінансові доходи	2220	280	4 259
Інші доходи	2240	216 198	6 725
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(329 215)	(275 269)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(1 418)	(23 505)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	144 591	0
збиток	2295	(0)	(325 802)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	113 042	-39 618
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	257 633	0
збиток	2355	(0)	(365 420)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	-4 081	-2 902
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-4 081	-2 902
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-4 081	-2 902
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	253 552	-368 322
Чистий прибуток (збиток), що належить:			
власникам материнської компанії	2470	0	0
неконтрольованій частці	2475	0	0
Сукупний дохід, що належить:			
власникам материнської компанії	2480	0	0
неконтрольованій частці	2485	0	0

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні витрати	2500	3 157 057	3 267 238
Витрати на оплату праці	2505	626 692	529 153
Відрахування на соціальні заходи	2510	132 414	113 058
Амортизація	2515	422 999	457 052
Інші операційні витрати	2520	1 159 110	1 296 562
Разом	2550	5 498 272	5 663 043

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	325 127	325 127
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	325 127	325 127
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,792400	-1,123900
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,792400	-1,123900
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Керівник

Булах І.В.

Головний бухгалтер

Баков І.І.

Додаток В

Фінансова звітність ПрАТ «Оболонь» за 2020 р.

			КОДН
		Дата	01.01.2021
Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ОБОЛОНЬ"	та ЄДРРНОУ	05391057
Територія	м.Київ, Оболонський р-н	та КОАТУУ	8038000000
Організаційно- правова форма господарювання	Акціонерне товариство	та КОПФП	230
Вид економічної діяльності	Виробництво пива	та КВЕД	11.05

Середня кількість працівників: 3157
 Адреса, телефон: 04212 Київ, Богатирська, 3, (044) 412-84-10
 Однірна валюта: тис.грн. без десяткового знака
 Складено (зробити позначку "х" у відповідній клітинці):
 та позначками (стандартами) бухгалтерського обліку
 та міжнародними стандартами фінансової звітності

Контрольований баланс
(Звіт про фінансовий стан)
 на 31.12.2020 р.
 Форма №1-к

		Код за ДКУД	
		1801007	
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	6 026	4 686
первісна вартість	1001	43 963	43 969
накопичена амортизація	1002	(37 937)	(39 283)
Нематеріальні капітальні інвестиції	1003	18 141	11 272
Основні засоби	1010	4 611 402	4 332 291
первісна вартість	1011	12 003 847	12 080 273
знос	1012	(7 392 445)	(7 747 984)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1033	57 581	18 542
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	14	14
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Гудвіл при консолідації	1055	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованому страхових резервних фондах	1065	0	0

Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	4 693 164	4 386 805
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	753 270	1 015 849
Виробничі запаси	1101	559 903	824 163
Незавершене виробництво	1102	67 739	73 543
Готова продукція	1103	72 341	84 609
Товари	1104	53 287	33 534
Поточні фінансові активи	1110	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0
Високи одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	260 966	272 112
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	44 300	100 840
з бюджетом	1135	51 330	69 326
у тому числі з податку на прибуток	1136	4 613	4 233
з нарахованих доходів	1140	0	0
за внутрішніми розрахунками	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	18 911	20 095
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	16 228	17 048
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Частка перестрахувача у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах високоних витрат	1182	0	0
резервах негартованих премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	18 927	5 983
Усього за розділом II	1195	1 163 932	1 502 253
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Всього	1300	5 857 096	5 889 058

Позиція	Код радика	На початок літнього періоду	На кінець літнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (найзовнішній) капітал	1400	73 144	73 144
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	2 603 868	2 445 387
Додатковий капітал	1410	1 916	1 198
Еквітивний дохід	1411	8 353	8 353
Накопичені курсові різниці	1412	-6 437	-7 155
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-329 248	167 847
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(13 580)	(13 580)
Інші резерви	1435	0	0

Неконтрольована частина	1490	0	0
Усього за розділом I	1495	2 336 100	2 673 996
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	426 702	400 331
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	180 402	609 731
Інші довгострокові зобов'язання	1515	260 062	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благочинна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв несплачених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Приватний фонд	1540	0	0
Резерв на виплату досві-погу	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	867 166	1 020 282
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	255 933	394 848
Виходи відані	1605	0	0
Поточна кредиторська зборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	1 139 346	660 136
товари, роботи, послуги	1615	909 794	709 903
розрахунками з бюджетом	1620	104 445	102 148
у тому числі з податку на прибуток	1621	164	414
розрахунками зі страхування	1625	6 362	4 980
розрахунками з оплати праці	1630	57 270	60 097
одержаними авансами	1635	120 483	183 041
розрахунками з учасниками	1640	1 876	1 876
та внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	13 639	33 497
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	44 462	23 252
Усього за розділом III	1695	2 653 830	2 194 780
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1700	0	0
Баланс	1900	5 857 096	5 889 058

Керівник

Булах І.В.

Головний бухгалтер

Ванюк І.І.

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ОБОЛОНЬ"	та ЄДРПОУ	КОДПН
			Дата
			01.01.2021
			05391057

Консолідований звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)
за 2020 рік
Форма №2-с
I. Фінансові результати

Код за ДКУД: 1801008

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	5 549 706	5 466 148
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестрахування	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховників у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(4 070 109)	(4 277 833)
Чисті повнескові збитки та страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий:			
прибуток	2090	1 479 597	1 188 315
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових дебіт/кредитів	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховників в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	74 094	50 572
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання контингентних запасів від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(361 150)	(337 100)
Витрати на збут	2150	(719 636)	(661 909)
Інші операційні витрати	2180	(6 593)	(20 110)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	466 312	219 688
збиток	2195	(0)	(0)

Доход від участі в капіталі	2200	0	39 058
Інші фінансові доходи	2220	338 280	280
Інші доходи	2240	15 776	-1 418
Доход від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(253 444)	(329 215)
Витрати від участі в капіталі	2255	(1 618)	(0)
Інші витрати	2270	(238 304)	(-216 198)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	324 912	144 591
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (доход) з податку на прибуток	2300	13 762	113 042
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	338 614	257 633
збиток	2355	(0)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дослідження (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дослідження (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	-718	-4 082
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-718	-4 082
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-718	-4 082
Сукупний дохід (сума рядків 2400, 2405 та 2460)	2465	337 896	253 551
Чистий прибуток (збиток), що належить:			
власникам материнської компанії	2470	0	0
неконтрольованій частці	2475	0	0
Сукупний дохід, що належить:			
власникам материнської компанії	2480	0	0
неконтрольованій частці	2485	0	0

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні витрати	2500	2 693 302	3 157 057
Витрати на оплату праці	2505	705 528	626 692
Відрахування на соціальні заходи	2510	149 141	132 414
Амортизація	2515	399 564	422 999
Інші операційні витрати	2520	1 204 645	1 159 110
Разом	2550	5 452 180	5 498 272

IV. Розрахунок позитивів/пробуктовок акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	325 127	325 127
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	325 127	325 127
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	1,041500	0,792400
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	1,041500	0,792400
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Керівник: Булах І.В.

Головний бухгалтер: Ванса І.І.

Додаток Г

Фінансова звітність ПрАТ «Оболонь» за 2021 р.

			Код ДДП
		Дата	01.01.2022
Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ОБОЛОНЬ"	та ЄДРПОУ	09391057
Територія	Київська обл.	та КАТОГПТ	6038000000
Організаційно- правова форма господарювання	Акціонерне товариство	та КОДПФГ	230
Вид економічної діяльності	Виробництво пива	та КВЕД	11.05
Середня кількість працівників: 3157			
Адреса, телефон: 04212 Київ, Богатирська, 3, (044) 412-84-10			
Одиниця виміру: тис.грн. без десятичного знаку			
Складено (робота позначку "ч" у відповідній колонці):			
та національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			ч
та міжнародними стандартами фінансової звітності			ч

Консолідований баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2021 р.

Форма № 1-к

Актив	Код радика	Код та ДКУД	
		1801007	
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	4 686	4 245
первісна вартість	1001	43 969	44 059
накопичена амортизація	1002	(39 283)	(39 814)
Нематеріальні капітальні інвестиції	1005	11 272	63 759
Основні засоби	1010	4 382 291	4 067 871
первісна вартість	1011	12 680 275	12 643 666
знос	1012	(7 727 984)	(7 975 795)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0

знос	1017	(0)	(0)
Дебіторська біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Дебіторські фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	18 542	18 747
Дебіторська дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гроші	1050	0	0
Гроші при консолідації	1055	0	0
Відстрочені акцизні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованому страховому резервному фонді	1065	0	0
Інші оборотні активи	1090	14	14
Усього за розділом I	1095	4 386 805	4 154 636
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1 013 859	1 040 911
Виробничі запаси	1101	0	0
Нестивлене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	0	0
Гроші	1104	0	0
Позичені біологічні активи	1110	0	0
Державні переуступання	1113	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	272 112	417 089
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
та наданими авансами	1130	101 840	52 838
з бюджетом	1133	69 326	72 919
у тому числі з податку на прибуток	1136	4 233	3 350
з зарплатним довідком	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша позичена дебіторська заборгованість	1155	20 095	13 978
Позичені фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	17 048	29 122

Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі як:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах використаних премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	5 983	11 950
Усього за розділом III	1195	1 902 253	1 638 807
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс:	1300	5 889 058	5 793 443

Пози	Код рядка	На початок літнього періоду	На кінець літнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	73 144	73 144
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	2 445 387	2 391 843
Додатковий капітал	1410	1 196	695
Емісійний дохід	1411	8 353	8 353
Накопичені курсові різниці	1412	-7 155	-7 658
Резервний капітал	1415	0	0
Перерозподілений прибуток (испольований збиток)	1420	167 847	188 568
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Видуваний капітал	1430	(13 580)	(13 580)
Інші резерви	1435	0	0
Неконтрольована частка	1490	0	0
Усього за розділом I	1495	2 673 996	2 542 671
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	410 351	388 485
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	609 731	677 838

Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійні докошки	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерви довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерви збитків або резерви належних виплат	1532	0	0
резерви використаних премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Приватний фонд	1540	0	0
Резерв на виплату довго-погу	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	1 020 282	1 066 323
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	394 848	868 793
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість як:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	661 136	116 751
товари, роботи, послуги	1615	709 905	794 275
розрахунками з бюджетом	1620	102 148	131 216
у тому числі з податку на прибуток	1621	414	258
розрахунками зі страхування	1625	4 980	5 316
розрахунками з оплати праці	1630	80 097	22 719
одержаними авансами	1635	183 041	175 676
розрахунками з учасниками	1640	1 876	1 876
ін внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страхового діяльність	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	33 497	36 950
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховика	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	23 252	30 876
Усього за розділом III	1695	2 194 780	2 184 448
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Чиста вартість активів незареєстрованого пенсійного фонду	1800	0	0

Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерви довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерви збитків або резерви належних виплат	1532	0	0
резерви незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Притовний фонд	1540	0	0
Резерви на виплату дивіденду	1545	0	0
Усього за розділом III	1595	1 020 282	1 066 323
III. Позичені зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	394 848	868 793
Векселі видачі	1605	0	0
Позичені кредиторська зборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	661 136	116 751
товари, роботи, послуги	1615	309 905	794 275
резервуваннями з бюджетом	1620	102 148	131 216
у тому числі з податку на прибуток	1621	414	258
резервуваннями зі страхування	1625	4 980	5 316
резервуваннями з оплати праці	1630	800 097	22 719
одержанні авансами	1635	183 041	175 676
резервуваннями з учасниками	1640	1 876	1 876
за внутрішніх резервувань	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Позичені забезпечення	1660	33 497	56 950
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перепродажів	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	23 282	30 876
Усього за розділом III	1695	2 194 760	2 184 446
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Чиста вартість активів незаробленого пенсійного фонду	1800	0	0

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ОБОЛОНЬ"	Дата та ЄДРПОУ	КСУДН
			01.01.2021
			05391057

Консолідований звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)

за 2021 рік

Форма №2-к

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	1801008
			За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	5 966 592	5 549 706
Часті вироблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписанні, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховування	2012	(0)	(0)
Зміна резерву невикористаних премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховування у резерві невикористаних премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(4 877 463)	(4 079 189)
Чисті повні збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий:			
прибуток	2090	1 109 129	1 479 597
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховування в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	128 230	72 812
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0

Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання капіталу, номінованих від вкладування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(423 605)	(361 150)
Витрати на збут	2130	(790 218)	(728 729)
Інші операційні витрати	2180	(18 439)	(5 311)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	5 007	457 219
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	174	338 280
Інші доходи	2240	32 680	-238 394
Дохід від благодійної діяльності	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(188 451)	(246 351)
Витрати від участі в капіталі	2255	(0)	(1 618)
Інші витрати	2270	(0)	(-15 776)
Прибуток (збиток) від зміни інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	0	324 912
збиток	2295	(150 500)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	19 769	13 782
Прибуток (збиток) від промислової діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	0	338 614
збиток	2355	(130 821)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4

Доходівка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Доходівка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	-903	-718
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-903	-718
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-903	-718
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-131 324	337 896
Чистий прибуток (збиток), що належить: власникам материнської компанії	2470	0	0
неконтрольованій частці	2475	0	0
Сукупний дохід, що належить: власникам материнської компанії	2480	0	0
неконтрольованій частці	2485	0	0

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні витрати	2500	3 389 517	2 993 302
Витрати на оплату праці	2505	728 365	705 528
Відрахування на соціальні заходи	2510	154 432	149 141
Амортизація	2515	402 242	399 564
Інші операційні витрати	2520	1 381 481	1 204 645
Разом	2530	6 056 037	5 452 180

IV. Розрахунок показника продуктивності акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	329 127	329 127
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	329 127	329 127

Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-0,402400	1,041500
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-0,402400	1,041500
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Керівник

Булах І.В.

Головний бухгалтер

Балон І.І.

Додаток Д

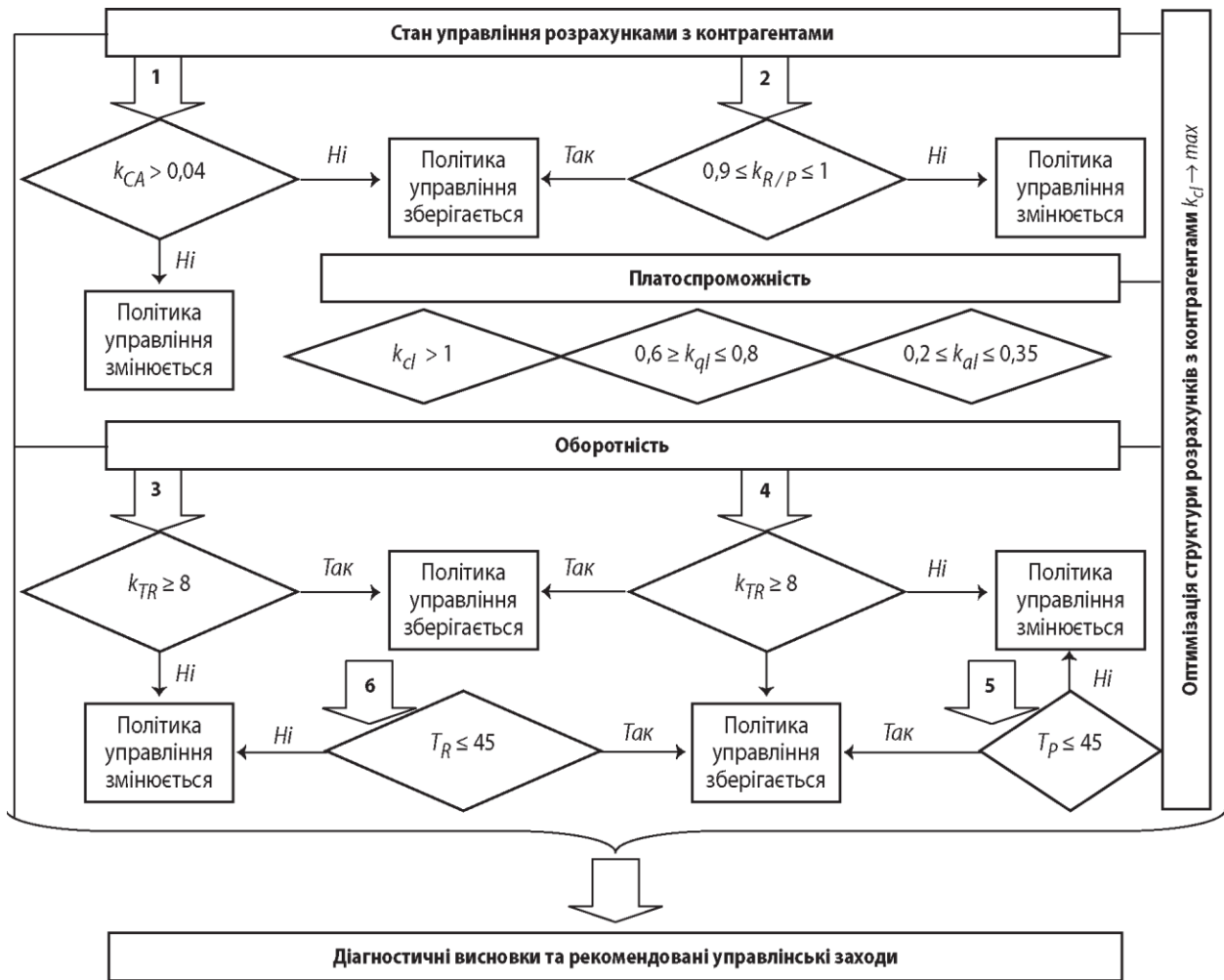

Рис. Е. 1. Блок-схема аналітичного забезпечення управління розрахунками з контрагентами для підприємства переробної промисловості (фрагмент) [38, с. 398]